

สภาพทั่วไปของธนบุรี

ความเป็นมา

ในฐานะฝั่งธนบุรีเป็นส่วนหนึ่งของกรุงเทพมหานคร โดยรวมตัวเข้ากับพื้นที่ฝั่งพระนคร สมัยจอมพล ถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี ตามประกาศคณะปฏิวัติตั้งแต่วันที่ 14 ธันวาคม 2515 เป็นต้นมา ฝั่งธนบุรีได้รับผลสืบเนื่องจากการเติบโตของกรุงเทพมหานคร ดังนั้นจึงได้ศึกษาการขยายตัวของกรุงเทพมหานครในระดับหนึ่งก่อน จากนั้นจึงจะกล่าวถึงวิวัฒนาการของฝั่งธนบุรีต่อไป

ก. การขยายตัวของกรุงเทพมหานคร

ในสมัยกรุงธนบุรี เมืองหลวงของประเทศอยู่ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นที่ตั้งของพระราชวังและหน่วยราชการ ฝั่งตะวันออกเป็นที่อยู่ของชุมชนชาวจีน ชาวมอญ การขยายตัวของชุมชนถูกกำหนดอยู่ในภายในกำแพงเมืองทั้งสองฝั่ง (ฝั่งตะวันตกใช้แนวคลองบ้านหมื่น และฝั่งตะวันออกใช้แนวคลองคเมืองเดิม ปัจจุบันเรียกว่า คลองหลอด) ยังไม่มีการสร้างเมืองให้เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว เนื่องจากเป็นช่วงที่กอบกู้อิสรภาพมาไม่นานชุมชนระยะนี้ยังเกาะติดอยู่ริมแม่น้ำลำคลอง บริเวณเขตบางกอกใหญ่ บางกอกน้อย และเขตพระนคร ในปัจจุบัน

ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 1 ทรงย้ายเมืองหลวงมาตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา ระยะนี้มีการขยายตัวอย่างมากตั้งแต่เริ่มสร้างกรุง เติบโตขึ้นมาจากกลายเป็นเมืองโตเดี่ยว (Primate City) ในปัจจุบันการขยายตัวของเมืองแบ่งเป็น 3 ช่วง ดังนี้ (ทรงลักษณ์ อรพีพัฒน์พงษ์, 2530 : 24-28)

1. สมัยรัชกาลที่ 1-4 (พ.ศ. 2325 - 2411) ระยะนี้การขยายตัวของเมืองถูกกำหนดโดยคลองที่ขุดขึ้น 3 สายคือ คลองคูเมืองเดิม คลองรอบกรุง และคลองผดุงกรุงเกษม กับมีคลองเชื่อมอีก 2 คลองคือ คลองหลอด กับ คลองมหานาค สมัยรัชกาลที่ 4 ได้โปรดให้สร้างถนนเจริญกรุง บำรุงเมือง เพ็ชรนคร มีการสร้างตึกแถวสองฝากถนน กรุงเทพมหานครเริ่มเติบโตเป็นเมืองการค้า ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากสนธิสัญญาเบาว์ริงที่ทำกับอังกฤษ ระยะนี้เริ่ม

เปลี่ยนไป ประชากรเริ่มย้ายแหล่งที่อยู่อาศัยจากริมคลองมาอยู่ริมถนนมากขึ้น

ในช่วงที่ 1 เมืองจะขยายตัวมาทางตะวันออกในพื้นที่เขตพระนคร เขต ป้อมปราบศัตรูพ่าย สัมพันธวงศ์ และเริ่มกระจายออกไปในพื้นที่เขตบางรัก ชานนาว่า บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา ส่วนฝั่งตะวันตกยังไม่มีถนน ประชากรใช้ชีวิตอยู่ริมน้ำ มีการเติบโตของชุมชนอย่างช้า ๆ ออกไปจากพื้นที่ชุมชนเดิม ในเขตบางกอกใหญ่ แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย และ เขตธนบุรี

2. สมัยรัชกาลที่ 5 - 8 (พ.ศ. 2411 - 2489) รัชกาลที่ 5 มีการจัดระเบียบการใช้ที่ดินและการคมนาคมทางบกรองรับ มีถนนเกิดขึ้นหลายสาย ที่สำคัญคือ ถนนราชดำเนินใน ถนนราชดำเนินกลาง และถนนราชดำเนินนอก ชุมชนส่วนใหญ่ยังอยู่ในเขตคลองผดุงกรุงเกษม เมืองเริ่มขยายตัวออกไปมากขึ้นทุกทิศทาง ราชินีฝั่งพระนครมีการขยายตัวออกมากกว่าฝั่งธนบุรีถึง 3 เท่า ยังไม่มีการสร้างถนนใด ๆ การเติบโตและขยายชุมชนฝั่งตะวันตกยังเป็นไปตามแนวธรรมชาติ และมีวิถีชีวิตเป็นแบบดั้งเดิม

สมัยรัชกาลที่ 6-8 เมืองขยายตัวออกเพิ่มเติมพื้นที่ภายในเขตคลองผดุงกรุงเกษม ชุมชนกระจายตัวออกไปโอบรอบ ทางทิศเหนือในเขตคูสิต พญาไท ทิศตะวันออกเขตปทุมวัน ทิศใต้ เขตชานนาว่า มีการเปิดพื้นที่ด้านฝั่งธนบุรี โดยการสร้างสะพานพุทธ ฯ เชื่อมกับบริเวณศูนย์กลางของเมืองในฝั่งพระนครกับการวางผังถนนทางฝั่งตะวันตกถึง 10 สาย เป็นถนนสายหลัก 4 สาย คือ ถนนเจริญสนิทวงศ์ ถนนประชาธิปไตย ถนนสมเด็จพระเจ้าตากสิน ถนนอินทรีพิทกษ์ ถนนสาทรรอง 6 สาย ได้แก่ ถนนอรุณอมรินทร์ ถนนพรานนก ถนนอิสรภาพ ถนนสมเด็จพระเจ้าพระยา ถนนลาดหญ้า ถนนเทอดไท มีผลทำให้พื้นที่ฝั่งธนบุรีมีสภาพของเมืองไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น แต่ก็มี ความเจริญเติบโตตั้งแต่นั้นมา ชุมชนเริ่มขยายตัวไปตามถนนและริมแม่น้ำในเขตธนบุรี คลองสาน ราชบุรีบูรณะ บางกอกใหญ่ และบางกอกน้อย แต่พื้นที่ส่วนใหญ่ยังเป็นพื้นที่เกษตรกรรมและมีวิถีชีวิตแบบเดิม หลังปี พ.ศ. 2475 เมืองจึงเริ่มขยายตัวมากขึ้น

ในช่วงที่ 2 เมืองขยายตัวไปทางฝั่งพระนครมากขึ้น มีการขยายตัวไปตามแนวถนนสายหลัก ส่วนทางฝั่งธนบุรีมีการเติบโตไปตามแนวถนนที่ตัดใหม่ เริ่มเปลี่ยนรูปแบบการสัญจรจากทางน้ำเป็นทางบก

3. สมัยรัชกาลปัจจุบัน (หลัง พ.ศ. 2489) ราชินีกรุงเทพมหานครมีการเจริญเติบโตในทุก ๆ ด้าน มีการสร้างถนนอีกหลายสาย พื้นที่ชุมชนขยายออกไปทั้งสองฝั่ง แต่ส่วนใหญ่ขยายตัวออกไปทางฝั่งพระนครมากกว่าฝั่งธนบุรี

หลัง พ.ศ. 2500 มีการพัฒนาเมืองเป็นอย่างมาก เนื่องจากเริ่มมีการใช้แผนพัฒนาประเทศการขยายตัวและพัฒนาพื้นที่กรุงเทพมหานครระยะนี้ผลมาจากการปรับปรุงถนนสาย

สภาพทางกายภาพ

ก. ขนาด - ที่ตั้ง

พื้นที่ฝั่งธนบุรีตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยาที่ละติจูด 13 องศา 30 ลิปดาเหนือ ถึง 13 องศา 48 ลิปดาเหนือ ลองจิจูด 100 องศา 20 ลิปดาตะวันออก ถึง 100 องศา 31 ลิปดาตะวันออกเป็นส่วนหนึ่งของกรุงเทพมหานครประกอบด้วย 11 เขต(ดังแผนที่ 1.1) มีพื้นที่ประมาณ 450.119 ตารางกิโลเมตร หรือ 281,325 ไร่

มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ จด อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

ทิศใต้ จด อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ และอ่าวไทย

ทิศตะวันออก จด แม่น้ำเจ้าพระยา เขตบางซื่อ เขตคูสิต เขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ เขตบางรัก เขตสาทร เขตบางคอแหลม และอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

ทิศตะวันตก จด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ข. พื้นที่การปกครอง

ในอดีตพื้นที่ฝั่งธนบุรี คือ จังหวัดธนบุรี ได้มีประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 335 เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2515 ยุบรวมเข้ากับจังหวัดพระนคร เป็นกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย พื้นที่ของฝั่งธนบุรี 9 เขต ดังนี้

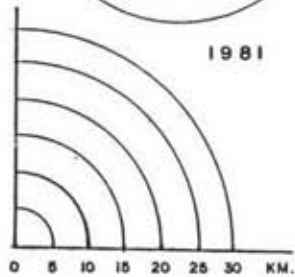
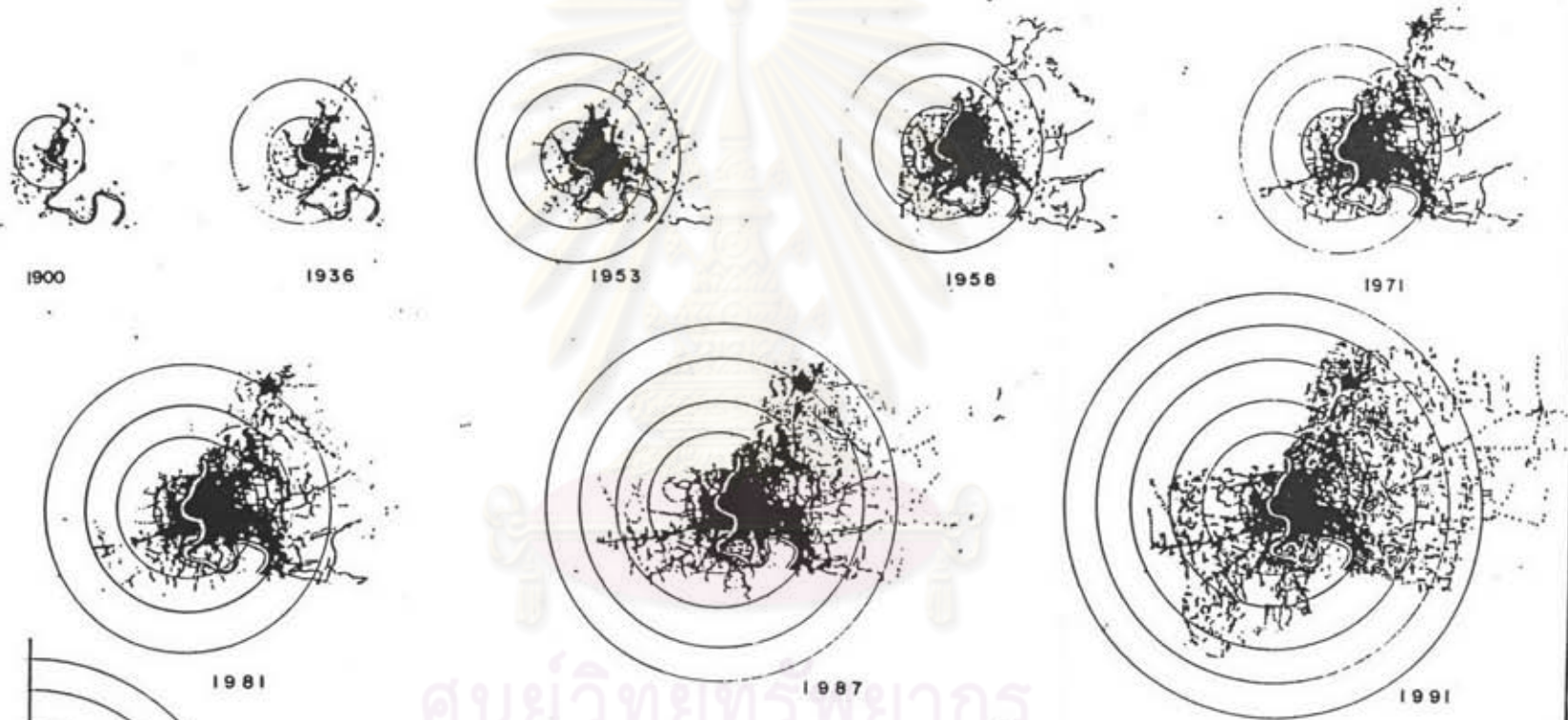
✓ 1. เขตธนบุรี	มีเนื้อที่ประมาณ	8.626	ตารางกิโลเมตร
2. เขตคลองสาน	มีเนื้อที่ประมาณ	6.051	ตารางกิโลเมตร
3. เขตบางกอกน้อย	มีเนื้อที่ประมาณ	23.304	ตารางกิโลเมตร
4. เขตบางกอกใหญ่	มีเนื้อที่ประมาณ	6.180	ตารางกิโลเมตร
5. เขตบางขุนเทียน	มีเนื้อที่ประมาณ	181.156	ตารางกิโลเมตร
6. เขตภาษีเจริญ	มีเนื้อที่ประมาณ	53.947	ตารางกิโลเมตร
7. เขตราชบุรีบูรณะ	มีเนื้อที่ประมาณ	42.874	ตารางกิโลเมตร
8. เขตคลองสาน	มีเนื้อที่ประมาณ	79.698	ตารางกิโลเมตร
9. เขตหนองแขม	มีเนื้อที่ประมาณ	48.283	ตารางกิโลเมตร

หลักกรอบนอก และการพัฒนาด้านธุรกิจพาณิชย์กรรม ด้านศิลปวัฒนธรรมในพื้นที่เขตชั้นในมีการสร้างทางหลวงสายหลักกับขยายเส้นทางรถประจำทางไกลออกไปจากศูนย์กลางมากขึ้น ทำให้การขยายตัวของกรุงเทพมหานครเป็นไปตามถนนสายประธานที่แยกออกจากใจกลางเมือง มีการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมมากขึ้น ประชากรอพยพเข้ามาสู่กรุงเทพฯ มากขึ้น หน้านี้เริ่มประสบปัญหาของความเป็นเมืองมากขึ้น เช่น การจราจร ชะงักงัน เนื่องจากไม่มีการควบคุมการใช้ที่ดินมาก่อน เมืองขยายตัวตามชดากกรมออกไปตามถนนสายหลัก โดยฝั่งธนบุรีขยายไปตามถนนเพชรเกษม ถนนพระรามที่ 2 (ธนบุรี - ปากท่อ) ถนนบางกอกน้อย-นครชัยศรี ถนนพุทธมณฑลสาย 2,4 หน้านี้มีการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาเชื่อมระหว่าง 2 ฝั่ง ถึง 8 แห่ง อันเป็นการเปิดพื้นที่ฝั่งตะวันตกที่สำคัญ ทำให้พื้นที่ชุมชนฝั่งธนบุรีมีการขยายตัวรวดเร็วมาตั้งแต่นั้นมา (แผนที่ 3.1)

จากการศึกษาความเป็นมาของฝั่งธนบุรี ทำให้ทราบวิวัฒนาการของพื้นที่นี้มาโดยลำดับคือ การตั้งถิ่นฐานดั้งเดิมของชุมชนในพื้นที่จะอยู่ตามสองฝั่งแม่น้ำลำคลอง (River Linear Settlement) ทั้งนี้เนื่องจากสภาพของพื้นที่ที่อยู่ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยาลอดแนว และมีลำคลองอยู่มากมาย พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ลุ่ม และมีน้ำท่วมถึง การใช้ที่ดินส่วนใหญ่ใช้ทำการเกษตร คลองสำคัญที่มีประชากรอาศัยอยู่มากได้แก่ คลองบางกอกน้อย คลองมอญ คลองบางกอกใหญ่ คลองบางบำหรุ คลองชักพระ คลองดาวคะนอง คลองสนามชัย เป็นต้น โดยเฉพาะคลองบางกอกน้อยจะมีการตั้งถิ่นฐานหนาแน่นกว่าบริเวณอื่น

ต่อมาถนนเริ่มเข้ามามีบทบาทสำคัญ รูปแบบการตั้งถิ่นฐานของประชากรเริ่มเปลี่ยนไปมาอาศัยอยู่ริมถนนมากขึ้น โดยจะอยู่กันหนาแน่นบริเวณแขวงศิริราช แขวงบ้านช่างหล่อ ในลักษณะของการรวมกลุ่ม (Cluster Settlement) เนื่องจากเป็นพื้นที่ต่อเนื่องกับพระราชวังเดิมสมัยกรุงธนบุรีและเป็นที่ตั้งของโรงพยาบาลศิริราชกับสถานีรถไฟธนบุรี ต่อมาฝั่งธนบุรีมีการตัดถนนสายใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นและปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐาน มีการตั้งสถานีขนส่งสร้างสะพานข้ามแม่น้ำและก่อสร้างอาคารขนาดใหญ่ เกิดความสะดวกในการติดต่อทำให้ประชากรอพยพเข้ามาอยู่ในบริเวณนี้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เกิดลักษณะการเติบโตไปตามสองฟากถนนเป็นแนวยาว (Ribbon Development) ส่วนพื้นที่ด้านในเป็นที่พักอาศัยในลักษณะบ้านเดี่ยว กลุ่มหมู่บ้านขนาดต่าง ๆ กระจายอยู่ทั่วไป นอกจากนั้นเป็นพื้นที่เกษตรและพื้นที่ที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ ทำให้ในปัจจุบันพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การเกษตรได้ลดจำนวนลงเรื่อย ๆ คาดว่าในอนาคตหากไม่มีมาตรการควบคุมการใช้ที่ดินแล้ว พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการเกษตรคงจะหมดไป จะเห็นได้ว่า การใช้ที่ดินของพื้นที่ฝั่งธนบุรีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก และมีแนวโน้มจะขยายตัวต่อไปเรื่อย ๆ เช่น เขตบางพลัด บางกอกน้อย เขตตลิ่งชัน เขตภาษีเจริญ เขตจอมทอง เป็นต้น

แผนที่ที่ 3.1
 แสดง การขยายตัวของ BUILT-UP AREA ของกรุงเทพมหานคร

■ BUILT-UP AREA

ที่มา: รายงานแผนที่ ฝ่า่ย 1 กองผังเมือง สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

LITCHFIELD WHITING BROWN AND ASSOCIATES
 BASIC PLANNING " INFORMATION 1972" PLANNING DIVISION, BMA.

งานแผนที่ 1 ฝ่า่ยผังเมืองและแผนที่
 กองผังเมือง สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร
 กรุงเทพมหานคร

ต่อมาปี พ.ศ. 2532 ได้มีการจัดแบ่งเขตการปกครองของฝั่งธนบุรีออกเป็น 11 เขต โดยแบ่งเขตบางกอกน้อย ออกเป็นเขตบางกอกน้อย และเขตบางพลัด เขตบางขุนเทียน แบ่งออกเป็น เขตบางขุนเทียน และเขตจอมทอง

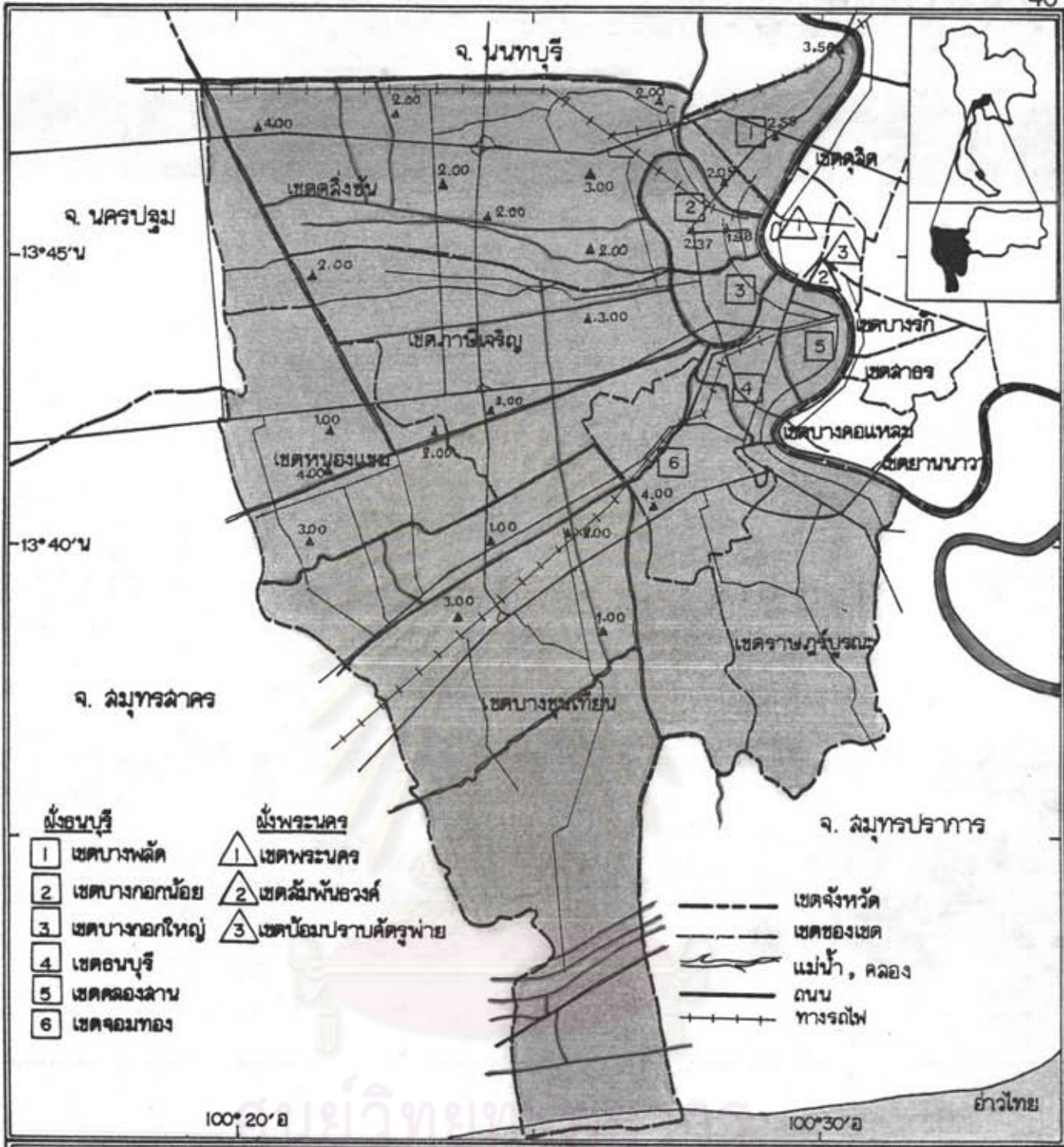
ในอนาคตมีโครงการที่จะแบ่งเขตการปกครองเพิ่มขึ้นอีก โดยกองปกครอง และทะเบียน และกองผังเมือง สำนักปลัดกรุงเทพมหานครกำลังศึกษาหาแนวทางในการแบ่งเขตการปกครอง เขตภาษีเจริญใหม่ เพื่อรองรับการเพิ่มของประชาชนในพื้นที่

ค. ภูมิประเทศ

พื้นที่ฝั่งธนบุรีตั้งอยู่บนที่ราบลุ่มแม่น้ำ มีคลองใหญ่น้อยมากมาย มีน้ำไหลตลอดปี จึงทำให้คลองมีความสำคัญทั้งในด้านคมนาคม-ขนส่ง การระบายน้ำและเกษตรกรรม โดยการชักน้ำเข้าไปในพื้นที่เกษตรกรรม แต่สภาพปัจจุบันเกิดปัญหาน้ำเสียส่งผลกระทบต่อเกษตรกรรมเป็นอย่างมาก ประกอบกับการเจริญเติบโตของกรุงเทพมหานคร ความต้องการที่อยู่อาศัยมีมากขึ้น ทำให้มีการรุกพื้นที่เกษตรกรรมเดิม ส่งผลให้พื้นที่เกษตรกรรมลดน้อยลง คงเหลืออยู่บ้าง เช่น แขวงบางบอน แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน แขวงหนองแขม เขตหนองแขม และแขวงทวีวัฒนา เขตตลิ่งชัน พื้นที่ฝั่งธนบุรีจัดอยู่ในกลุ่มที่มีระดับความสูงของภูมิประเทศมากกว่า 1.00 เมตร และก็มีระดับความสูงต่างกันเล็กน้อย โดยมีพื้นที่ตอนบนและทางตะวันตกของพื้นที่มีระดับความสูงกว่าตอนล่าง (แผนที่ 3.2) จากลักษณะภูมิประเทศดังกล่าวพบว่า พื้นที่ของฝั่งธนบุรีอุดมไปด้วยน้ำผิวดินมากมาย ถึงแม้ว่าน้ำจะไม่สะอาดพอที่จะใช้บริโภคได้ แต่จากการสำรวจสภาพของคลองพบว่า คลองส่วนใหญ่ของฝั่งธนบุรีสะอาดกว่าคลองในฝั่งพระนครจึงสามารถใช้ประโยชน์ได้มากกว่าแต่ก็ยังไม่สามารถรองรับอัตราการเพิ่มของประชากรได้ จึงมีการพยายามนำน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ทดแทนน้ำประปาที่การประปานครหลวงยังไม่สามารถจัดหาให้ได้

ง. สมรรถนะดิน

จากสภาพภูมิประเทศที่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำจะมีดินชั้นล่าง เป็นพวกตะกอนที่ทับถมกันเป็นชั้น ๆ กับดินชั้นบนเป็นพวกดินเหนียวดำ ซึ่งเป็นดินดีมาก เมื่อยกท้องร่องก็จะใช้ทำสวนผักสวนผลไม้ได้เป็นอย่างดี ดินในฝั่งธนบุรีจัดเป็นดินชุดธนบุรี (จากการแบ่งสมรรถนะดินทางการเกษตรของกรุงเทพมหานคร โดยกรมพัฒนาที่ดิน) ที่เหมาะสมมากสำหรับทำพืชไร่ ทำสวน ไม้ผล ไม้ยืนต้น ไม้ประดับ หรือปลูกผัก โดยเฉพาะสวนผลไม้

การศึกษาเพื่อการวางแผนการจัดการมูลฝอยในกรุงเทพมหานคร (ผังธนบุรี)

แสดง ลักษณะภูมิประเทศ

สัญลักษณ์

ระดับความสูงของพื้นที่ (เมตร)

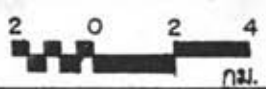
0 - 100 เมตร

จุดกำหนดความสูงเป็นเมตร

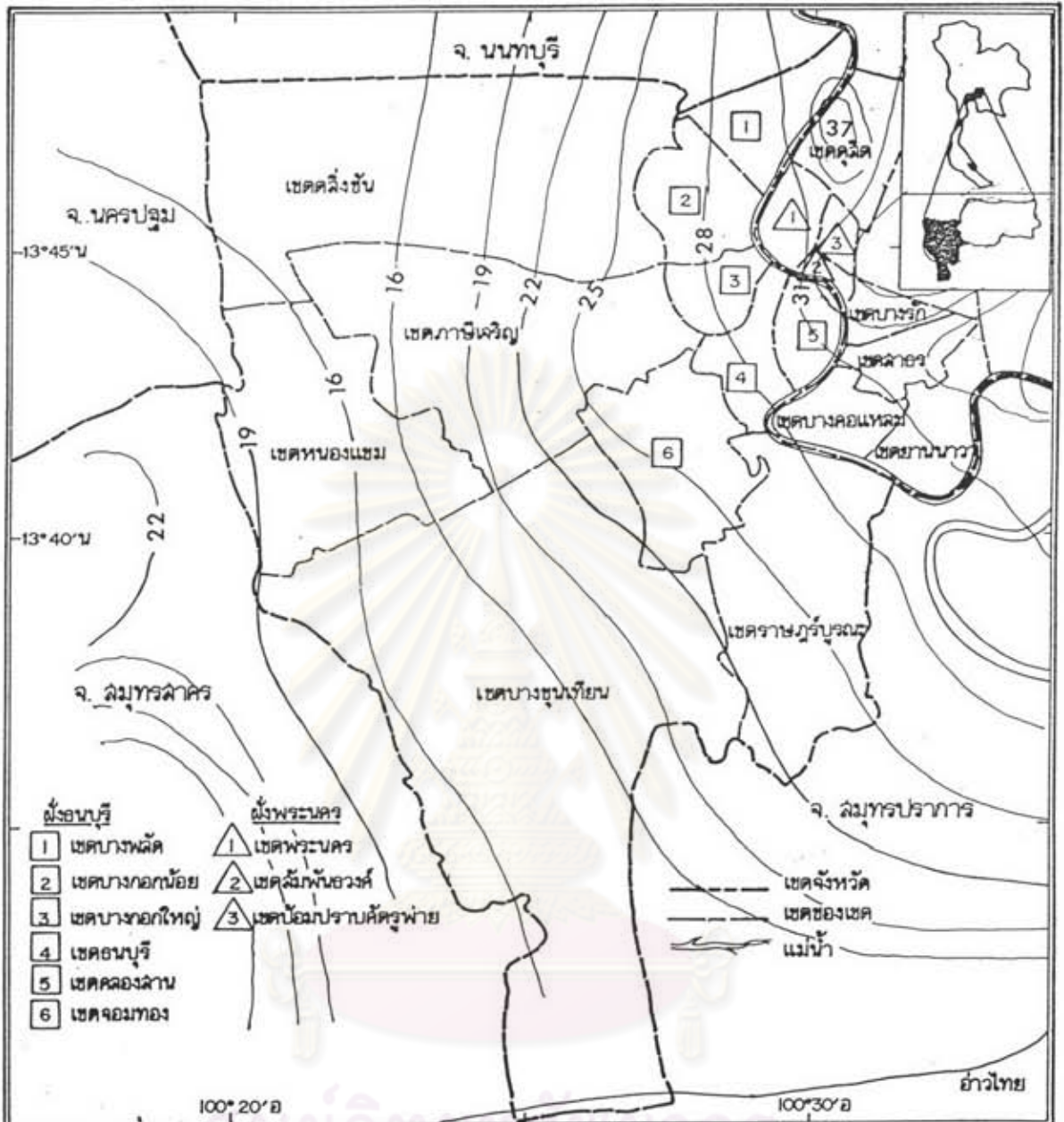

มาตราส่วน 1:200,000

ที่มา: กรมแผนที่ทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด

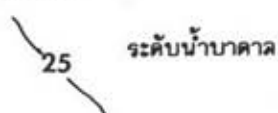
แผนที่ 3.2

การศึกษาเพื่อการวางแผนการจัดการมูลฝอยในกรุงเทพมหานคร (ฝั่งธนบุรี)

แสดง ระดับน้ำบาดาลในกรุงเทพมหานคร ฝั่งธนบุรี

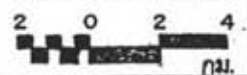
สัญลักษณ์

ทิศเหนือ

มาตราส่วน 1:200,000

ที่มา: กรมทรัพยากรธรณี

แผนที่ 3.3

จ. ภูมิอากาศ

เช่นเดียวกับกรุงเทพมหานคร คือ โดยทั่วไปมีภูมิอากาศร้อนชื้น อยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุม (แผนภูมิที่ 3.1, 3.2 และตารางที่ 3.1)

ฉ. โครงข่ายการคมนาคมขนส่ง (ดูแผนที่ 3.4)

ฝั่งธนบุรีมีการคมนาคมขนส่งหลักอยู่ 2 ทาง คือทางบกและทางน้ำโดยมีพัฒนาการเริ่มจากทางน้ำ เนื่องจากมีแม่น้ำเจ้าพระยาที่คลองใหญ่ค่อนข้างมากมาใช้ในการขนส่งหรือติดต่อกันในพื้นที่ส่วนต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกได้อย่างดี ส่วนทางบกนั้นประกอบด้วยทางรถไฟและทางถนน ฝั่งธนบุรีเป็นที่ตั้งของสถานีรถไฟธนบุรีที่เขตบางกอกน้อย สำหรับทางถนนนั้นได้มีการพัฒนาขึ้นจากถนนที่ยังไม่ได้มาตรฐานและมีจำนวนน้อย จนปัจจุบันมีถนนเกิดขึ้นหลายสายรวมถึงสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา จึงจัดได้ว่าถนนเป็นเส้นทางคมนาคมที่สำคัญที่สุดในฝั่งธนบุรีในปัจจุบัน โครงข่ายแต่ละประเภทดังนี้

ทางรถไฟ ฝั่งธนบุรีมีเส้นทางรถไฟผ่าน 3 แนว

1. ทางรถไฟที่แยกจากสถานีหัวลำโพง บริเวณสถานีบางซื่อซึ่งเป็นเส้นแบ่งแนวเขตจังหวัดด้วย

2. เริ่มจากสถานีรถไฟธนบุรี ตั้งอยู่ในแขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย เป็นสถานีต้นทางแห่งที่สองของรถไฟสายใต้ โดยมีทางแยกจากสถานีชุมทางคลองจั่น เขตคลองจั่น มีการให้บริการในระดับภาคโดยเฉพาะภาคตะวันตกและภาคใต้

3. สถานีรถไฟวงเวียนใหญ่ ตั้งอยู่ในแขวงบางยี่เรือ เขตธนบุรี เป็นสถานีต้นทางเดินทางไปสู่จังหวัดสมุทรสาคร (มหาชัย)

ทางรถไฟสามารถเอื้ออำนวยประโยชน์ ต่อประชาชนทั้งการขนส่งผลผลิตและการเดินทางเข้าสู่กรุงเทพมหานคร ทั้งสะดวก รวดเร็ว และประหยัดกว่าทางรถยนต์ ซึ่งต้องใช้ระยะทางอ้อมมากกว่า

ทางถนน เป็นเส้นทางคมนาคมสายหลักของฝั่งธนบุรี ถนนที่สำคัญที่ใช้ในการสัญจร รวมทั้งสะพานข้ามแม่น้ำ ได้แก่

1. ทางหลวงแผ่นดิน มีทางหลวงแผ่นดินผ่าน 5 สาย คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (เพชรเกษม) หมายเลข 388 (ถนนสีรินธร) หมายเลข 441 (ถนนบรมราชชนนี) ถนนหมายเลข 35 (ถนนพระรามที่ 2) ถนนหมายเลข 3242 (ถนนเอกชัย) ซึ่งจัดเป็นถนนสายประธานของกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน

ตารางที่ 3.1 แสดงข้อมูลภูมิอากาศในกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ.2499-2528

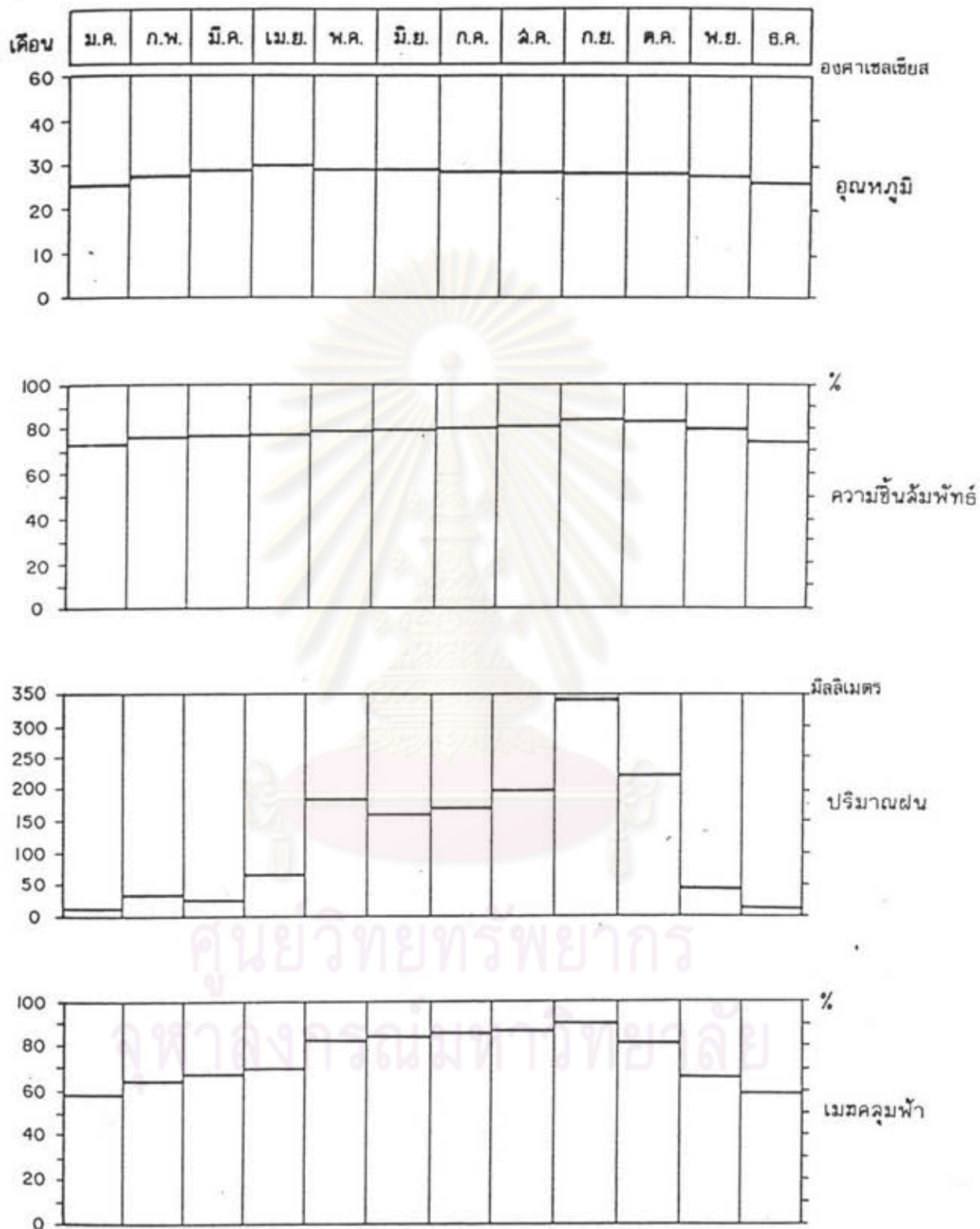
Station	BANGKOK METROPOLIS	Elevation of station above MSL	2 meters
Index Station	48455	Height of barometer above MSL	20 meters
Latitude	13 44' N	Height of thermometer above ground	1.25 meters
Longitude	100 34' E	Height of wind vane above ground	33.10 meters
		Height of rain gauge	1.00 meters

	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	May	Jun.	Jul.	Aug.	Sep.	Oct.	Nov.	Dec.	Year
Pressure (+1000 or 900 mbs.)													
Mean	12.47	10.99	09.96	08.40	06.85	06.34	06.46	06.51	07.56	09.75	11.60	12.63	09.13
Ext. Max.	26.50	20.96	20.97	17.74	14.06	13.00	13.34	13.50	14.38	18.02	20.38	21.32	26.50
Ext. Min.	04.42	02.27	02.08	99.66	99.40	97.76	98.78	99.36	98.20	01.22	04.60	03.87	97.76
Mean daily range	4.81	4.80	4.85	4.83	4.46	3.80	3.75	3.93	4.39	4.43	4.28	4.51	4.40
Temperature (C)													
Mean	25.6	27.2	28.6	29.6	29.3	28.7	28.1	27.9	27.6	27.5	26.7	25.5	27.7
Mean Max.	31.9	32.8	33.9	34.9	34.2	33.1	32.6	32.4	32.0	31.8	31.5	31.4	32.7
Mean Min.	20.6	23.1	24.8	25.9	25.6	25.3	24.9	24.8	24.5	24.3	23.0	20.9	24.0
Ext. Max.	35.7	36.6	39.8	40.0	39.5	37.7	37.8	36.3	36.0	35.3	35.1	35.2	40.0
Ext. Min.	11.5	14.9	16.5	19.9	21.1	21.7	22.2	21.2	21.6	18.3	14.2	10.5	10.5
Relative Humidity (%)													
Mean	72.1	75.7	76.0	76.0	78.4	78.5	79.3	80.2	82.8	82.2	77.5	72.5	77.6
Mean Max.	90.6	92.2	91.6	90.7	92.2	91.5	91.8	93.2	94.8	94.3	92.5	90.0	92.1
Mean Min.	48.6	53.4	55.2	55.8	60.1	62.3	63.5	63.9	66.0	65.6	59.4	52.1	58.8
Ext. Min.	27.0	17.0	23.0	28.0	30.0	38.0	43.0	47.0	49.0	36.0	36.0	31.0	17.0
Dew Point (C)													
Mean	19.6	22.1	23.6	24.5	24.8	24.2	23.9	23.9	24.2	23.9	22.1	19.7	23.0
Evaporation (mm.)													
Mean-Pan	135.9	141.1	182.1	187.5	171.4	150.1	147.9	147.1	130.4	127.9	125.8	133.3	1780.5
Cloudiness (0-10)													
Mean	5.9	6.5	6.8	7.0	8.2	8.5	8.6	8.9	9.0	8.2	6.8	5.9	7.5
Sunshine Duration (hr.)													
Mean	276.6	252.5	270.0	256.0	222.4	178.5	169.1	159.4	152.6	202.0	242.6	266.1	2647.8
Visibility (km.)													
0700 L.S.T.	5.2	4.9	5.9	7.5	8.6	8.7	8.4	8.1	8.0	8.0	8.1	7.5	7.4
Mean	9.6	9.2	9.4	10.7	11.9	12.1	11.9	11.6	8.6	11.4	11.7	11.2	10.8
Wind (knots)													
Prevailing wind	NE	S	S	S	S	SW	SW	SW	SW	NE	NE	NE	-
Mean wind speed	2.6	4.1	5.0	4.6	3.8	3.8	3.5	3.6	2.7	2.3	2.3	2.4	-
Max. wind speed	31 NNE	37 N	48 ENE	52 E ESE	41 SSW	41 W	41 W NW WNW, S	43 E	44 SSW	40 NE	37 SE ESE	31 SE NE	52 E ESE
Rainfall (mm.)													
Mean	9.3	29.1	26.2	66.4	189.9	156.1	158.7	204.6	339.4	239.3	48.3	9.7	1477.0
Mean rainy days	1.3	2.9	3.0	6.4	15.7	16.7	18.1	20.6	21.5	17.0	5.9	1.3	130.4
Greatest in 24 hr.	39.3	73.0	88.4	89.7	124.2	167.3	108.6	97.8	153.7	123.2	81.2	32.0	167.3
Day/Year	31/61	11/64	30/82	29/57	15/66	13/79	28/76	26/71	23/68	5/60	2/69	8/72	13/79
Number of days with													
Haze	19.1	15.9	16.3	9.3	2.9	1.3	0.8	0.8	1.0	2.2	6.3	11.8	87.7
Fog	3.5	1.2	0.4	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.1	0.3	0.7	6.4
Hail	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Thunderstorm	0.5	0.8	2.4	8.1	15.8	9.7	10.3	11.0	16.3	14.7	3.7	0.7	94.0
Squall	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.2

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวงคมนาคม

ศูนย์วิทยาศาสตร์พยากรณ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 3.1 แสดงสภาพภูมิอากาศกรุงเทพมหานคร เฉลี่ยแต่ละเดือนในช่วงเวลา 30 ปี (พ.ศ. 2492—2523)

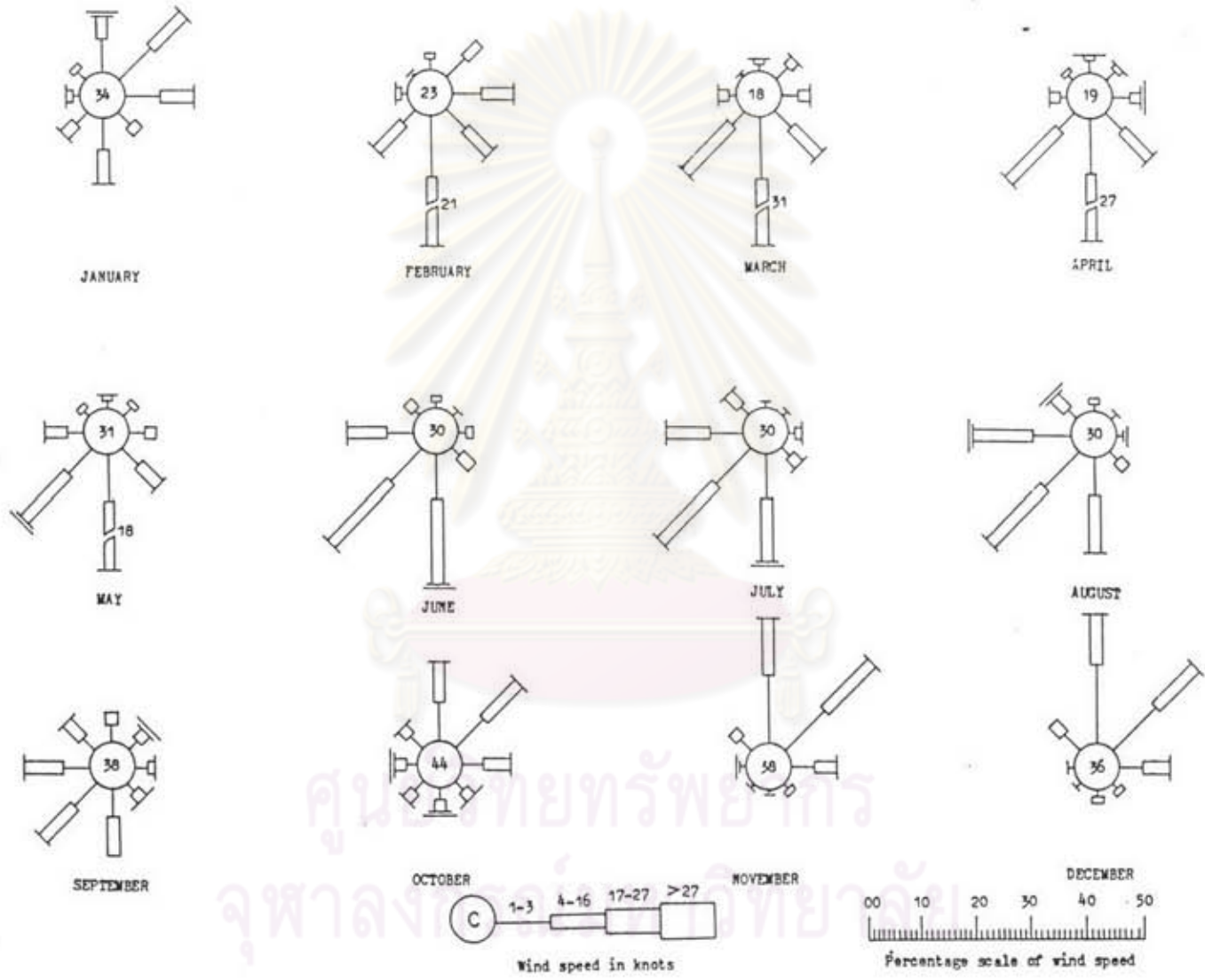

ที่มา : แผนกอุทกวิทยา สำนักงานพลังงานแห่งชาติ

BANGKOK METROPOLIS

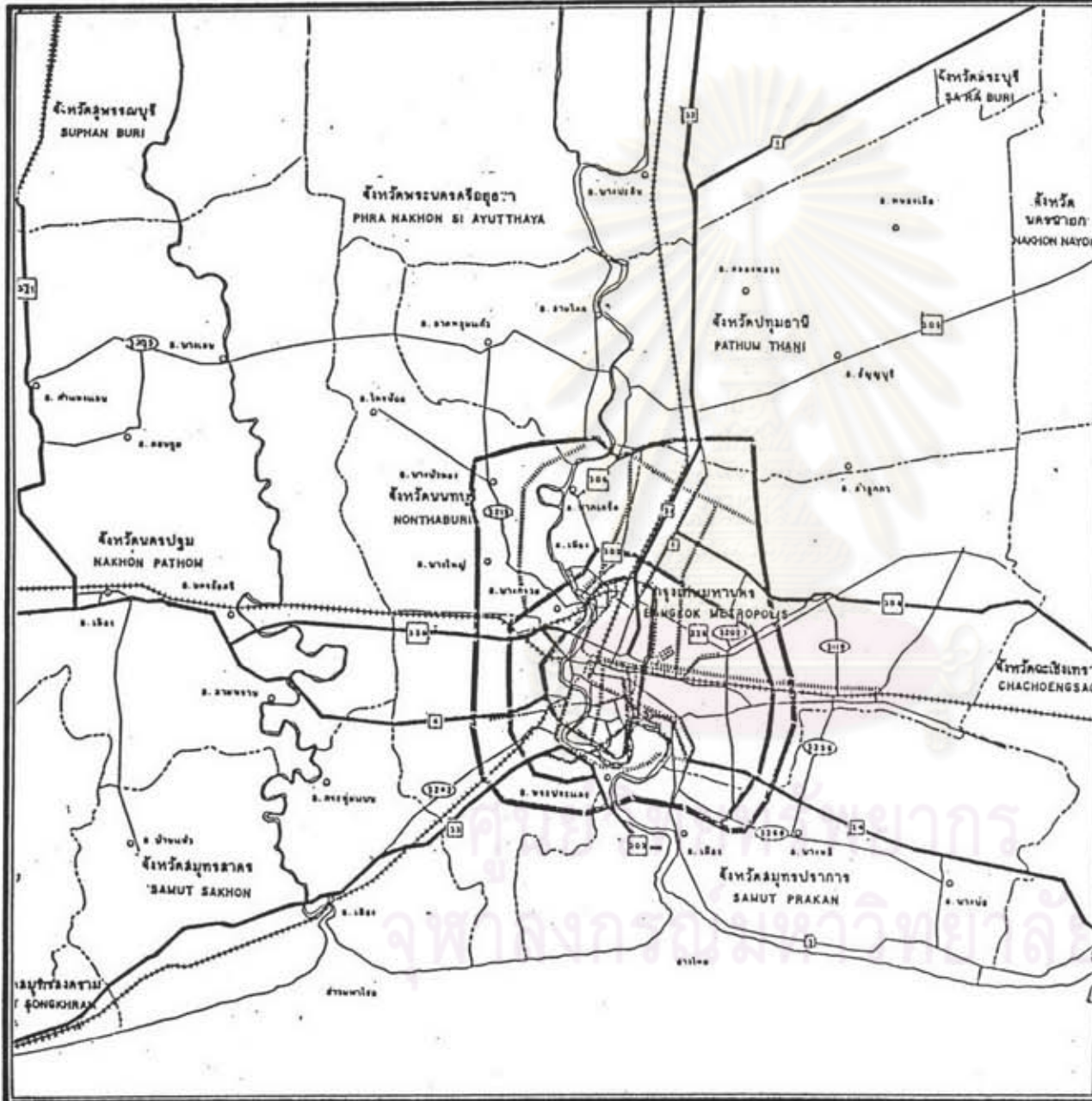
Lat. 13° 44' N. Long. 100° 34' E.

Height of wind vane above ground 33.1 m (35.4 m above MSL)
 Height of anemometer above ground 33.1 m (35.4 m above MSL)

แผนภูมิที่ 3.2 แสดงทิศทางลมในกรุงเทพฯ ปี พ.ศ.2494-2523

source: Wind Rose of Thailand 30 years Period (1951-1980)
 Meteorological Department, Ministry of Communications

การศึกษาเพื่อการวางแผน
การจัดการมูลฝอยใน
กรุงเทพมหานคร (ฝั่งธนบุรี)

แสดง: ไตรเสนศึกษานิเทศก์

สัญลักษณ์

- จังหวัด
- ศาลากลางจังหวัด
- ที่ว่าการอำเภอ
- ~ แม่น้ำ
- ▭ ดงเขื่อนหรือคันเมือง
- ▭ โครงการถนนวงแหวน(RING ROAD)
- ▭ ถนนสายหลัก (MAJOR ROAD)
- ▭ แนวถนนขนาบ
- ▭ ทางด่วน (EXPRESS WAY)
- ▭ โครงการรถไฟ
- ▭ ทางรถไฟ
- ▭ ทางหลวงแผ่นดิน
- ▭ ทางหลวงจังหวัด

ที่มา :-
กรุงเทพมหานคร, กรมทางหลวง
สำนักผังเมือง, การทางพิเศษแห่งประเทศไทย

ขนาดส่วน 1: 1,000,000
10 0 10 20 30 40 กม.

แผนที่ 3.4

2. ถนนวงแหวนรอบใน (ถนนรัชดาภิเษก) ได้แก่ ถนนจรัญสนิทวงศ์ ตั้งแต่สะพานพระราม 7 ไปเชื่อมต่อกับถนนรัชดาภิเษกที่สี่แยกท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ไปตามถนนมไหสวรรย์จนบรรจบสะพานกรุงเทพ

3. ถนนวงแหวนรอบนอก ปัจจุบันยังก่อสร้างไม่ครบโครงการ โดยถนนสายนี้ผ่านจากเขตคลองเตย (ถนนคลองเตย-สุพรรณบุรี) ผ่านเขตภาษีเจริญ ไปบรรจบถนนพระรามที่ 2 (ถนนบุรี-ปากท่อ) เขตบางขุนเทียน

นอกจากนี้ยังมีถนนสายสำคัญอื่น ๆ อีก เช่น ถนนอิสรภาพ ถนนอรุณอมรินทร์ ถนนพราณอก ถนนประชาธิปก ถนนสมเด็จพระเจ้าตากสิน ถนนสุขสวัสดิ์ ถนนเจริญนคร เป็นต้น ซึ่งเป็นถนนที่ได้วางผังไว้เมื่อครั้งสร้างสะพานพุทธฯ และชอยแยกต่าง ๆ ซึ่งจะกล่าวโดยละเอียดอีกครั้งในเรื่องสาธารณูปโภคต่อไป

ทางด้าน พื้นที่ฝั่งธนบุรี ด้านตะวันออกซึ่งติดกับแม่น้ำเจ้าพระยาและมีลำคลองอีกหลายสายที่ไหลผ่าน เช่น คลองบางกอกน้อย คลองบางกอกใหญ่ คลองมอญ คลองมหาสวัสดิ์ คลองสนามชัย คลองภาษีเจริญ เป็นต้น สามารถใช้เป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งภายในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี และกรุงเทพมหานครได้ศึกษาโครงการเดินเรือโดยสารในคลองในบริเวณนี้อีก 5 สาย จะกล่าวโดยละเอียดอีกครั้งในเรื่องสาธารณูปโภค

ช. การใช้ที่ดิน

ฝั่งธนบุรีมีการใช้ที่ดินทุกประเภท ปี พ.ศ. 2535 จากตารางที่ 3.2 และแผนที่ 3.5 พบว่าการใช้ที่ดินประเภทเมืองของฝั่งธนบุรีนั้น มีการใช้พื้นที่เพื่อการพักอาศัยมากที่สุด (15.46%) รองลงมาได้แก่ ถนน ครอก ชอย อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม ศาสนสถาน สถาบันการศึกษา คลังสินค้า สถานที่ราชการ สาธารณูปโภคและที่พักผ่อนหย่อนใจ ส่วนพื้นที่ซึ่งไม่ได้รับการพัฒนาเป็นเมืองนั้น ปรากฏว่าที่ว่างและเกษตรกรรมมากที่สุด (68.51%) และแม่น้ำ

ที่พักอาศัย

เขตที่มีที่พักอาศัยมากที่สุด ได้แก่ เขตภาษีเจริญ เขตคลองเตย เขตจอมทอง เขตบางขุนเทียน ตามลำดับ ส่วนเขตที่มีที่พักอาศัยน้อย ได้แก่ เขตคลองสาน เขตบางกอกใหญ่ เขตหนองแขม สัดส่วนการใช้พื้นที่ที่พักอาศัย ที่สูงที่สุดได้แก่ เขตธนบุรี เขตคลองสาน เขตบางพลัด ตามลำดับ ส่วนเขตที่มีสัดส่วนการใช้พื้นที่ที่พักอาศัยต่ำ ได้แก่ เขตบางขุนเทียน เขตหนองแขม เขตราชบุรีบูรณะ เขตคลองเตย ตามลำดับ

ตารางที่ 3.2 ผลของการใช้เงิน มีเงินกู้ จำนวนเป็นรายเดือน ปี พ.ศ. 2535

ประเภท	เงินต้น		ดอกเบี้ย		ค่าสมัคร		ค่าธรรมเนียม		คั้งเงินต้น		ส่วนที่ชำระ		ส่วนที่ค้างชำระ		ส่วนที่ชำระ		หักเงินคงเหลือ		ชำระปกติ		เงินต้นคงเหลือ		เงินต้นชำระ		เงินต้นคงเหลือ	
	บาท	สต.	บาท	สต.	บาท	สต.	บาท	สต.	บาท	สต.	บาท	สต.	บาท	สต.	บาท	สต.	บาท	สต.	บาท	สต.	บาท	สต.	บาท	สต.	บาท	สต.
1. เงินกู้	5391.25	100.00	3140.75	58.25	310.84	5.78	190.95	2.43	85.11	1.56	27.26	0.51	149.19	2.77	205.28	3.81	8.09	0.15	152.33	2.82	803.75	9.77	292.99	5.43	284.71	5.28
2. ค่าเช่าบ้าน	3781.87	100.00	1763.70	46.83	200.50	5.30	83.43	2.21	120.71	3.19	86.89	1.77	52.98	1.40	87.49	2.31	21.85	0.57	2.72	0.07	408.41	8.48	417.39	11.03	556.00	14.70
3. ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	7485.00	100.00	3008.82	40.31	310.50	4.15	142.38	1.91	14.05	0.19	383.94	4.88	91.14	1.22	134.93	1.80	-	-	85.01	1.27	395.05	5.21	743.74	9.96	2165.48	29.01
4. ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	7100.00	100.00	2247.20	45.70	359.43	5.08	359.68	5.07	20.80	0.29	9.87	0.13	136.49	1.92	95.08	1.34	7.29	0.10	1.88	0.02	539.33	6.18	774.09	10.09	1548.88	21.81
5. ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	3882.50	100.00	1853.85	40.00	97.78	2.53	81.17	2.10	14.93	0.39	98.89	2.58	53.73	1.39	123.81	3.21	-	-	0.39	0.01	152.85	2.38	318.57	8.25	1086.75	27.82
6. ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	97145.00	100.00	5118.75	8.27	286.48	0.94	1159.84	1.19	900.87	0.31	15.32	0.01	281.90	0.29	423.34	0.44	1.01	0.00	41.50	0.04	1039.83	1.07	17750.32	18.27	70726.18	72.80
7. ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	18077.50	100.00	5286.22	32.88	377.98	3.59	820.06	3.88	340.00	2.11	26.05	0.18	177.28	1.10	211.87	1.32	-	-	50.75	0.37	839.63	5.22	455.14	2.83	7482.78	48.80
8. ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	22718.87	100.00	7892.23	23.41	528.80	1.87	984.29	2.83	71.95	0.21	72.71	0.22	359.13	0.77	320.40	0.95	-	-	15.14	0.04	773.57	2.29	278.79	0.82	22552.06	86.89
9. ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	28796.25	100.00	2896.12	10.06	228.83	0.84	782.00	2.91	285.77	0.99	8.61	0.03	268.04	1.00	59.79	0.22	147.83	0.55	129.49	0.52	383.26	1.38	857.28	2.45	21179.45	79.03
10. ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	49511.25	100.00	7888.14	15.83	185.82	0.33	48.80	1.00	45.02	0.09	26.23	0.05	181.58	0.38	272.38	0.55	99.30	0.20	20.33	0.04	1182.50	2.33	1435.60	2.88	38487.75	77.22
11. ค่าเช่ารถจักรยานยนต์	30178.87	100.00	1808.40	3.32	189.41	0.58	734.17	2.43	46.74	0.15	519.00	1.72	189.40	0.58	89.70	0.23	20.82	0.07	0.30	0.00	821.16	2.08	432.03	1.43	25787.90	85.48
มีเงินกู้	281324.87	100.00	43502.18	15.46	3233.71	1.15	5096.75	1.81	1325.65	0.47	1234.97	0.44	1820.84	0.65	2009.87	0.71	305.79	0.11	519.82	0.18	8898.96	2.45	23553.92	8.37	191827.88	88.19

ที่มาของเงินต้น: สำนักงานศึกษาธิการ, JICA, การค้าทางอากาศ ปี พ.ศ. 2534 ผลการสำรวจภาคสนาม

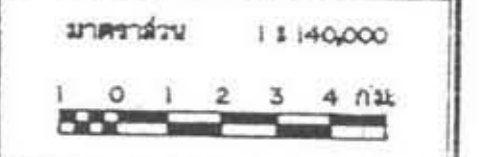

**การศึกษาเพื่อการวางแผนการจัดการ
มูลฝอยในกรุงเทพมหานคร(ฝั่งธนบุรี)**

แสดง : การใช้ที่ดินของฝั่งธนบุรี ปีพ.ศ. 2535

- สัญลักษณ์**
- พื้นที่ที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย
 - พื้นที่ที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง
 - พื้นที่ที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก
 - พื้นที่พาณิชยกรรม
 - พื้นที่อุตสาหกรรม
 - พื้นที่สถาบันการศึกษา
 - พื้นที่สถานที่ราชการ
 - พื้นที่พักผ่อนหย่อนใจ
 - พื้นที่เกษตรกรรมและที่ว่าง

ที่มา: ภาพถ่ายทางอากาศปี 2534, สำนักผังเมือง, ใจแก้ว

ฝั่งเมือง	แผ่นที่	
15		3.5

พาณิชย์กรรม

เขตที่มีพื้นที่พาณิชย์กรรมมากที่สุด ได้แก่ เขตจอมทอง เขตภาษีเจริญ เขตบางพลัด
เขตธนบุรี เขตบางกอกน้อย เขตที่มีพื้นที่พาณิชย์กรรมน้อย ได้แก่ เขตบางกอกใหญ่ เขตคลองสาน
เขตหนองแขม สัดส่วนการใช้พื้นที่พาณิชย์กรรมที่สูงที่สุด ได้แก่ เขตธนบุรี เขตคลองสาน เขต
บางพลัด เขตบางกอกน้อย และเขตจอมทอง ส่วนเขตที่มีสัดส่วนการใช้พื้นที่พาณิชย์กรรมที่ต่ำ
ได้แก่ เขตคลองสาน เขตบางขุนเทียน เขตหนองแขม

อุตสาหกรรม

เขตที่มีพื้นที่อุตสาหกรรมมากที่สุด ได้แก่ เขตบางขุนเทียน เขตภาษีเจริญ เขต
ราชบุรีบูรณะ เขตหนองแขม เขตจอมทอง ตามลำดับ ส่วนเขตที่มีพื้นที่อุตสาหกรรมน้อยได้แก่ เขต
คลองสาน เขตบางกอกใหญ่ เขตคลองสาน เขตธนบุรี ตามลำดับ สัดส่วนการใช้พื้นที่อุตสาหกรรมที่สูง
ที่สุดได้แก่ เขตบางพลัด เขตจอมทอง เขตราชบุรีบูรณะ เขตภาษีเจริญ (เขตบางพลัดส่วนมากจะ
เป็นอุตสาหกรรมด้านการบริการ เช่น ซ่อมรถยนต์ ซ่อมรถจักรยานยนต์ เป็นต้น) ส่วนเขตที่มีสัด
ส่วนการใช้พื้นที่อุตสาหกรรมที่ต่ำได้แก่ เขตคลองสาน (ถูกกำหนดโดยข้อบัญญัติของกรุงเทพมหานคร
และกฎหมายผังเมืองรวม ให้เป็นพื้นที่อนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม) เขตบางขุนเทียน เขต
บางกอกน้อย เขตบางกอกใหญ่ ตามลำดับ

คลังสินค้า

เขตที่มีพื้นที่คลังสินค้านามากที่สุดได้แก่เขตจอมทอง เขตบางขุนเทียน เขตราชบุรีบูรณะ
เขตที่มีคลังสินค้าน้อย ได้แก่ เขตบางกอกน้อย เขตบางกอกใหญ่ เขตบางพลัด เขตคลองสาน ตาม
ลำดับ สัดส่วนการใช้พื้นที่คลังสินค้าที่สูง ได้แก่ เขตคลองสาน เขตจอมทอง เขตธนบุรี ส่วน
เขตที่มีสัดส่วนการใช้พื้นที่คลังสินค้าที่ต่ำ ได้แก่ เขตคลองสาน เขตหนองแขม เขตบางกอกน้อย เขต
บางขุนเทียน ตามลำดับ

สถานที่ราชการ

เขตที่มีพื้นที่สถานที่ราชการมากที่สุด ได้แก่ เขตหนองแขม เขตบางกอกน้อย
เขตภาษีเจริญ เขตบางกอกใหญ่ เขตที่มีสัดส่วนที่ราชการน้อยได้แก่ เขตบางพลัด เขตราชบุรีบูรณะ

เขตบางขุนเทียน สัดส่วนการใช้พื้นที่สถานที่ราชการที่สูงที่สุด ได้แก่ เขตบางกอกน้อย เขตบางกอกใหญ่ (เนื่องจากทั้ง 2 เขต เป็นที่ตั้งของกองทัพเรือ) ส่วนเขตที่มีสัดส่วนการใช้พื้นที่สถานที่ราชการต่ำ ได้แก่ เขตบางขุนเทียน เขตราชบุรีบูรณะ เขตคลังชั้น ตามลำดับ

สถาบันการศึกษา

เขตที่มีพื้นที่สถาบันศึกษามากที่สุด ได้แก่ เขตบางขุนเทียน เขตราชบุรีบูรณะ เขตภาษีเจริญ เขตคลังชั้น ตามลำดับ ส่วนเขตที่มีพื้นที่สถาบันศึกษาน้อย ได้แก่ เขตคลองสาน เขตบางกอกใหญ่ สัดส่วนการใช้พื้นที่สถาบันการศึกษาที่สูง ได้แก่ เขตธนบุรี เขตบางพลัด เขตบางกอกใหญ่ ส่วนเขตที่มีสัดส่วนการใช้พื้นที่สถาบันการศึกษาต่ำ ได้แก่ เขตบางขุนเทียน เขตคลังชั้น เขตหนองแขม เขตภาษีเจริญ

ศาสนสถาน

เขตที่มีพื้นที่ศาสนสถานมากที่สุด ได้แก่ เขตบางขุนเทียน เขตภาษีเจริญ เขตคลังชั้น เขตธนบุรี ส่วนเขตที่มีพื้นที่ศาสนสถานน้อย ได้แก่ เขตราชบุรีบูรณะ เขตหนองแขม เขตคลองสาน สัดส่วนการใช้พื้นที่ศาสนสถานที่สูง ได้แก่ เขตธนบุรี เขตบางกอกใหญ่ เขตคลองสาน (เขตต่าง ๆ เหล่านี้เป็นเขตเมืองเก่าสมัยอยุธยา) เขตที่มีสัดส่วนการใช้พื้นที่ศาสนสถานต่ำ ได้แก่ เขตราชบุรีบูรณะ เขตหนองแขม เขตบางขุนเทียน เขตคลังชั้น ตามลำดับ

สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

เขตที่มีการใช้พื้นที่เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจมากที่สุด ได้แก่ เขตราชบุรีบูรณะ (เป็นที่ตั้งของสวนสาธารณะธนบุรีรมย์และศูนย์เยาวชนบางมด) เขตที่มีพื้นที่สถานที่พักผ่อนหย่อนใจน้อย ได้แก่ เขตบางกอกน้อย เขตบางกอกใหญ่ เขตจอมทองและเขตภาษีเจริญ สัดส่วนการใช้พื้นที่สถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่สูง ได้แก่ เขตคลองสาน เขตราชบุรีบูรณะ ส่วนเขตที่มีสัดส่วนการใช้พื้นที่สถานที่พักผ่อนหย่อนใจต่ำ ได้แก่ เขตบางกอกน้อย เขตบางกอกใหญ่ เขตจอมทอง เขตภาษีเจริญ

สาธารณูปโภค

เขตที่มีการใช้พื้นที่เป็นสาธารณูปโภคมากที่สุด ได้แก่ เขตธนบุรี เขตภาษีเจริญ เขตบางกอกน้อย เขตจอมทอง ตามลำดับ เขตที่มีพื้นที่สาธารณูปโภคน้อย ได้แก่ เขตบางกอกใหญ่ เขตหนองแขม สัดส่วนการใช้พื้นที่สาธารณูปโภคที่สูง ได้แก่ เขตธนบุรี เขตบางกอกน้อย เขตราชบุรีบูรณะ เขตที่มีสัดส่วนการใช้พื้นที่สาธารณูปโภคต่ำ ได้แก่ เขตหนองแขม เขตบางกอกใหญ่ เขตบางพลัด เขตบางขุนเทียน ตามลำดับ

ถนน ตรอก ซอย

เขตที่มีพื้นที่ถนน ตรอก ซอย มากที่สุด ได้แก่ เขตคลองสาน เขตบางขุนเทียน เขตจอมทอง เขตภาษีเจริญ ส่วนเขตที่มีถนน ตรอก ซอย น้อยที่สุด ได้แก่ เขตบางกอกใหญ่ เขตคลองสาน เขตราชบุรีบูรณะ สัดส่วนการใช้พื้นที่ถนน ตรอก ซอย ที่มากที่สุด ได้แก่ เขตธนบุรี เขตคลองสาน เขตบางพลัด เขตจอมทอง เขตบางกอกน้อย ส่วนเขตที่มีสัดส่วน การใช้พื้นที่ ถนน ตรอก ซอย ที่น้อย ได้แก่ เขตบางขุนเทียน เขตราชบุรีบูรณะ เขตหนองแขม เขตคลองสาน ตามลำดับ

ช. อาคารบ้านเรือน

จากข้อมูลของสำนักงานทะเบียนราษฎร์ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ดังตาราง 3.3 พบว่า ฝั่งธนบุรี มีจำนวนบ้านใน พ.ศ. 2535 ทั้งหมด 444,970 หลัง โดย เขตภาษีเจริญมีจำนวนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เขตธนบุรี เขตราชบุรีบูรณะ ตามลำดับ พบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 - 2535 ฝั่งธนบุรีจะมีบ้านเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเขตคลองสาน เขตหนองแขม เขตภาษีเจริญ ส่วนเขตที่เหลือการเพิ่มขึ้นของจำนวนบ้านค่อนข้างจะน้อย (แผนภูมิที่ 3.3) เมื่อพิจารณาความหนาแน่นของอาคารต่อพื้นที่ (ตารางที่ 3.4) พบว่า เขตธนบุรี มีความหนาแน่นของบ้านต่อพื้นที่ตารางกิโลเมตร สูงที่สุด คือ 5,546 หลัง/ตารางกิโลเมตร รองลงมาได้แก่ เขตคลองสาน เขตบางกอกใหญ่ เขตบางกอกน้อย เขตบางพลัด ส่วนเขตที่มีความหนาแน่นของบ้านน้อยที่สุด ได้แก่ เขตบางขุนเทียน จำนวน 269 หลัง/ตารางกิโลเมตร เมื่อพิจารณาพื้นที่ฝั่งธนบุรีทั้งหมด พบว่า ความหนาแน่นของบ้านต่อพื้นที่มีค่าที่สูงขึ้นถึงร้อยละ 85.02 จากปี พ.ศ. 2523 - 2535 แสดงให้เห็นว่ามีการเปลี่ยนแปลงของอาคารบ้านเรือนอย่างมากในช่วง ระยะเวลาดังกล่าว

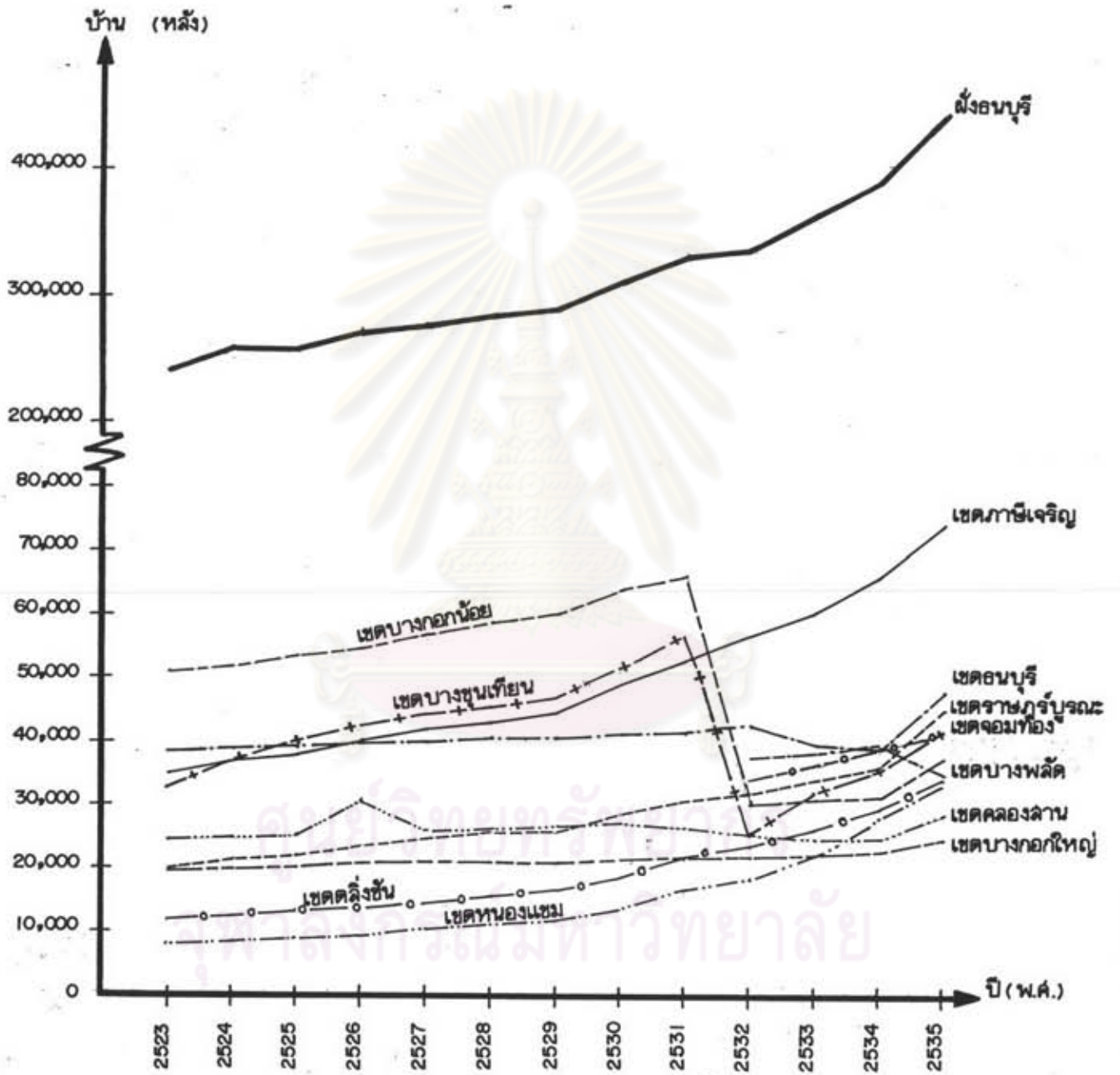
ตารางที่ 3.3 แสดงจำนวนบ้านในกรุงเทพมหานคร (ฝั่งธนบุรี) จำแนกเป็นรายเขต ระหว่างปี พ.ศ. 2523-2535

หน่วย : หลัง

เขต	ปีพ.ศ.	พื้นที่(ตร.กม.)	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534	2535
ธนบุรี	8.626	38013	387055	38836	39187	39762	40124	40114	40971	41455	42115	39119	38962	47840	
คลองสาน	6.051	24267	24724	25082	30414	25780	26082	26302	26865	26081	25150	24345	24608	28514	
บางกอกน้อย	11.944	50347	51571	53154	54466	56618	58396	59784	63542	66338	29925	30577	31325	37286	
บางพลัด	11.36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37171	38437	39734	34984	
บางกอกใหญ่	6.18	19283	19669	20018	20291	20488	20741	20842	21081	21495	21804	22118	22381	24426	
บางขุนเทียน	155.432	32920	37418	40524	42833	44502	45526	46928	51707	56803	25886	32033	35363	41812	
จอมทอง	25.724	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34149	36307	38787	41971	
ภาษีเจริญ	53.947	34724	36116	37365	40226	41493	42937	44372	48646	52548	56665	60376	65907	74375	
ราษฎร์บูรณะ	42.874	20461	21596	22489	23542	24753	25577	25773	28515	30565	32443	34463	36829	45821	
ตลิ่งชัน	79.698	12183	12872	13425	13850	14492	15649	16339	18421	21269	23329	26076	29285	34610	
หนองแขม	48.283	8047	8518	9002	9474	10499	11317	11851	13629	16645	18486	22357	28031	33331	
รวม	450.119	240245	250559	259895	274283	278387	286349	292305	313377	333199	347123	366208	391212	444970	

ที่มา: กองปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

หมายเหตุ : แบ่งเขตการปกครองใหม่ (เขตบางกอกน้อย เป็นเขตบางกอกน้อย กับ เขตบางพลัด เขตบางขุนเทียน เป็นเขตบางขุนเทียน กับ เขตจอมทอง) ปี พ.ศ.2532

แผนภูมิที่ 3.3 แลคงจำนวนบ้านผังอนบุรี จำแนกเป็นรายเขต

ตารางที่ 3.4 แสดงความหนาแน่นของบ้านต่อพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร (ฝั่งธนบุรี) จำแนกเป็นรายเขต ระหว่างปี พ.ศ. 2523-2535

(หลัง/ตร.กม.)

ปี พ.ศ.	พื้นที่(ตร.กม.)	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534	2535
ธนบุรี	8.626	4407	4414	4502	4543	4610	4652	4650	4750	4806	4882	4535	4517	5546
คลองสาน	6.051	4010	4086	4145	5026	4260	4310	4347	4440	4310	4156	4023	4067	4712
บางกอกน้อย	11.944	2160	2213	2281	2337	2430	2506	2565	2727	2847	2505	2560	2623	3122
บางพลัด	11.36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3272	3384	3498	3080
บางกอกใหญ่	6.18	3120	3183	3239	3283	3315	3356	3372	3411	3478	3528	3579	3622	3952
บางขุนเทียน	155.432	212	241	261	276	286	293	302	333	365	167	206	228	269
จอมทอง	25.724	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1328	1411	1508	1632
ภาษีเจริญ	53.947	644	669	693	746	769	796	823	902	974	1050	1119	1222	1379
ราษฎร์บูรณะ	42.874	477	504	525	549	577	597	601	665	713	757	804	859	1069
คลองตัน	79.698	153	162	168	174	182	196	205	231	267	293	327	367	434
หนองแขม	48.283	167	176	186	196	217	234	245	282	345	383	463	581	690
รวม	450.119	534	557	577	609	618	636	649	696	740	771	814	869	989

หมายเหตุ : แบ่งเขตการปกครองใหม่ (เขตบางกอกน้อย เป็นเขตบางกอกน้อย กับ เขตบางพลัด เขตบางขุนเทียน เป็นเขตบางขุนเทียน กับ เขตจอมทอง) ปี พ.ศ. 2532

๗. ชุมชนแออัด

ชุมชนแออัดที่มีในฝั่งธนบุรีทั้งหมด 361 แห่ง ประกอบด้วย จำนวนครอบครัว 66,444 ครอบครัว มีหลังคาเรือน 49,318 หลังคาเรือน จำนวนประชากร 321,023 คน โดยพบว่า เขตธนบุรี มีจำนวนสูงสุด ทั้งจำนวนชุมชน คือ 52 แห่ง 10,546 ครอบครัว 8,598 หลังคาเรือน และ 53,061 คน เขตที่มีชุมชนแออัดกระจายตัวอยู่น้อยได้แก่ เขตบางขุนเทียน 18 แห่ง ส่วนจำนวนครอบครัวนั้น เขตคลังชั้นมีน้อยที่สุด คือ 2,272 ครอบครัว 1,891 หลังคาเรือน และ 10,783 คน (ตารางที่ 3.5)

ชุมชนแออัดต่าง ๆ เหล่านี้ ปัจจุบันได้รับการปรับปรุงพื้นที่ทั้งจากกรุงเทพมหานคร โดยสำนักงานเขต สำนักพัฒนาชุมชน สำนักสวัสดิการสังคม และการเคหะแห่งชาติ เพื่อให้สภาพความเป็นอยู่ของชุมชนแออัดดีขึ้น

ลักษณะสภาพทั่วไปของชุมชนแออัด เป็นบ้านไม้ขนาด 10 - 20 ตารางวา มีจำนวน 1 - 3 ห้อง สภาพอาคารทรุดโทรม ภายในบ้านมีสภาพความเป็นระเบียบพอใช้ การสัญจรทางเดินเท้าเข้าสู่ชุมชน ทำด้วยไม้ และคอนกรีต กว้างประมาณ 1 เมตร มีระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการพอใช้ได้ การจัดเก็บขนมูลฝอยกรุงเทพมหานครจะนำถังขยะมาวางไว้ให้ โดยเจ้าหน้าที่จะมารวบรวมขนไปใส่ในรถเก็บขน และมีบ้างบางส่วนที่จัดทิ้งลงในคูคลองแทบจะทุกชุมชนไม่มีท่อระบายน้ำเสีย ทำให้เกิดน้ำท่วมขัง น้ำเน่า สูงชุมชน

ลักษณะทางเศรษฐกิจ จะมีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 2,000 - 4,000 บาท และลักษณะทางสังคม ประชากรที่อยู่ในชุมชนแออัดมีทั้งผู้ที่เกิดที่นี้และย้ายมาจากต่างจังหวัด โดยเข้ามาเช่าที่ดินปลูกสร้างบ้านเอง ซึ่งที่ดินส่วนใหญ่จะเป็นที่รกร้างว่างเปล่า อายุระหว่าง 20 - 39 ปี ระดับการศึกษาจบชั้นประถมศึกษา เกือบทุกชุมชนนับถือศาสนาพุทธ มีบ้างชุมชนที่นับถือศาสนาอิสลาม

สรุปสภาพทางด้านกายภาพ

จากการศึกษาสภาพทางด้านกายภาพของฝั่งธนบุรี จะเห็นได้ว่าลักษณะโดยทั่วไปของพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึง อยู่ติดแม่น้ำเจ้าพระยา มีคลองใหญ่น้อยจำนวนมาก ทั้งที่อยู่ในสภาพสมบูรณ์และตื้นเขิน สภาพของดินเป็นดินดีเหมาะแก่การทำสวน โดยเฉพาะสวนผลไม้มีพืชพรรณหลากหลายชนิดในอดีตสภาพภูมิอากาศร้อนชื้นอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุม ระดับพื้นดินต่ำถึงค่อนข้างสูง มีระดับการทรุดตัวของพื้นดินค่อนข้างต่ำไม่เกิน 5 เซนติเมตรต่อปี จึงไม่เกิดปัญหาแผ่นดินทรุดและน้ำท่วมอย่างรุนแรง การเข้าถึง (Accessibility) มีความสะดวกพอสมควร มีการเข้าถึงได้หลาย

ตารางที่ 3.5 จำนวนชุมชนแออัด หลังคาเรือน ครอบครั้ว และ ประชากร ในชุมชนแออัด ผังธนบุรี จำแนกเป็นรายเขตปี พ.ศ. 2533

เขต	จำนวนชุมชน (แห่ง)	ครอบครั้ว	หลังคาเรือน (หลัง)	ประชากร (คน)
ธนบุรี	52	10546	8598	53061
คลองสาน	36	7821	4477	31580
บางกอกน้อย	27	9496	7118	48180
บางพลัด	23	6610	4795	34355
บางกอกใหญ่	23	5058	3946	24531
บางขุนเทียน	18	2886	2583	11155
จอมทอง	40	7870	5415	37850
ภาษีเจริญ	50	5815	4494	32617
ราษฎร์บูรณะ	36	5011	3540	22168
ตลิ่งชัน	21	2272	1891	10783
หนองแขม	35	3059	2461	14743
รวม	361	66444	49318	321023
กทม.	981	206773	147677	946839

ที่มา : สำนักสวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานคร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทาง ทางรถไฟ ทางถนน และแม่น้ำลำคลอง สภาพการใช้ที่ดินประเภท ที่ดินที่พัฒนาแล้วส่วนใหญ่เป็นการใช้เพื่อพักอาศัย รองลงมาคือ ถนน - ซอย พาณิชยกรรม สถาบันและอุตสาหกรรม คลังสินค้า ส่วนพื้นที่ที่ยังไม่ได้พัฒนาเป็นเมือง ประกอบด้วยพื้นที่โล่งว่างและเกษตรกรรม และลำคลอง

อาคารบ้านเรือน จากปี พ.ศ. 2523 - 2535 เขตหนองแขมจะมีการเพิ่มของบ้านเรือนถึงร้อยละ 314.20 รองลงมาได้แก่ คลิ่งชัน ร้อยละ 184.08 เขตภาษีเจริญ ร้อยละ 114.19 เขตที่มีบ้านเรือนเพิ่มน้อยที่สุด ได้แก่ เขตคลองสาน ร้อยละ 17.50 เขตบางกอกใหญ่ ร้อยละ 26.67 จำนวนชุมชนแออัดพบว่า เขตธนบุรี มีจำนวนมากที่สุดถึง 52 ชุมชน 10,546 ครอบครัว 8,598 หลังคาเรือน จำนวนประชากร 53,061 คน ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนที่สูงมากคิดเป็นร้อยละ 5.60 ของจำนวนประชากรในชุมชนแออัดของกรุงเทพมหานคร

สภาพทางเศรษฐกิจ

สภาพทางเศรษฐกิจเป็นตัวบ่งชี้ลักษณะของพื้นที่ เพื่อใช้ประกอบในการวางแผนการใช้ที่ดินและการวางแผนการจัดการมูลฝอย โดยสภาพทางเศรษฐกิจหลักมีอยู่ 3 ประการ คือ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การค้าและบริการ และสภาพการคลังของเขตต่าง ๆ ในฝั่งธนบุรีที่เขตจัดเก็บได้ส่วนใหญ่มาจากภาษีอากรของกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งประชาชนภายในเขตเป็นผู้ชำระ และรายจ่ายของแต่ละเขต

ก. เกษตรกรรม

ฝั่งธนบุรีในปัจจุบันยังมีพื้นที่เกษตรกรรมที่ประชาชนยังดำรงชีวิต โดยการเป็นเกษตรกรในหลาย ๆ เขต (ดังตารางที่ 3.6) เช่น การทำนาข้าว สวนผัก สวนไม้ดอกไม้ประดับ เลี้ยงสัตว์ และการประมง จากการสำรวจของสำนักพัฒนาชุมชนเมื่อเดือนเมษายน 2536 พบว่าฝั่งธนบุรีมีพื้นที่เกษตรกรรม 67,634.32 ไร่ คิดเป็น 24.04% ของพื้นที่ฝั่งธนบุรีทั้งหมด เขตบางขุนเทียนมีพื้นที่เกษตรกรรมสูงสุดโดยทำการประมงมากที่สุด

จากการศึกษาสภาพการใช้ที่ดิน การใช้ที่ประเภทเกษตรกรรมและที่ว่างในช่วงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 - 2535 มีการเปลี่ยนแปลงลดลงเป็นอย่างมากประมาณ 42,646.36 ไร่ หรือลดลงร้อยละ 18.13 ของพื้นที่เกษตรกรรมและที่ว่าง ปี พ.ศ. 2523 โดยเขตธนบุรี เขตคลองสาน เขตบางกอกน้อย เขตบางพลัด เขตบางกอกใหญ่ มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเป็นอย่างมาก โดยเขตคลิ่งชันมีการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 5.3 ของพื้นที่เดิมเท่านั้น เมื่อ

ตารางที่ 3.6 แสดงพื้นที่เกษตรกรรม ผังชนบุรี จำแนกเป็นรายเขตปี พ.ศ. 2536

เขต	จำนวนครอบครัว	จำนวนพื้นที่ ถือครอง(ไร่)	จำนวนพื้นที่(ไร่)							รวมพื้นที่ (ไร่)
			นาข้าว	ทำสวน	สวนผัก	สวนไม้ดอกไม้ประดับ	เลี้ยงสัตว์	ประมง		
บางขุนเทียน	650	939	2664	12219	19	867	6	24937	40712	
จอมทอง	292	927	0	1518	23	98	0.05	2	1641.05	
ภาษีเจริญ	1165	542	0	3067	1598.5	1725.9	5	18	6414.4	
ราษฎร์บูรณะ	469	2438	0	3282	81.5	254.7	11.5	110.5	3740.2	
ตลิ่งชัน	104	4936	691	3333	4092	1464	0	4	9584	
หนองแขม	650	1894	606	1049	668	3123	28	67	5541	
รวม	3330	11676	3961	24468	6482	7532.6	50.55	25138.5	67632.65	
กทม.	12568	72736.4	175074.3	37685.5	7468.5	10363.23	662.05	46207.68	277461.3	

ที่มา : สำนักพัฒนาชุมชน กรุงเทพมหานคร

พิจารณาอัตราการเปลี่ยนแปลงกับพื้นที่ที่เปลี่ยนแปลงทั้งหมด ตั้งแต่ พ.ศ. 2523 - 2535 พบว่า เขตบางกอกน้อย เขตคลองสาน เขตหนองแขม เขตภาษีเจริญ มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด

ข. อุตสาหกรรม

ฝั่งธนบุรีมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม ที่ได้จดทะเบียนจากกรมโรงงาน อุตสาหกรรม เมื่อปี พ.ศ. 2533 จำนวน 11,198 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 39.17 ของจำนวน โรงงานทั้งหมดในกรุงเทพมหานคร (ตาราง 3.7)

เมื่อพิจารณาจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมเป็นรายเขต พบว่าเขตที่มีโรงงาน อุตสาหกรรมมากที่สุด คือ เขตราชบุรีบูรณะ มี 1,747 แห่ง หรือร้อยละ 15.60 รองลงมา ได้แก่ เขตภาษีเจริญ เขตจอมทอง เขตธนบุรี เขตคลองสาน ตามลำดับ ที่น้อยที่สุดคือ เขต คลองสาน มี 124 แห่ง

ประเภทของโรงงานที่สำคัญในพื้นที่ฝั่งธนบุรี มีดังนี้คือ ผลิตภัณฑ์โลหะ ผลิตภัณฑ์ พลาสติกจากยาง เครื่องนุ่งห่ม เครื่องแต่งกาย ผลิต-ตัดแปลง-ซ่อมแซมเครื่องยนต์ โรงพิมพ์ เสื้อผ้าสำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์กระดาษ วัสดุก่อสร้าง ผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับไม้ ่อต้อและซ่อมแซมเรือ

จากตารางที่ 3.7 พบว่าฝั่งธนบุรีมีส่วนการเปลี่ยนแปลงจำนวนของโรงงาน อุตสาหกรรม ร้อยละ 26.12 โดยเขตคลองสานมีส่วนการเปลี่ยนแปลงของโรงงานอุตสาหกรรม สูงสุดคือ ร้อยละ 90.53 รองลงมาได้ เขตบางกอกน้อย เขตคลองสาน ส่วนเขตที่มีสัดส่วนการ เปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด ได้แก่ เขตบางกอกใหญ่ เขตราชบุรีบูรณะ ร้อยละ 18.69 และ 19.90 ตามลำดับ

ค. การค้าและบริการ

1. ร้านค้า

จากข้อมูลตารางที่ 3.8 สรุปได้ว่า พื้นที่ฝั่งธนบุรีมีร้านค้า 44,601 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 25.84 ของจำนวนร้านค้าทั้งหมดในกรุงเทพมหานคร เขตที่พบว่ามีจำนวน ร้านค้ามากที่สุด คือ เขตบางกอกน้อย จำนวน 6,541 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.67 ของพื้นที่ฝั่ง ธนบุรี รองลงมาได้แก่ เขตภาษีเจริญ เขตคลองสาน เขตธนบุรี ตามลำดับ ส่วนเขตที่มีจำนวน ร้านค้าน้อยที่สุด ได้แก่ เขตคลองสาน จำนวน 1,263 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 2.83 เขตหนองแขม เขตบางขุนเทียน ร้านค้าประกอบไปด้วย

ตารางที่ 3.7 แสดงจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม ผังชนบุรี จำแนกเป็นรายเขตปี พ.ศ. 2527-2533

เขต	ปี พ.ศ. 2527	ร้อยละ		ปี พ.ศ. 2533	ร้อยละ		การเปลี่ยนแปลง	
		ผังชนบุรี	กทม.		ผังชนบุรี	กทม.	จำนวน	ร้อยละ
ชนบุรี	1289	14.52	6.27	1601	13.51	5.60	312	10.49
คลองสาม	824	9.28	4.01	1570	13.25	5.49	746	25.09
บางกอกน้อย	798	8.99	3.88	674	5.69	2.36	530	17.83
บางพลัด		0.00	0.00	654	5.52	2.29	0	0.00
บางกอกใหญ่	781	8.80	3.80	927	7.82	3.24	146	4.91
บางขุนเทียน	2006	22.59	9.76	815	6.88	2.85	475	15.98
จอมทอง		0.00	0.00	1666	14.06	5.83	0	0.00
ภาษีเจริญ	1396	15.72	6.79	1745	14.72	6.10	349	11.74
ราษฎร์บูรณะ	1457	16.41	7.09	1747	14.74	6.11	290	9.75
คลังชั้น	74	0.83	0.36	124	1.05	0.43	50	1.68
หนองแขม	254	2.86	1.24	329	2.78	1.15	75	2.52
รวม	8879	100.00	43.20	11852	100.00	41.46	2973	100.00
กทม.	20552		100.00	28585		100.00	8033	37.01

ที่มา : กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม
: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

1) ร้านค้าปลีก ประกอบด้วย ร้านขายอาหารและเครื่องดื่ม ร้านขายของชำและอาหารสด ร้านขายวัสดุก่อสร้างและเครื่องสุขภัณฑ์ ร้านขายเครื่องจักร เครื่องยนต์ และอะไหล่ ร้านขายเครื่องไฟฟ้าและอุปกรณ์ ร้านขายเครื่องเรือนและเฟอร์นิเจอร์

2) ร้านค้าบริการ ประกอบด้วย ร้านค้าสำหรับให้บริการเป็นส่วนใหญ่ เป็นการให้บริการเสริมสุขภาพสตรีและบุรุษเช่น ร้านตัดเย็บเสื้อผ้า ร้านเสริมสุขภาพสตรี ร้านทำผมสุขภาพสตรีและบุรุษ

3) ร้านค้าส่ง ประกอบด้วย ร้านค้าส่งเครื่องจักร อุปกรณ์ในการเกษตรและอุตสาหกรรม ร้านค้าส่งวัสดุก่อสร้างและสุขภัณฑ์ และร้านค้าส่งเครื่องใช้ไฟฟ้า

2. อาคารสำนักงาน

จากข้อมูลตารางที่ 3.8 สรุปได้ว่า พื้นที่ฝั่งธนบุรีมีอาคารสำนักงานจำนวน 24,904 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.43 ของอาคารสำนักงานทั้งหมดในกรุงเทพมหานคร เขตที่พบว่ามีจำนวนอาคารสำนักงานมากที่สุดได้แก่ เขตธนบุรี จำนวน 3,553 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.27 ของพื้นที่ฝั่งธนบุรี รองลงมาได้แก่ เขตภาษีเจริญ เขตบางพลัด เขตคลองสาน เขตบางกอกน้อย ตามลำดับ ส่วนเขตที่มีจำนวนอาคารสำนักงานน้อยที่สุด ได้แก่ เขตคลองสาน จำนวน 811 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 3.26 ของพื้นที่ฝั่งธนบุรี

3. ธนาคาร

ฝั่งธนบุรี มี 13 ธนาคาร รวมทั้งหมด 151 สาขา (แห่ง) ธนาคารส่วนใหญ่จะตั้งอยู่สองฟากฝั่งถนนสายสำคัญ ๆ เช่น ถนนเจริญสุขุมวิท ถนนสมเด็จพระปิ่นเกล้า ถนนสมเด็จพระเจ้าตากสิน ถนนเพชรเกษม เป็นต้น (ตารางที่ 3.9) พบว่า เขตบางกอกน้อยมีธนาคารตั้งอยู่มากที่สุดจำนวน 21 แห่งรองลงมาได้แก่เขตคลองสาน จำนวน 15 แห่ง แสดงให้เห็นว่าเขตทั้งสองมีการเคลื่อนไหวทางการเงินมากกว่าบริเวณอื่น ๆ

4. ตลาดสด

ตลาดสดมีประมาณ 61 แห่ง กระจายอยู่ทั่ว ๆ ไป โดยเฉพาะริมถนนสายสำคัญ ๆ (ตารางที่ 3.9) เขตที่มีตลาดสดมากที่สุด ได้แก่ เขตธนบุรี จำนวน 14 แห่ง ตลาดขนาดใหญ่ที่ให้บริการชุมชน ได้แก่ ตลาดบางแค ตลาดดาวคะนอง เป็นจุดรวมของ

ตารางที่ 3.8 แสดงจำนวน ร้านค้า อาคารสำนักงาน ผังชนบุรี จำแนกเป็นรายเขต
ปี พ.ศ. 2533

เขต	ร้านค้า	ร้อยละ		อาคาร สำนักงาน	ร้อยละ	
		ผังชนบุรี	กทม.		ผังชนบุรี	กทม.
ชนบุรี	5743	12.88	3.33	3553	14.26	2.06
คลองสาน	5830	13.07	3.38	2718	10.91	1.57
บางกอกน้อย	6541	14.67	3.79	2587	10.39	1.50
บางพลัด	4866	10.91	2.82	2888	11.59	1.67
บางกอกใหญ่	3337	7.48	1.93	2021	8.11	1.17
บางขุนเทียน	2032	4.56	1.18	1275	5.12	0.74
จอมทอง	3867	8.67	2.24	2338	9.39	1.35
ภาษีเจริญ	6245	14.00	3.62	3516	14.11	2.04
ราษฎร์บูรณะ	3206	7.19	1.86	2247	9.02	1.30
ตลิ่งชัน	1263	2.83	0.73	811	3.26	0.47
หนองแขม	1671	3.75	0.97	956	3.84	0.55
รวม	44601	100.00	25.84	24910	100.00	14.43
กทม.	172619		100.00	172622		100.00

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.9 จำนวนธนาคาร ห้างสรรพสินค้า ตลาด โรงแรม โรงภาพยนตร์

เขต	ประเภท	ธนาคาร	ห้างสรรพสินค้า	ตลาด	โรงแรม	โรงภาพยนตร์
	1. ชนบุรี	31	3	14	2	2
	2. คลองสาน	20	2	6	3	3
	3. บางกอกน้อย	20	2	10	5	2
	4. บางพลัด	19	3	4	8	9
	5. บางกอกใหญ่	11	-	6	1	2
	6. บางขุนเทียน	7	1	4	-	1
	5. จอมทอง	17	1	4	1	-
	8. ภาษีเจริญ	11	3	6	-	2
	9. ราษฎร์บูรณะ	11	2	5	-	2
	10. คลิ่งชัน	2	-	1	-	-
	11. หนองแขม	2	-	5	-	-
	รวม	151	17	65	20	23

ที่มา : จากการสำรวจ

ชุมชนที่สำคัญและต้องพิจารณาถึงอย่างมากก็คือ มูลฝอยที่พบเป็นปริมาณมากในรูปขยะสดภายหลังจากการขายในแต่ละวัน

5. ศูนย์การค้าและห้างสรรพสินค้า

ศูนย์การค้า มีประมาณ 16 แห่ง กระจายอยู่บริเวณถนนสายสำคัญ ๆ เช่น ถนนสมเด็จพระปิ่นเกล้า ถนนเพชรเกษม ถนนบรมราชชนนี ถนนลิวันธร บริเวณวงเวียนใหญ่ ถนนรัชดาภิเษก (ท่าพระ-ถนนมไหสวรรย์) มีการแข่งขันด้านการขายมากขึ้น และเป็นแหล่งรวมของประชาชนที่นิยมไปใช้บริการปัจจุบันศูนย์การค้าหลาย ๆ แห่งได้มีส่วนร่วมในการรณรงค์ในการจัดการมูลฝอยเช่น การคิดแยกมูลฝอยเพื่อการนำกลับมาใช้ใหม่ (Re-Cycle) นับว่าเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้การจัดการมูลฝอยมีแนวโน้มที่จะพัฒนาไปในแนวทางที่ดีขึ้น

6. โรงภาพยนตร์

โรงภาพยนตร์ ในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงจากโรงภาพยนตร์ขนาดใหญ่ เป็นโรงภาพยนตร์ขนาดเล็ก (Mini Theatre) อยู่ภายในศูนย์การค้ามากขึ้น ผังชนบุรีมีโรงภาพยนตร์ประมาณ 23 แห่ง

7. สถานเริงรมย์

สถานเริงรมย์ กระจุกตัวอยู่บริเวณถนนสมเด็จพระปิ่นเกล้า ถนนอรุณอมรินทร์ ถนนเจริญสุขุมวิท บริเวณวงเวียนใหญ่และดาวคะนอง มีลักษณะเด่นคือ เป็นร้านอาหาร มีนักร้องเพื่อจูงใจผู้มาใช้บริการ โดยเฉพาะในปัจจุบันมีการใช้สื่อที่ทันสมัยมากยิ่งขึ้น เช่น การใช้ระบบคาราโอเกะ เข้ามาให้บริการ

ง. รัฐวิสาหกิจ

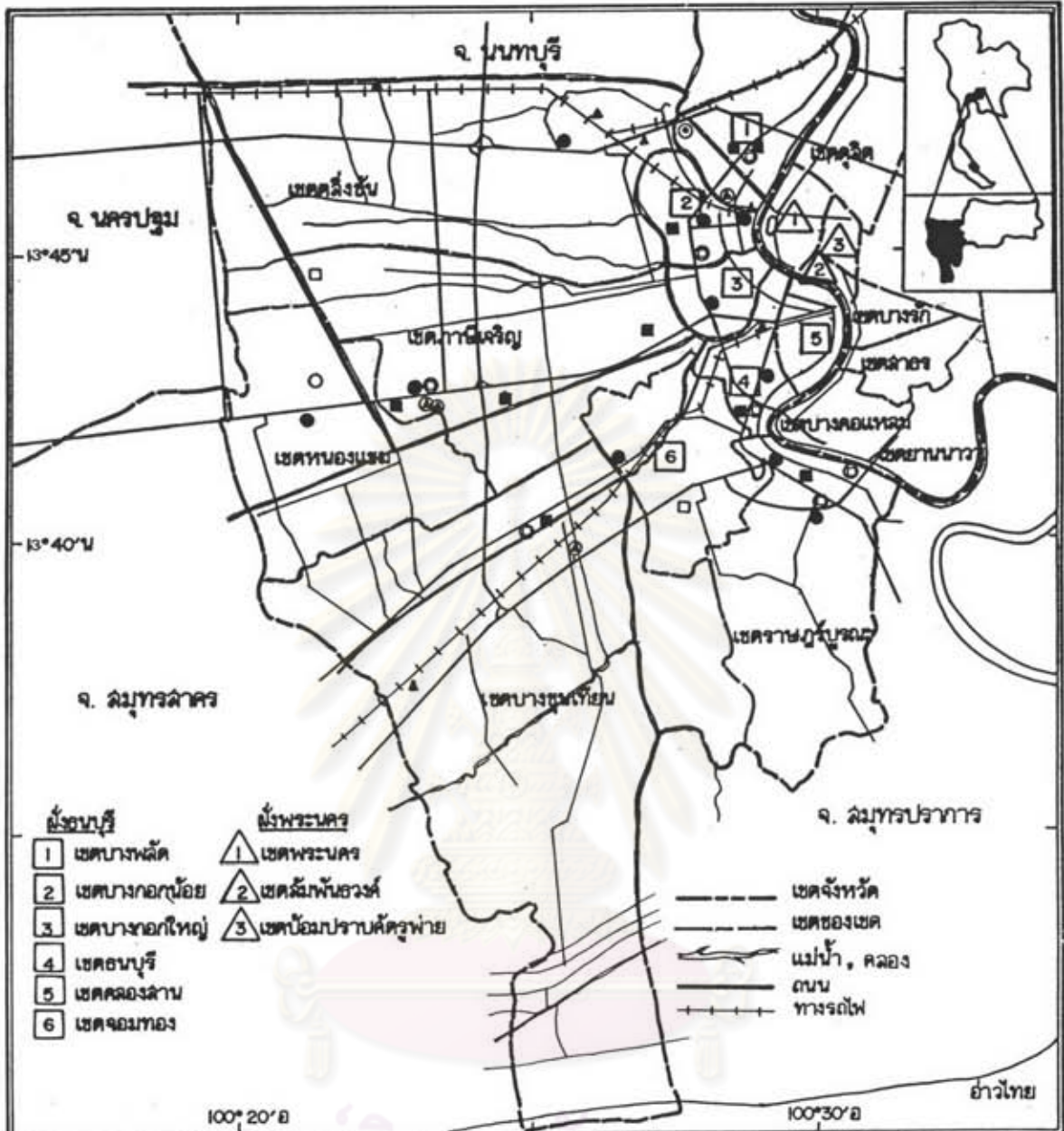
ผังชนบุรี มีหน่วยงานของรัฐวิสาหกิจตั้งอยู่ 8 หน่วยงาน (ตารางที่ 3.10 แผนที่ 3.6) ดังนี้

1. การรถไฟแห่งประเทศไทย	จำนวน 8 แห่ง
2. บริษัทขนส่ง จำกัด	จำนวน 3 แห่ง

ตารางที่ 3.10 จำนวนหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ฝั่งธนบุรี จำแนกเป็นรายเขต ปี พ.ศ.2535

เขต \ ประเภท	กพน.	กปน.	ทศท.	กสท.	รพท.	ชสมก.	อสมท.	บขส.
1. ธนบุรี	1	-	1	1	1	2	-	-
2. คลองสาน	-	-	-	-	-	3	-	-
3. บางกอกน้อย	1	1	1	2	2	4	-	2
4. บางพลัด	1	-	2	-	-	2	-	-
5. บางกอกใหญ่	-	-	-	1	-	-	-	-
6. บางขุนเทียน	1	-	1	-	2	2	-	-
5. จอมทอง	-	1	-	1	-	2	-	-
8. ภาษีเจริญ	1	1	3	1	-	3	-	-
9. ราษฎร์บูรณะ	2	-	1	2	-	5	-	-
10. คลิ่งชัน	-	-	-	1	3	4	-	1
11. หนองแขม	-	-	-	1	-	2	1	-
รวม	7	3	9	10	13	29	1	3

ที่มา : กองผังเมือง สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

การศึกษาเพื่อการวางแผนการจัดการมูลฝอยในกรุงเทพมหานคร (ฝั่งธนบุรี)

แสดงที่ตั้ง รัฐบาลทักษิณ ปี พ.ศ. 2535

สัญลักษณ์

- ก๊าซไฟฟ้านครหลวง
- การประปานครหลวง
- องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย
- การสื่อสารแห่งประเทศไทย
- ▲ การรถไฟแห่งประเทศไทย
- ◎ บริษัทขนส่งจำกัด
- องค์การสื่อสารมวลชนฯ
- องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

มาตราส่วน 1:200,000
2 0 2 4 กม.

ที่มา: กองผังเมือง สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

แผนที่ 3.6

3. การไฟฟ้านครหลวง	จำนวน 6 แห่ง
4. การประปานครหลวง	จำนวน 3 แห่ง
5. การสื่อสารแห่งประเทศไทย	จำนวน 10 แห่ง
6. องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย	จำนวน 9 แห่ง
7. องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ	จำนวน 13 แห่ง
8. องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย	จำนวน 1 แห่ง

จ. การคลังของแต่ละสำนักงานเขต

รายได้ประจำของกรุงเทพมหานครจะได้รับจากแต่ละเขตประกอบด้วย

1. ภาษีอากร ได้แก่ ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย และอากรการฆ่าสัตว์
2. ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าปรับ และค่าบริการ ได้แก่ ค่าธรรมเนียมขนถ่ายสิ่งปฏิกูล-มูลฝอย ค่าธรรมเนียมการควบคุมการก่อสร้าง ค่าธรรมเนียมโรงฆ่าสัตว์
3. รายได้จากทรัพย์สิน ได้แก่ ค่าเช่าที่ดิน ค่าดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร ค่าเช่าอาคารสถานที่
4. รายได้จากการพาณิชย์และสาธารณูปโภค ได้แก่ สถานขนานูบาล และสำนักงานตลาด
5. รายได้เบ็ดเตล็ด ได้แก่ ค่าขายแบบประกวดราคา ค่าตรวจสุขภาพ ค่ากระดาษถ่ายเอกสาร เป็นต้น

เมื่อพิจารณาจากรายได้ทั้ง 5 ประเภท (ตารางที่ 3.11) รายได้จากภาษีอากรซึ่งเป็นรายได้ประจำจะมีอัตราส่วนที่สูงมาก โดยมีรายได้จากทรัพย์สิน รองลงมา ส่วนรายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์จะมีอัตราส่วนที่ต่ำสุด

เมื่อพิจารณาจากตารางที่ 3.12 แสดงการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย และภาษีบำรุงท้องที่พบว่า จะมีค่าการจัดเก็บได้เพิ่มสูงขึ้นโดยตลอด จะมีก็เพียงบางเขตที่มีการจัดแบ่งเขตการปกครองใหม่ จึงทำให้ตัวเลขรายได้ลดน้อยลงไปบ้าง

การเปลี่ยนแปลงรายได้ของแต่ละเขตสืบเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไปดีขึ้นโดยเฉพาะการก่อสร้างที่อยู่อาศัยที่มีมากขึ้น โดยพิจารณาได้อย่างชัดเจนจากยอดภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีป้ายที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 180.63 และร้อยละ 348.10 ตามลำดับ และการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีใหม่ โดยการนำแผนที่ภาษีเข้ามาช่วยจึงส่งผลให้การจัดเก็บภาษีได้สูงขึ้นเป็นลำดับ เพื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายเขต ช่วงปี 2529 - 2535 พบว่า เขตคลังชั้น จะ

ตารางที่ 3.11 เปรียบเทียบประมาณการรายรับจำแนกตามประเภทประจำปีงบประมาณ 2531-2535:

(ล้านบาท)

	รายการ	2531	(%)	2532	(%)	2533	(%)	2534	(%)	2535	(%)
	รายได้ประจำ	5,469.22	96.02	6,900.00	100.00	8,600.00	63.02	9,140.00	89.67	10,256.00	90.22
1	ภาษีอากร	4,825.50	84.71	6,260.00	90.72	7,695.50	56.39	8,299.50	81.43	9,144.50	80.44
2	ค่าธรรมเนียมค่าใบอนุญาต ค่าปรับ และค่าบริการ	168.96	2.97	180.96	2.62	219.69	1.61	247.42	2.43	292.55	2.57
3	รายได้จากทรัพย์สิน	310.77	5.46	347.10	5.03	593.20	4.35	493.70	4.84	714.72	6.29
4	รายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์	19.59	0.34	20.22	0.29	17.65	0.13	17.90	0.18	22.25	0.20
5	รายได้เบ็ดเตล็ด	144.50	2.54	91.72	1.33	73.96	0.54	81.48	0.80	81.98	0.72
	รายได้พิเศษ	226.95	3.98	-	-	5,045.97	36.98	1,052.50	10.33	1,112.00	9.78
1	เงินสะสมจ่ายขาด	226.95	3.98	-	-	5,045.97	36.98	1,052.50	10.33	1,112.00	9.78
	รวมรายรับทั้งสิ้น	5,696.17	100.00	6,900.00	100.00	13,645.97	100.00	10,192.50	100.00	11,368.00	100.00

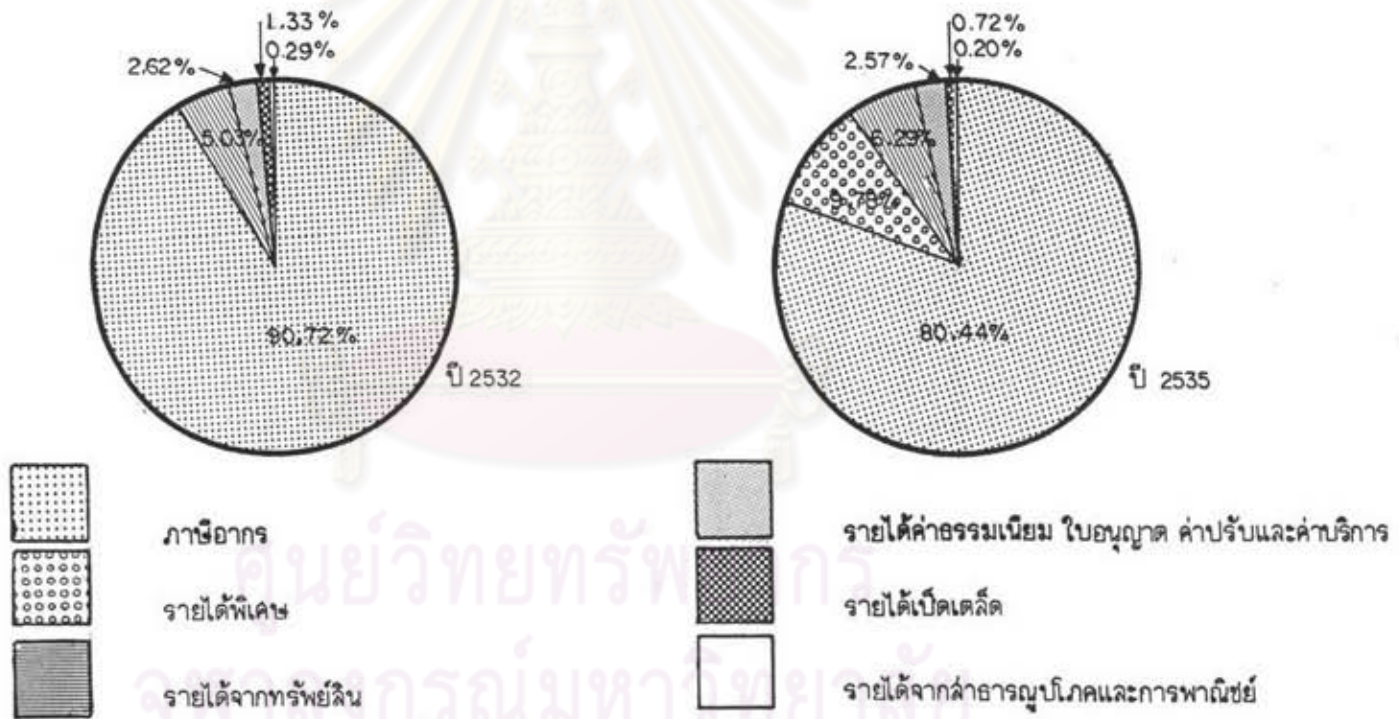
ที่มา : กองงบประมาณ สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 3.12 แสดงภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย และภาษีบำรุงท้องที่ฝั่งธนบุรีจำแนกเป็นรายเขต
ระหว่างปี พ.ศ. 2523-2535

หน่วย : ล้านบาท

เขต	ปี พ.ศ.			ภาษีป้าย			ภาษีบำรุงท้องที่		
	2523	2529	2535	2523	2529	2535	2523	2529	2535
ธนบุรี	10.33	16.22	48.89	0.88	1.38	3.78	0.63	1.31	1.44
คลองสาน	8.52	13.5	29.45	0.76	1.2	2.53	1.09	1.08	1.36
บางกอกน้อย	7.07	34.19	23.74	0.37	1.8	2.21	1.23	2.45	1.36
บางพลัด			30.79			2.72			1.51
บางกอกใหญ่	3.61	7.65	17.43	0.25	0.54	1.07	0.46	0.99	1.06
บางขุนเทียน	5.58	34.95	27.43	0.09	0.61	1.92	1.75	2.29	2.76
จอมทอง			23.4			1.35			1.33
ภาษีเจริญ	5.19	24.04	41.42	0.19	0.89	2.59	1.63	2.3	4.34
ราษฎร์บูรณะ	9.25	23.38	32.74	0.29	0.75	2.4	1.9	2.12	3.23
ตลิ่งชัน	0.37	0.59	4.02	0.05	0.08	3.13	1.3	1.79	3.05
หนองแขม	1.43	5.04	8.91	0.04	0.13	2	1.1	1.45	1.89
รวม	51.35	159.56	288.22	2.92	7.38	25.7	11.09	15.78	23.33

ที่มา : กองรายได้ สำนักงานการคลัง

แผนภูมิที่ 3.4 เปรียบเทียบปริมาณการรายรับจำแนกตามประเภทประจำปี พ.ศ. 2532 และ 2535

มีการเปลี่ยนแปลงภาษีโรงเรือน และที่ดินสูงสุดถึงร้อยละ 680.67 อันดับรองลงมาได้แก่ เขตธนบุรี ร้อยละ 301.40

สรุปได้ว่า รายได้หลักของกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะพื้นที่ฝั่งธนบุรี ได้แก่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย ภาษีบำรุงและค่าธรรมเนียมการควบคุมการก่อสร้าง สามารถบ่งชี้การขยายตัวของพื้นที่หรือการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้อย่างเด่นชัด

ฉ. งบประมาณรายจ่าย

เมื่อพิจารณางบประมาณรายจ่ายของพื้นที่ฝั่งธนบุรีแต่ละเขต ตามตารางที่ 3.13 พบว่า มีจำนวนที่เพิ่มสูงขึ้น โดยงบประมาณรายจ่ายส่วนใหญ่จะนำมาใช้ในการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย และด้านการระบายน้ำ และบำบัดน้ำเสีย มีสัดส่วนประมาณร้อยละ 25.76 และร้อยละ 29.62 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งหมด แต่เมื่อจำแนกรายจ่ายด้านการรักษาความสะอาดเพียงอย่างเดียว คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 22.68 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งหมด เมื่อพิจารณาเฉพาะด้านรักษาความสะอาดเพียงด้านเดียวพบว่า ค่าใช้จ่ายด้านเงินเดือนและค่าจ้างมีสัดส่วนสูงมากถึงร้อยละ 763.72 รองลงมาได้แก่ ค่าตอบแทนใช้จ่ายและวัสดุ ร้อยละ 25.06

ช. ราคาที่ดิน

เป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่มีผลต่อการลงทุนและกำหนดสภาพเศรษฐกิจในพื้นที่นั้น ๆ ด้วยเหตุนี้จึงได้นำราคาที่ดินมาพิจารณาเพื่อประกอบการศึกษาโดยใช้บัญชีราคาประเมินที่ดิน ปี พ.ศ. 2535 ของกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย ราคาประเมินที่ดินเป็นปัจจัยสำคัญที่จะเป็นตัวกำหนดสถานที่ฝังกลบมูลฝอย เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจที่เติบโตขึ้นอย่างมากจนเป็นผลให้กรุงเทพมหานครต้องให้เอกชนเข้ามารับสัมปทานไปฝังกลบมูลฝอยในที่ดินของเอกชน หรือพื้นที่ยังต่างจังหวัดที่ใกล้เคียง (ดูในภาคผนวก)

สรุปสภาพทางด้านเศรษฐกิจ

จากการศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจของพื้นที่ฝั่งธนบุรี สรุปได้ว่าพื้นที่ฝั่งธนบุรีเป็นพื้นที่ที่มีโครงสร้างทางเศรษฐกิจครบทั้ง 3 ประเภท คือ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการค้า-บริการ

ตารางที่ 3.13 แสดงงบประมาณรายจ่ายในกรุงเทพมหานคร (ฝั่งธนบุรี) จำแนกเป็นรายเขต ระหว่างปี พ.ศ. 2523-2535

ปี พ.ศ.	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534	2535
เขต													
ธนบุรี	25.44	26.99	26.24	27.47	32.8	35.11	32.18	42.86	40.43	68.92	150.8	67.39	82.76
คลองสาน	12.93	20.05	19.14	19.94	25.1	29.01	26.2	31.21	29.01	34.63	49.31	57.77	63.94
บางกอกน้อย	27.15	31.4	32.97	30.7	43.75	46.06	49.34	46.06	48.72	41.52	42.83	39.72	51.89
บางพลัด	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7.32	26.25	41.05	55.41
บางกอกใหญ่	16.73	16.86	14.43	19.94	15.01	20.43	20.81	27.69	47.03	63.16	76.93	53.08	78.93
บางขุนเทียน	23.13	26.17	24.71	29.76	36.04	40.85	39.31	54.57	75.34	85.31	120.74	68.91	87.07
จอมทอง	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40.01	48.43	57.22
ภาษีเจริญ	26.7	27.72	25.19	27.85	42.21	48.31	61.38	68.42	61.25	81.38	103.78	75.74	109.67
ราษฎร์บูรณะ	20.85	24.61	27.67	21.22	30.6	37.17	33.86	52.71	48.93	59.69	92.19	81.39	88.41
ตลิ่งชัน	16.02	16.62	17.8	15.2	47.82	36.92	39.6	47.52	44.62	55.61	106.94	59.61	92.8
หนองแขม	12.63	13.23	13.47	12.16	16.02	24.33	25.06	41.51	40.55	51.49	76.35	54.44	74.77
รวม	181.58	203.65	201.62	204.24	289.35	318.19	327.74	412.55	435.88	549.03	886.13	647.53	842.87

ที่มา : กองบัญชีและตรวจสอบ สำนักการคลัง

หมายเหตุ : แบ่งเขตการปกครองใหม่ (เขตบางกอกน้อย เป็นเขตบางกอกน้อย กับ เขตบางพลัด เขตบางขุนเทียน เป็นเขตบางขุนเทียน กับ เขตจอมทอง) ปี พ.ศ. 2532

ตารางที่ 3.14 งบประมาณรายจ่ายประจำปี 2535 ฝั่งธนบุรี จำแนกเป็นรายเขต

หน่วย: ล้านบาท

แผนงาน โครงการ	ธนบุรี	คลองสาน	บางกอกน้อย	บางพลัด	บางกอกใหญ่	บางขุนเทียน	จอมทอง	ภาษีเจริญ	ราชบุรีบูรณะ	คลังสิน	หนองแขม
1. ด้านการบริหารทั่วไป	11.74	11.53	11.22	7.58	9.25	10.86	8.81	12.96	13.17	9.09	9.59
1.1 แผนงานบริหารงานปกครองและทะเบียน	6.39	6.48	6.13	4.10	4.74	5.85	5.33	5.72	7.34	4.66	5.14
1.2 แผนงานบริหารการคลัง	5.35	5.05	5.09	3.48	4.51	5.01	3.48	7.16	5.83	4.43	4.45
2. ด้านรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบฯ	31.99	22.52	20.04	20.46	16.64	12.66	16.74	28.87	21.05	14.19	11.94
2.1 แผนงานรักษาความสะอาด	29.37	20.01	17.82	18.86	14.82	10.87	15.54	25.10	18.72	12.57	10.49
2.2 แผนงานรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย	2.62	2.51	2.23	1.60	1.82	1.79	1.20	3.77	2.33	1.62	1.45
3. ด้านการโยธาและระบบการจราจร	4.51	4.07	13.52	19.84	5.58	14.03	17.59	51.27	27.59	13.98	8.04
4. ด้านการระบายน้ำและบำบัดน้ำเสีย	24.73	19.81	1.92	2.97	42.37	43.29	7.24	7.64	16.57	45.70	37.42
5. ด้านการพัฒนาและบริการสังคม	5.97	3.58	2.70	2.39	2.71	3.36	4.03	6.22	6.43	7.74	5.51
5.1 แผนงานพัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	2.26	1.67	1.17	1.18	1.45	1.34	0.83	3.84	2.86	2.13	2.13
5.2 แผนงานพัฒนาชุมชน	3.71	1.91	1.53	1.21	1.26	2.02	3.20	2.38	3.57	5.61	3.38
6. ด้านการสาธารณสุข	1.60	1.34	1.38	1.08	1.37	1.29	1.56	1.33	1.41	0.90	0.83
7. ด้านการศึกษา	2.20	1.07	1.11	1.09	0.99	1.57	1.24	1.38	2.13	1.19	1.43
รวม	82.76	63.94	51.89	55.41	78.93	87.07	57.22	109.67	88.41	92.80	74.77

ที่มา: กองงบประมาณ สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 3.15 งบประมาณรายจ่ายประจำปี 2535 ด้านการรักษาความสะอาด ฝั่งธนบุรี จำแนกเป็นรายเขต

หน่วย: ล้านบาท

ประเภท	ธนบุรี	คลองสาน	บางกอกน้อย	บางพลัด	บางกอกใหญ่	บางขุนเทียน	จอมทอง	ภาษีเจริญ	ราชบุรีบูรณะ	ตลิ่งชัน	หนองแขม
1. เงินเดือนและค่าจ้างประจำ	12.34	10.07	5.12	7.50	8.11	4.14	4.48	10.24	7.20	2.66	2.64
2. ค่าจ้างชั่วคราว	7.23	3.70	6.36	4.68	2.60	2.38	4.03	5.83	3.77	5.07	4.32
3. ค่าตอบแทนใช้จ่ายและวัสดุ	9.74	6.23	6.27	6.06	4.07	4.08	6.61	8.70	7.01	4.84	3.47
4. ค่าสาธารณูปโภค	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. ค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	.05	0	.06	.07	.03	.31	.43	.33	.74	0	.04
6. เงินอุดหนุน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7. รายจ่ายอื่น ๆ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	29.37	20.01	17.82	18.86	14.82	10.87	15.54	25.11	18.72	12.57	10.49

ที่มา: กองงบประมาณ สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

พื้นที่เกษตรกรรมของฝั่งธนบุรีมีพื้นที่ 67,634.32 ไร่ โดยเขตบางขุนเทียนมีพื้นที่เกษตรกรรมสูงสุดคือ 40,172 ไร่ ส่วนใหญ่ทำการประมง (เลี้ยงสัตว์น้ำ)

อุตสาหกรรมของฝั่งธนบุรีมีทั้งสิ้น 11,198 โรง โดยเขตราชบุรีบูรณะมีโรงงานอุตสาหกรรมมากที่สุด คือ 1,747 โรง รองลงมาได้แก่ เขตภาษีเจริญจำนวน 1,745 โรง

ร้านค้า-บริการ พบว่ามีการกระจายอยู่เป็นจำนวนมากในเขตบางกอกน้อย และเขตภาษีเจริญ เนื่องจากทั้ง 2 เขตนี้มีความสำคัญในด้านคมนาคมที่สำคัญ คือ เป็นสถานีต้นทางของรถโดยสารประจำทาง (บ.ช.ส.) สถานีรถไฟ และเป็นพื้นที่ผ่านไปสู่อุภูมิภาคอื่น ๆ (ภาคตะวันตกและภาคใต้) จึงส่งผลให้เกิดกิจกรรมต่าง ๆ มากมายรองรับ เช่น ธนาคาร ศูนย์การค้า ตลาด โรงภาพยนตร์ สถานเริงรมย์ นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานของรัฐวิสาหกิจกระจายในพื้นที่เพื่อรองรับให้บริการกับประชาชนทั่วไป

เมื่อพิจารณาการคลังของแต่ละเขตของพื้นที่ฝั่งธนบุรี ส่วนใหญ่จะได้รับจากภาษีอากรเป็นจำนวนที่สูงมาก ถึงร้อยละ 80.44 ของจำนวนรายรับทั้งหมด งบประมาณรายจ่ายของแต่ละเขตในพื้นที่ฝั่งธนบุรีก็พบว่า จะใช้จ่ายหมดไปกับการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการระบายน้ำและบำบัดน้ำเสีย (ซึ่งพบว่าน้ำทิ้งซึ่งประชาชนทิ้งจากบ้านจะมีสารอินทรีย์ออกมามาก และน้ำในลำคลองก็จะมีมูลฝอยพวกพลาสติกปะปนมาเป็นอย่างมาก) จึงส่งผลให้มีการใช้จ่ายในส่วนนี้มากขึ้น รวมทั้งการก่อสร้างเขื่อนริมคลองฝั่งคลอง เพื่อช่วยป้องกันการรุกล้ำลำคลอง และช่วยในการขุดลอกลำคลองได้สะดวกขึ้น ประเด็นสุดท้ายที่นำมาพิจารณาด้วยก็คือราคาที่ดิน ซึ่งมีผลอย่างมากในการกำหนดพื้นที่ฝังกลบมูลฝอย เพราะนับวันราคาที่ดินก็จะขยับราคาสูงขึ้น การจะหาพื้นที่แปลงใหญ่ ๆ เพื่อนำมาเป็นสถานที่ฝังกลบมูลฝอยก็ยิ่งจะหายากยิ่งขึ้น

การบริการทางสังคม

ก. การให้บริการด้านสาธารณสุข

1. ระบบคมนาคม เส้นทางติดต่อภายในพื้นที่ฝั่งธนบุรีส่วนใหญ่จะใช้ถนนรถไฟ และแม่น้ำลำคลอง อย่างไรก็ตาม ถนนมีความสำคัญอย่างมากต่อพื้นที่ฝั่งธนบุรี (ดูโครงข่ายคมนาคมขนส่ง) โดยฝั่งธนบุรี มีถนนสายสำคัญทั้งหมด 47 สาย ความยาวรวมประมาณ 370 กิโลเมตร สามารถจำแนกถนนออกได้เป็น 3 ประเภท

ก) ถนนสายหลัก (ซึ่งมีขนาดความกว้าง ขาว ของถนนดังแสดงในตารางที่ 3.16 หน้า 78) เป็นถนนที่เชื่อมต่อกับเขตต่าง ๆ และเชื่อมกับจังหวัดใกล้เคียงดังนี้

1. ถนนเจริญสุขุมวงศ์
10. ถนนสมเด็จพระเจ้าตากสิน

2. ถนนราชวิถี	11. ถนนเจริญนคร
3. ถนนสีวิเชียร	12. ถนนอินทรพิทักษ์
4. ถนนบางกอกน้อย-นครชัยศรี	13. ถนนสุขสวัสดิ์
5. ถนนบรมราชชนนี	14. ถนนเอกชัย
6. ถนนสมเด็จพระปิ่นเกล้า	15. ถนนรัชดาภิเษก
7. ถนนวงแหวนรอบนอก	16. ถนนพระรามที่ 2
8. ถนนเพชรเกษม	17. ถนนมไหสวรรย์
9. ถนนประชาธิปก	

ข) ถนนสายรอง (ซึ่งมีขนาดความกว้าง ขาว ของถนนดังแสดงใน ตารางที่ 3.16 หน้า 78) เป็นถนนที่เชื่อมติดต่อกาภายในเขตและเป็นถนนที่เชื่อมต่อกันระหว่างถนนสายหลัก ดังนี้

1. ถนนอรุณอมรินทร์	15. ถนนสุขาภิบาล 1
2. ถนนพราณอก	16. ถนนเลียบคลองทวีวัฒนา
3. ถนนอิสรภาพ	17. ถนนจิมพลี
4. ถนนรุ่งประชา	18. ถนนเทอดไท
5. ถนนบางกอกน้อย-คลังชั้น	19. ถนนวุฒากาศ
6. ถนนบางแวก	20. ถนนบางบอน 1
7. ถนนพุทธมณฑลสาย 1	21. ถนนบางบอน 3
8. ถนนพุทธมณฑลสาย 2	22. ถนนบางบอน 4
9. ถนนสวนผัก	23. ถนนบางขุนเทียน
10. ถนนทุ่งมังกร	24. ถนนประชาอุทิศ
11. ถนนลาดหญ้า	25. ถนนหนองแขม-บางบอน
12. ถนนเจริญรัถ	26. ถนนวังเดิม
13. ถนนท่าดินแดง	27. ถนนรถไฟ
14. ถนนเชียงใหม่	28. ถนนสุขาภิบาล 3

ค) ซอย ตรอก (ซึ่งมีขนาดความกว้าง ขาว ของซอย ตรอกดังแสดงใน ตารางที่ 3.16 หน้า 78) เป็นซอย ตรอกที่เชื่อมต่อกับถนนสายหลักและสายรองเข้าสู่พื้นที่ มีทั้งซอยตรอกที่สำคัญๆ ที่สามารถเชื่อมทะลุกันได้และเป็นซอยที่มีประชาชนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น ดังนี้

1. ซอยเจริญสินทวงศ์ 13	8. ซอยทวีธาภิเษก
2. ซอยแสงศึกษา	9. ซอยวัดคงมุลเหล็ก

ตารางที่ 3.16 แสดงรายละเอียดถนนสายหลัก สายรอง ในกรุงเทพมหานคร เฉพาะฝั่งธนบุรี จำแนกเป็นรายเขต

ที่	ชื่อถนน	จาก	ถึง	ลักษณะผิว	ผิวการจราจร		ทางเท้า		พื้นที่ผิว จราจร (ม.)	พื้นที่ถนน รวมทางเท้า (ม.)
					กว้าง (ม.)	ยาว (ม.)	ซ้าย(ม.)	ขวา(ม.)		
1.	<u>เขตธนบุรี</u> ประชาธิปก	สะพานพุทธฯ	วงเวียนใหญ่	ค.ส.ล.	28.00	1360.00	4.00	4.00	19040.00	24480.00
2.	สมเด็จพระเจ้าตากสิน	วงเวียนใหญ่	คลองดาวคะนอง	ค.ส.ล.	26.00	3210.00	4.00	4.00	83460.00	123585.00
3.	มไหสวรรย์	สมเด็จพระเจ้าตากสิน	สะพานกรุงเทพ	แอสฟัลต์	28.00	660.00	5.50	5.00	8400.00	12060.00
4.	เจริญนคร	คลองบางไผ่ใต้	มไหสวรรย์	ค.ส.ล.	21.00	960.00	4.60	4.60	20160.00	27936.00
		มไหสวรรย์	คลองดาวคะนอง	แอสฟัลต์	9.50	960.00	1.50	2.00	9120.00	31200.00
5.	อิสระภาพ	คลองบางกอกใหญ่	ประชาธิปก	แอสฟัลต์	14.00	858.00	4.50	4.00	12012.00	19305.00
6.	อินทรีพิทักษ์	คลองบางกอกใหญ่	วงเวียนใหญ่	แอสฟัลต์	20.00	660.00	4.50	5.00	20130.00	26400.00
7.	เทอดไท	อินทรีพิทักษ์	คลองด่าน	แอสฟัลต์	10.00	2204.00	2.00	2.70	24168.00	32994.00
8.	วุฒากาศ	เทอดไท	สุขเขต	แอสฟัลต์	12.00	1134.00	2.20	2.00	13608.00	18370.00
	<u>รวม</u>								210098.00	316330.00
	<u>เขตคลองสาน</u>									
1.	ประชาธิปก	สะพานพุทธฯ	วงเวียนใหญ่	ค.ส.ล.	28.00	1360.00	4.00	4.00	19040.00	24480.00
2.	สมเด็จพระเจ้าพระยา	วงเวียนเล็ก	ลาดหญ้า	แอสฟัลต์	15.00	1410.00	2.20	3.30	21150.00	28623.00

ที่	ชื่อกถนน	จาก	ถึง	ลักษณะผิว	ผิวการจราจร		ทางเท้า		พื้นที่ผิว จราจร (ม.)	พื้นที่ถนน รวมทางเท้า (ม.)
					กว้าง (ม.)	ยาว (ม.)	ซ้าย(ม.)	ขวา(ม.)		
3.	อิสระภาพ	ประชาธิปก	ลาดหญ้า	แอสฟัลต์	12.00	790.00	5.50	5.00	9480.00	20144.00
4.	ลาดหญ้า	วงเวียนใหญ่	ริมแม่น้ำ	แอสฟัลต์	21.00	1930.00	4.50	4.50	40350.00	57900.00
5.	ท่าดินแดง	ลาดหญ้า	ริมแม่น้ำ	แอสฟัลต์	14.00	950.00	5.00	4.80	13300.00	22610.00
6.	เชียงใหม่	สมเด็จพระเจ้าพระยา	ริมแม่น้ำ	ค.ส.ล.	6.60	500.00	4.70	4.70	3300.00	8000.00
7.	สมเด็จพระเจ้าตากสิน	วงเวียนใหญ่	คลองบางไส้ไก่	ค.ส.ล.	26.00	360.00	5.50	5.50	4680.00	7200.00
8.	เจริญนคร	ลาดหญ้า	คลองบางไส้ไก่	แอสฟัลต์	21.00	2950.00	4.50	5.00	61950.00	89975.00
9.	เจริญรัก	สมเด็จพระเจ้าตากสิน	คลองบางไส้ไก่	ค.ส.ล.	9.00	2020.00	3.00	5.00	18180.00	34340.00
10.	กรุงธนบุรี	สมเด็จพระเจ้าตากสิน	สะพานตากสิน	ค.ส.ล.	26.00	2050.00	5.00	5.00	53300.00	73800.00
	รวม								244910.00	367073.00
	เขตบางกอกน้อย									
1.	เจริญสุขุมวิท	บรมราชชนนี	คลองมอญ	ค.ส.ล.	19.50	1500.00	3.90	3.90	29250.00	40950.00
2.	สมเด็จพระปิ่นเกล้า	เจริญสุขุมวิท	ริมแม่น้ำ	ค.ส.ล.	38.00	1450.00	6.50	6.50	64100.00	117000.00
3.	บรมราชชนนี	เจริญสุขุมวิท	คลองบางกอกน้อย	ค.ส.ล.	28.00	1500.00	4.00	4.00	42000.00	54000.00
4.	อรุณอมรินทร์	สมเด็จพระปิ่นเกล้า	คลองมอญ	ค.ส.ล.	19.00	3000.00	4.00	4.00	57000.00	81000.00
5.	อิสระภาพ	ทางรถไฟสายใต้	คลองมอญ	แอสฟัลต์	14.00	1700.00	4.50	4.50	24030.00	39385.00

ที่	ชื่อกถนน	จาก	ถึง	ลักษณะผิว	ผิวการจราจร		ทางเท้า		ฝัง พนักผิว จราจร (ม.)	ฝัง พนักถนน รวมทางเท้า (ม.)
					กว้าง (ม.)	ยาว (ม.)	ซ้าย(ม.)	ขวา(ม.)		
	<u>เขตบางขุนเทียน</u>									
1.	เอกชัย	คลองวัดสิงห์	สดเขตกรุงเทพฯ	แอสฟัลต์	13.50	10800.00	3.50	3.00	145800.00	947700.00
2.	พระรามที่ 2	คลองบัว	สดเขตกรุงเทพฯ	แอสฟัลต์	20.00	10500.00	2.00	2.00	210000.00	840000.00
3.	วงแหวน	คลองบางโคลัด	พระรามที่ 2	แอสฟัลต์	20.00	3900.00	2.00	2.00	78000.00	312000.00
4.	บางขุนเทียน	เอกชัย	คลองเชิงตาแพ	แอสฟัลต์	8.00	2700.00	1.50	1.50	49500.00	64800.00
5.	แสมดำ	พระรามที่ 2	วัดแสมดำ	แอสฟัลต์	8.00	4950.00	1.50	2.00	21600.00	173250.00
6.	ท่าข้าม	พระรามที่ 2	สน. ท่าข้าม	แอสฟัลต์	8.00	2550.00	1.50	1.50	20400.00	61200.00
7.	บางกระดี	พระรามที่ 2	วัดบางกระดี	แอสฟัลต์	8.00	3300.00	1.50	1.50	26400.00	79230.00
8.	สะแกงาม	พระรามที่ 2	บางขุนเทียน	แอสฟัลต์	8.00	3000.00	1.50	1.50	24000.00	72000.00
9.	บางบอน 3	คลองหนามแดง	เอกชัย	แอสฟัลต์	8.00	2250.00	1.50	1.50	18000.00	54000.00
10.	บางบอน 4	คลองหนามแดง	เอกชัย	แอสฟัลต์	8.00	2700.00	1.50	1.50	21600.00	648000.00
	<u>รวม</u>								615300.00	2668950.00
	<u>เขตจอมทอง</u>									
1.	วุฒากาศ	คลองวัดใหม่ชาน้อย	จอมทอง	แอสฟัลต์	16.00	1440.00	2.00	2.00	23040.00	92160.00
2.	จอมทอง	สมเด็จพระเจ้าตากสิน	วุฒากาศ	แอสฟัลต์	13.50	1680.00	1.50	2.00	22680.00	79380.00
3.	เอกชัย	วุฒากาศ	คลองวัดสิงห์	แอสฟัลต์	13.50	3200.00	1.50	1.50	43200.00	129600.00
4.	พระรามที่ 2	สุขสวัสดิ์	คลองบัว	ค.ส.ล.	40.00	3840.00	2.00	2.00	153600.00	614400.00
	<u>รวม</u>								242520.00	915540.00

ที่	ชื่อถนน	จาก	ถึง	ลักษณะผิว	ผิวการจราจร		ทางเท้า		พื้นที่ผิว จราจร (ม.)	พื้นที่ถนน รวมทางเท้า (ม.)
					กว้าง (ม.)	ยาว (ม.)	ซ้าย(ม.)	ขวา(ม.)		
6.	ถนนเขตรถไฟ	อิสรภาพ	อรุณอมรินทร์	แอสฟัลต์	7.50	500.00	3.00	2.80	3750.00	6650.00
7.	พรานนก	จรัญสนิทวงศ์	ริมแม่น้ำ	แอสฟัลต์	14.00	1870.00	2.10	2.20	28575.00	42312.00
8.	บางกอกน้อย-คลังชั้น	จรัญสนิทวงศ์	คลองชักพระ	แอสฟัลต์	14.20	1900.00	4.20	3.00	26980.00	40660.00
	รวม								275685.00	421957.00
	เขตบางพลัด									
1.	จรัญสนิทวงศ์	สะพานพระราม 6	บรมราชชนนี	ค.ส.ล.	20.00	5500.00	4.50	4.50	110000.00	159500.00
2.	สีรินธร	จรัญสนิทวงศ์	บางกอกน้อย-นครชัยศรี	ค.ส.ล.	28.00	2950.00	4.00	4.50	82600.00	107675.00
3.	ราชวิถี	จรัญสนิทวงศ์	สะพานกรุงธน	ค.ส.ล.	27.00	850.00	4.40	5.50	22950.00	33830.00
4.	อรุณอมรินทร์	จรัญสนิทวงศ์ 40	สมเด็จพระปิ่นเกล้า	ค.ส.ล.	25.50	400.00	5.75	5.75	10200.00	14800.00
	รวม								225750.00	315805.00
	เขตบางกอกใหญ่								244910.00	367073.00
1.	จรัญสนิทวงศ์	คลองมอญ	สี่แยกท่าพระ	ค.ส.ล.	19.00	1570.00	4.00	4.00	29830.00	47885.00
2.	เพชรเกษม	คลองบางหลวงน้อย	คลองบางกอกใหญ่	ค.ส.ล.	20.70	900.00	6.50	6.50	18630.00	36000.00
3.	วังเดิม	อิสรภาพ	อรุณอมรินทร์	แอสฟัลต์	9.50	470.00	1.00	1.50	3633.00	6096.00
4.	อิสรภาพ	คลองบางกอกใหญ่	คลองมอญ	แอสฟัลต์	14.00	1280.00	3.50	4.00	17920.00	27900.00
5.	อรุณอมรินทร์	คลองมอญ	วังเดิม	แอสฟัลต์	8.00	620.00	-	-	4865.00	4865.00
6.	รัชดาภิเษก	คลองบางกอกใหญ่	สี่แยกท่าพระ	ค.ส.ล.	40.00	775.00	4.50	4.50	31000.00	37975.00
	รวม								105878.00	152196.00

ที่	ชื่อกถนน	จาก	ถึง	ลักษณะผิว	ผิวการจราจร		ทางเท้า		พื้นที่ผิว จราจร (ม.)	พื้นที่ถนน รวมทางเท้า (ม.)
					กว้าง (ม.)	ยาว (ม.)	ซ้าย(ม.)	ขวา(ม.)		
เขตภาษีเจริญ										
1.	เพชรเกษม	คลองบางหลวงน้อย	สี่ด เขตกรุงเทพฯ	ค.ส.ล.	20.00	9950.00	6.00	8.00	165380.00	382000.00
2.	พัฒนาการ	คลองบางหลวงน้อย	สุขาภิบาล	แอสฟัลต์	5.00	4770.00	2.50	3.00	30520.00	42455.00
3.	สุขาภิบาล	เพชรเกษม	คลองบางโคลัด	แอสฟัลต์	7.00	2960.00	3.00	3.50	20720.00	39960.00
4.	บางแวก	คลองบางหลวงน้อย	คลองทวีวัฒนา	แอสฟัลต์	6.00	12150.00	1.50	1.50	72900.00	182250.00
5.	พุทธมณฑลสาย 2	คลองบางเชือกหนัง	เพชรเกษม	แอสฟัลต์	10.00	4580.00	1.50	1.50	45800.00	137400.00
6.	วงแหวน	คลองบางเชือกหนัง	คลองหนองใหญ่	แอสฟัลต์	20.00	7400.00	2.50	2.50	148000.00	592000.00
7.	เทอดไท	คลองด่าน	ท่าน้ำเตศบาล	แอสฟัลต์	10.00	470.00	3.00	3.00	4700.00	28200.00
รวม									488020.00	1404265.00
เขตราษฎร์บูรณะ										
1.	ราษฎร์บูรณะ	สี่ด เขตธนบุรี	สี่ด เขตกรุงเทพฯ	แอสฟัลต์	12.00	4800.00	2.50	2.00	57600.00	259200.00
2.	สุขสวัสดิ์	คลองดาวคะนอง	สี่ด เขตกรุงเทพฯ	ค.ส.ล.	20.00	5400.00	4.00	4.00	108000.00	864000.00
3.	ประชาอุทิศ	สุขสวัสดิ์	สี่ด เขตกรุงเทพฯ	แอสฟัลต์	18.00	3500.00	2.00	2.50	54000.00	243000.00
รวม									219600.00	1366200.00

ที่	ชื่อถนน	จาก	ถึง	ลักษณะผิว	ผิวการจราจร		ทางเท้า		ขุดผิว จราจร (ม.)	ขุด ถนน รวมทางเท้า (ม.)
					กว้าง (ม.)	ยาว (ม.)	ซ้าย(ม.)	ขวา(ม.)		
	<u>เขตคลังชั้น</u>									
1.	บางกอกน้อย-นครชัยศรี	คลองบางกอกน้อย	สุดเขตกรุงเทพฯ	ค.ส.ล.	28.00	14700.00	4.00	4.00	411600.00	529200.00
2.	วงแหวน	คลองทวีวัฒนา	คลองบางเข็อกหนึ่ง	แอสฟัลต์	20.00	5870.00	2.50	2.50	116000.00	145000.00
3.	พุทธมณฑลสาย 2	ทางรถไฟสายใต้	คลองบางเข็อกหนึ่ง	แอสฟัลต์	10.00	5400.00	1.50	1.50	54000.00	70200.00
4.	สวนผัก	บางกอกน้อย-นครชัยศรี	คลองทวีวัฒนา	ค.ส.ล.	10.00	8800.00	1.50	1.50	88000.00	114400.00
5.	ทุ่งมังกร	บางกอกน้อย-นครชัยศรี	สวนผัก	ค.ส.ล.	10.00	1500.00	1.50	1.50	15000.00	19500.00
6.	ฉิมพลี	ข้างศูนย์วิจัยอุบัติเหตุฯ	ข้าง ป.ณ. คลังชั้น	ค.ส.ล.	10.00	2200.00	1.50	1.50	22000.00	28600.00
7.	ซีกพระ	บางกอกน้อย-คลังชั้น	เขตคลังชั้น	แอสฟัลต์	10.00	1600.00	1.50	1.50	16000.00	20800.00
8.	บางกอกน้อย-คลังชั้น	คลองซีกพระ	บางกอกน้อย-นครชัยศรี	แอสฟัลต์	14.20	760.00	4.20	3.00	10792.00	16264.00
	<u>รวม</u>								733392.00	943964.00
	<u>เขตหนองแขม</u>									
1.	เพชรเกษม	สุดเขตภาษีเจริญ	สุดเขตหนองแขม	ค.ส.ล.	40.00	4800.00	11.40	17.60	192000.00	331200.00
2.	เพชรเกษม 81	เพชรเกษม	สุดเขตหนองแขม	แอสฟัลต์	10.00	11200.00	2.50	2.50	112000.00	168000.00
	<u>รวม</u>								304000.00	499200.00
	<u>รวม</u>								3665153.00	9371380.00

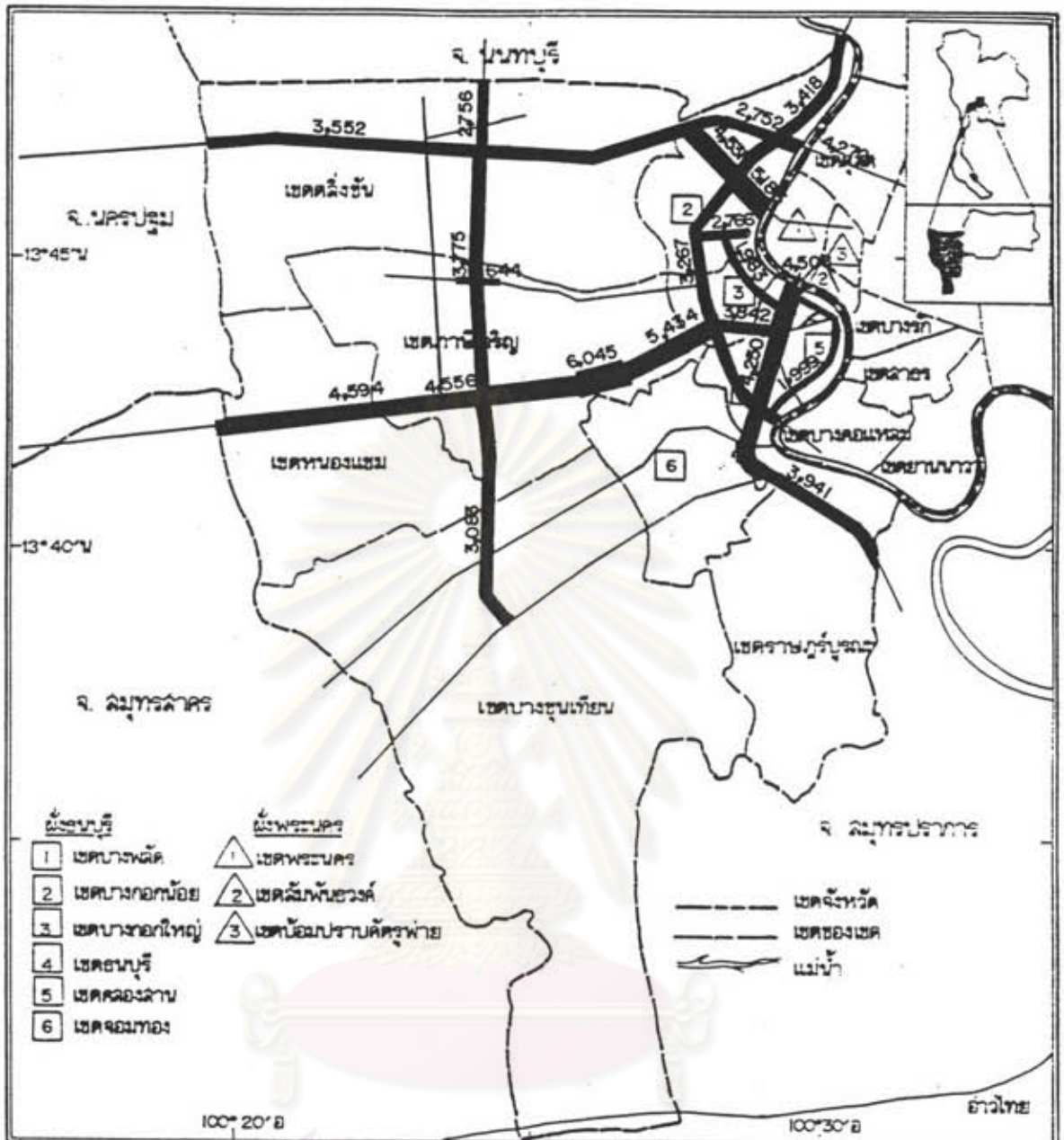
3. ซอยเพชรเกษม 4	10. ซอยราชศรัทธา
4. ซอยเพชรเกษม 69 (วัดม่วง)	11. ซอยสารภี 3
5. ซอยตากสิน 7	12. ซอยเทศบาล 1
6. ซอยตัดสิ่งทอเส้นใย	13. ซอยเทศบาล 2
7. ซอยศักดิ์เจริญ	14. ซอยเทศบาล 3

และยังมีซอยอีกเป็นจำนวนมากที่ใช้เป็นเส้นทางเดินทางของประชาชนในแต่ละเขต นอกจากนี้ยังมีตรอกอีกเป็นจำนวนมากดังนี้ เช่น ตรอกวัดบางสะแก ตรอกโรงหมู ตรอกทำน้ำตลาดพลู ตรอกโรงสิ่งวนไถ่ เป็นต้น

เมื่อพิจารณาปริมาณการจราจรในช่วงโมงเร่งด่วน (แผนที่ 3.7) พบว่าถนนสายหลักแทบทุกสายในฝั่งธนบุรี มีปริมาณการจราจรที่สูงมากกว่า 2,000 คันต่อชั่วโมงขึ้นไป เช่น บริเวณถนนสมเด็จพระปิ่นเกล้า ถนนบรมราชชนนี ถนนจรัญสนิทวงศ์ (ตลาดบางอิ้ว-สี่แยกสะพานกรุงธน) ถนนลิบรินทร์ ถนนราชวิถี ถนนเพชรเกษม (ตลาดบางแค, สี่แยกท่าพระ-สะพานบางไผ่) บริเวณโคศรอบวงเวียนใหญ่ จากการสำรวจของกองวิศวกรรมจราจร สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร (ปี พ.ศ. 2535) และการสำรวจภาคสนามโดยเฉพาะอย่างยิ่งสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา พบว่าสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้าจะมีปัญหาการจราจรในบริเวณนี้และลักษณะการจราจรบนสะพานทุกแห่ง ตั้งแต่สะพานพระรามที่ 7 (สร้างแล้วเสร็จและเปิดใช้ เมื่อปี พ.ศ. 2535) สะพานกรุงธนบุรี สะพานพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก สะพานพระปกเกล้า สะพานสมเด็จพระเจ้าตากสิน (สาทร) สะพานกรุงเทพ และสะพานพระรามที่ 9 (แผนที่ 3.8) โดยการสัญจรจากฝั่งธนบุรีข้ามแม่น้ำมาสู่ฝั่งพระนคร ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนมีการเดินทางไปทำงานหรือไปศึกษาทางฝั่งพระนครมาก เหตุผลที่สนับสนุนอย่างชัดเจนก็คือ การจราจรในช่วงวันหยุดราชการ และช่วงโรงเรียนปิดเทอม สภาพการจราจรบริเวณสะพานและถนนสายต่าง ๆ จะมีความคล่องตัวมากกว่าเวลาปกติ ทั้งนี้เนื่องจากแหล่งงานและสถานศึกษาจะตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันออกเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่ย่านที่พักอาศัยมีสัดส่วนสูงทางฝั่งธนบุรี ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงปัญหาการจราจรที่เกิดขึ้นในพื้นที่

สำหรับแม่น้ำลำคลองซึ่งเป็นเส้นทางคมนาคมที่สำคัญ และมีอิทธิพลมากตั้งแต่ในอดีต โดยมีแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแนวแกนหลัก มีคลองสายต่าง ๆ แยกไปจากแม่น้ำเชื่อมโยงเป็นโครงข่าย (Net Work) ต่อเนื่อง โดยแบ่งออกได้ 3 ระดับ ดังนี้

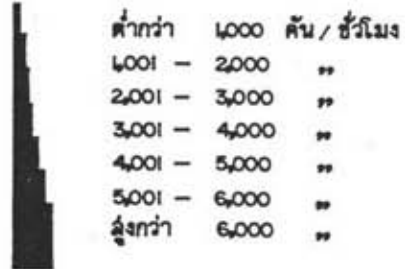
1) คลองสายหลัก ได้แก่ คลองบางกอกน้อย คลองมหาสวัสดิ์ คลองบางกอกใหญ่ คลองภาษีเจริญ คลองทวีวัฒนา คลองวัดด่าน คลองสนามชัย คลองขุนราชพินิจใจ คลองพิทยาลงกรณ์ คลองชักพระ ซึ่งใช้เป็นเส้นทางสัญจรภายในพื้นที่และภายนอกพื้นที่ มีความกว้างตั้งแต่ 30 เมตรขึ้นไป

การศึกษาเพื่อการวางแผนการจัดการมูลฝอยในกรุงเทพมหานคร (ฝั่งธนบุรี)

แสดง: ปริมาณการจราจร ปี พ.ศ. 2535

สัญลักษณ์

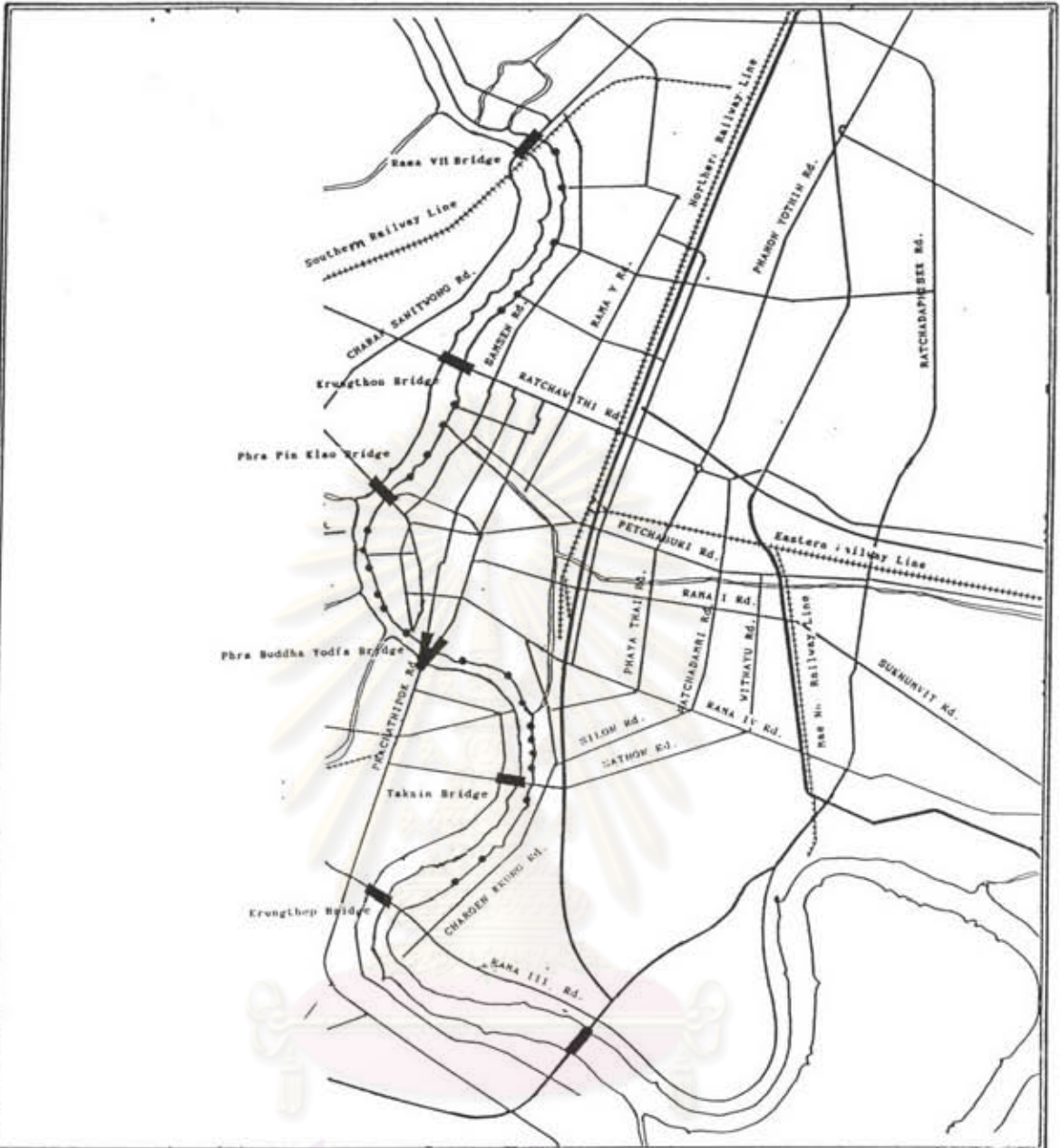
ทิศเหนือ

มาตราส่วน 1:200,000

ที่มา: กองวิศวกรรมจราจร สำนักปัดฝุ่นกรุงเทพมหานคร

แผนที่ 3.7

การศึกษาเพื่อการวางแผนการจัดการมูลฝอยในกรุงเทพมหานคร (ฝั่งธนบุรี)

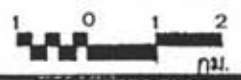
แสดง สะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา ปีพ.ศ. 2535

สัญลักษณ์

— สะพาน

มาตราส่วน 1:100,000

ที่มา: กองผังเมือง สำนักปัดกรุงเทพมหานคร

แผนที่ 3.8

2) คลองสายรองได้แก่ คลองมอญ คลองบางบำหรุ คลองบางเขื่อน
หนึ่ง คลองบ้านไทร คลองบางพรหม คลองบางแวก คลองหนามแดง คลองบางมด เป็นต้น มีความ
กว้างตั้งแต่ 10 - 30 เมตร

3) คลองสายย่อย มีความกว้างน้อยกว่า 10 เมตร มีอีกเป็นจำนวน
มากกระจายอยู่ทั่วไป เป็นคลองที่แยกจากคลองสายหลัก คลองสายรอง และแม่น้ำเจ้าพระยา

ในด้านการรถไฟ มีสถานีรถไฟที่สำคัญ คือ สถานีรถไฟธนบุรีเป็นสถานี
ที่เป็นต้นทางเดินทางสู่ภาคตะวันตก และภาคใต้ สถานีรถไฟวงเวียนใหญ่ เป็นสถานีต้นทางที่เดิน
ทางไป อำเภอมหาชัย จังหวัดสมุทรสงคราม โดยประชาชนได้อาศัยใช้เป็นเส้นทางสัญจร และ
ขนส่งผลผลิตที่สำคัญโดยจะพบว่าบริเวณตลาดรถไฟ-หัวน้ำร้อน (ตลาดรถไฟธนบุรี) จะเป็นศูนย์รวม
ผลิตผลทางการเกษตรที่พ่อค้าแม่ค้านำผลผลิตมาจำหน่ายเป็นจำนวนมาก

2. การขนส่งสาธารณะ การขนส่งสาธารณะ ประกอบด้วย การขนส่งทางบก
โดยรถประจำทางขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ การขนส่งทางน้ำ โดยเรือโดยสารประเภท
ต่าง ๆ การขนส่งโดยรถไฟ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

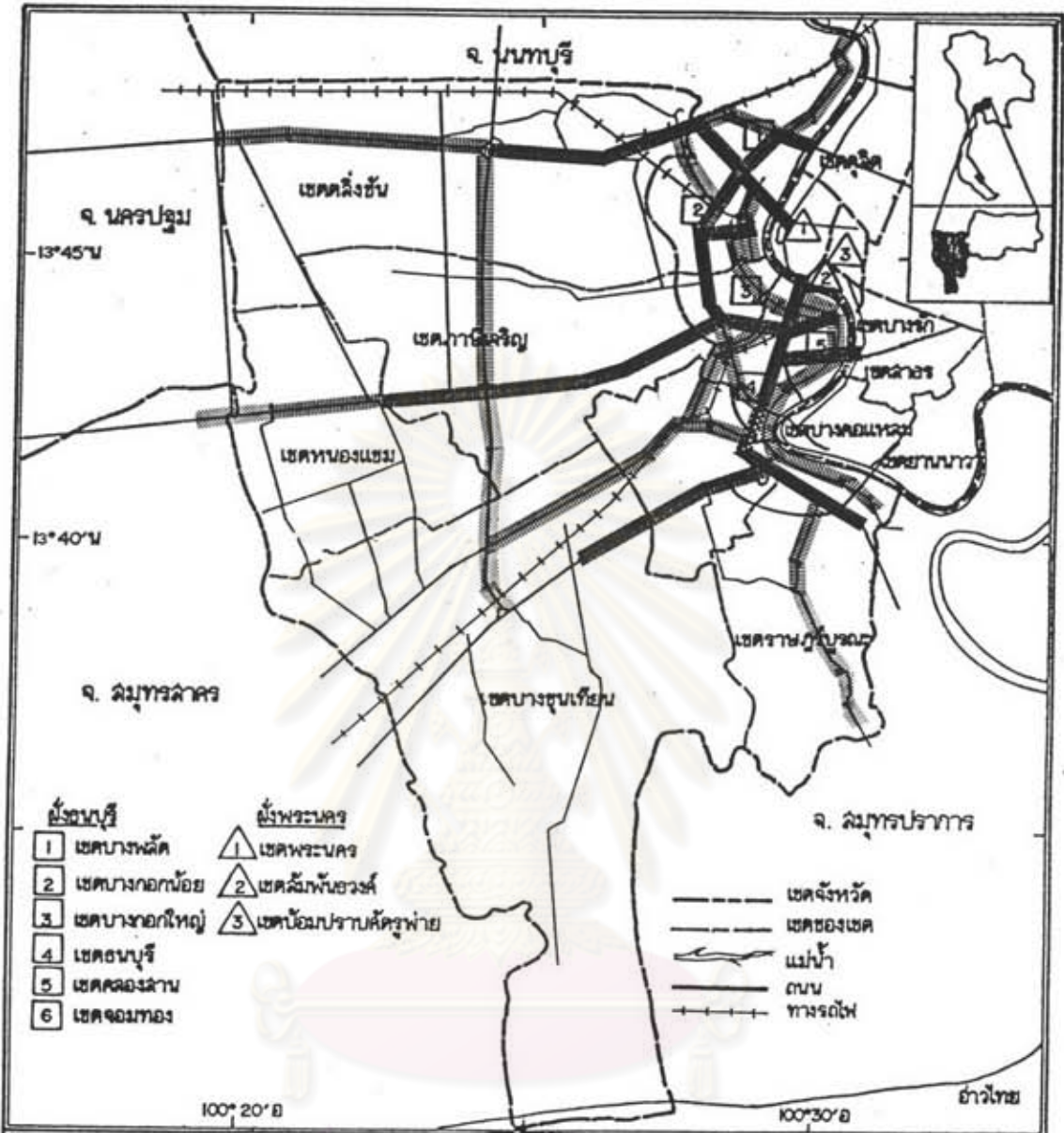
การขนส่งทางบก มีธนบุรีมีรถยนต์โดยสารประจำทางขององค์การขนส่ง
มวลชนกรุงเทพ วิ่งรับ-ส่งผู้โดยสารไปตามถนนสายต่าง ๆ รวมทั้งหมด 60 สาย เป็นรถประจำ
ทางธรรมดา 53 สาย และรถปรับอากาศ 7 สาย การให้บริการนับได้ว่าครอบคลุมถนนสาย
สำคัญทุกสาย แต่ถนนแต่ละสายมีจำนวนเส้นทางที่ผ่านไม่เท่ากัน (แผนที่ 3.9)

จากการศึกษาพบว่า บริเวณถนนสมเด็จพระเจ้าตากสิน (บริเวณตลาด
ดาวคะนอง จะมีปริมาณรถโดยสารประจำทางขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพวิ่งผ่านมากที่สุด
รวม 17 สาย แยกเป็นรถปรับอากาศ 3 สาย รถประจำทางธรรมดา 14 สาย รองลงมาได้แก่
ถนนสมเด็จพระเจ้าตากสิน บริเวณหน้าโรงพยาบาลพระปิ่นเกล้า (ทหารเรือ) จำนวน 13 สาย
เป็นรถปรับอากาศ 2 สาย และรถโดยสารธรรมดา 11 สาย

สำหรับถนนย่อยที่แยกจากถนนหลัก บริเวณที่เป็นซอยลึกซึ่งมีชุมชนอาศัยอยู่ ก็
มีบริการรถสองแถวของเอกชน และรถจักรยานยนต์รับจ้าง สำหรับบริการแก่ประชาชนที่ต้องการ
ความสะดวกคล่องตัว และไม่ต้องเสียเวลาคอยนาน

ถึงแม้ว่าองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพจะให้บริการครอบคลุมเกือบทุกพื้นที่แต่
ก็ยังคงมีปัญหาในบริเวณที่มีการให้บริการก็คือ การขาดแคลนรถประจำทางจะสังเกตได้จากจำนวน
ผู้โดยสารที่เบียดเสียดกันในรถประจำทางแต่ละคัน และต้องรอคอยเป็นเวลานาน ๆ

การขนส่งทางน้ำ มีการขนส่งทางน้ำ 3 ลักษณะ คือ เรือโดยสาร
ข้ามฟากแม่น้ำเจ้าพระยา เรือด่วนเลียบแม่น้ำเจ้าพระยา เรือหางยาว (มานพ พงศ์ทัต และ
กิ่งเพชร ลิ้นหาชีวะ, 2527)

การศึกษาเพื่อการวางแผนการจัดการมูลฝอยในกรุงเทพมหานคร (ฝั่งธนบุรี)

แสดง จำนวนรถโดยลำรถขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ปี พ.ศ. 2535

สัญลักษณ์

	1	ลำ
	2 - 4	ลำ
	5 - 9	ลำ
	10 - 14	ลำ
	15 - 19	ลำ

มาตราส่วน 1:200,000
 2 0 2 4 กม.

ที่มา: องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

แผนที่ 3.9

เรือโดยสารข้ามฟากแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นกิจการของเอกชนให้บริการแก่ประชาชนที่เดินทางไปมาระหว่างสองฝั่งแม่น้ำ โดยมีท่าเรือทั้งหมดของกรุงเทพมหานครประมาณ 135 ท่า

เรือด่วนแลียบแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นของเอกชนที่ให้บริการ ปัจจุบันมีเรือด่วนอยู่ 2 สาย คือ เรือด่วนเจ้าพระยา (เริ่มจากอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ถึงวัดราชสิงขร ฯ เขตบางคอแหลม) เรือด่วนแหลมทอง (เริ่มจากอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ถึงท่าถนนคก เขตบางคอแหลม) จากการสำรวจพบว่า ประชาชนนิยมการใช้บริการเรือด่วนมากขึ้นเรื่อย ๆ ผลเนื่องจากปัญหาการจราจรบนท้องถนน

เรือหางยาว เป็นระบบการขนส่งทางน้ำโดยใช้เรือเพล่า ใบจักรยาว เส้นทางเดินเรือส่วนใหญ่เป็นเส้นทางติดคลองระหว่างพื้นที่ที่อยู่ลึกเข้าไป เช่น คลองบางกอกน้อย คลองบางเชือกหนัง และคลองภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ได้ศึกษาเพื่อจัดให้มีการเดินเรือภายในคลอง(แผนที่ 3.10) เพื่อช่วยบรรเทาปัญหาการจราจรที่ประชาชนกำลังประสบอยู่ ประกอบด้วยเส้นทางเดินเรือโดยสาร ดังนี้

1. สายสะพานผ่านฟ้า ฯ - วัดศรีบุญเรือง
2. สายสะพานใหม่ (ดอนเมือง) - พระโขนง
3. สายบางลำพู - สถานีรถไฟหัวลำโพง
4. สายท่าช้าง - คลองมหาสวัสดิ์ (ถนนวงแหวน)
5. สายท่าช้าง - คลองบางกอกน้อย-คลองชักพระ-คลองบางกอกใหญ่
6. สายท่าช้าง - บางแค
7. สายสะพานพุทธ ฯ - วัดเลา
8. สายคลองภาษีเจริญ (วัดปากน้ำ - หนองแขม)
9. สายคลองเปรมประชากร (สน.ดอนเมือง - บางซื่อ)

ปัจจุบันได้มีการเดินเรือโดยสารในคลองบ้างแล้ว ดังนี้คือ

1. สายสะพานผ่านฟ้า ฯ - วัดศรีบุญเรือง (คลองแสนแสบ)
2. สายสะพานใหม่ (ดอนเมือง) - พระโขนง (คลองลาดพร้าว-คลอง

พระโขนง)

3. สายบางลำพู - สถานีรถไฟหัวลำโพง (คลองบางลำพู - คลอง

ผดุงกรุงเกษม)

4. สายท่าช้าง - บางแค (เปิดดำเนินการช่วงเวลา เช้าและเย็น)

5. สายคลองโกศ (ข้างท่าช้าง) - ฉิมพลี ใช้เส้นทางแม่น้ำเจ้าพระยา

คลองบางกอกน้อย คลองมหาสวัสดิ์ ไปสิ้นสุดที่ประตูน้ำจิมพลี

6. สายท่าเตียน - บางกอกน้อย ใช้เส้นทางแม่น้ำเจ้าพระยา คลองมอญ คลองบางกอกน้อย สิ้นสุดที่ร้านค้าท่าไม้กระบอก

7. สายท่าช้าง-บางเขือกหนึ่ง ใช้เส้นทางแม่น้ำเจ้าพระยา คลองมอญ คลองบางเขือกหนึ่ง สิ้นสุดที่วัดมะพร้าวเตี้ย

8. สายมหาธาตุ - บางระมาด ใช้เส้นทางแม่น้ำเจ้าพระยา คลองบางกอกน้อย คลองบางระมาด สิ้นสุดที่วัดมะกอก

เส้นทางดังกล่าวปัจจุบันยังคงใช้อยู่ทุกสาย แต่การใช้บริการลดน้อยลง โดยรับส่งวันละ 1 - 2 เที่ยว เฉพาะเช้า - เย็น (แผนที่ 3.11)

จะเห็นได้ว่าการขนส่งทางน้ำต้องนำมาพิจารณาอีกครั้ง เนื่องจากปัญหาการจราจรบนท้องถนน (กองผังเมือง , 2536)

3. การระบายน้ำ โดยทั่วไปของกรุงเทพมหานคร เป็นระบบระบายน้ำรวม น้ำที่หลักก็คือ การระบายน้ำเสียและน้ำฝนออกจากอาคารไปทิ้ง โดยไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนว่าคาบต่อชุมชนหรือเป็นผลเสียต่อสภาวะแวดล้อม คูคลองเป็นระบบระบายน้ำที่สำคัญมีมากกว่า 400 คูคลอง รวมความยาวมากกว่า 900 กิโลเมตร ปัจจุบันดินเลนมีวัชพืชและสิ่งก่อสร้าง ขวางทางไหลของน้ำอยู่หลายแห่งแต่ก็ใช้เป็นทางระบายน้ำได้ดี ส่วนท่อระบายน้ำปัจจุบันมีความยาวประมาณ 600 กิโลเมตร ประกอบด้วยอุโมงค์ขนาด 3.50 เมตรและท่อระบายน้ำขนาด 0.30-1.60 เมตร ผังอยู่ใต้ดินขนาดความลึกต่างกัน การวางท่อมักจะวางเข้าหาระดับน้ำในคลองหรือแม่น้ำ

ในพื้นที่ฝั่งธนบุรี มีการระบายน้ำเสียและระบายน้ำฝนโดยอาศัยลำคลองต่าง ๆ และแม่น้ำเจ้าพระยา การระบายน้ำมีท่อระบายน้ำอยู่สองข้างถนนทั้งที่เป็นท่อกลมและท่อเหลี่ยม มีขนาดต่าง ๆ กันตั้งแต่ 0.40-1.20 เมตร ในถนนสายหลักเช่น ถนนเจริญสุขวิทวงศ์ ถนนสัมเด็จพระปิ่นเกล้า ถนนราชวิถี ถนนเพชรเกษม ถนนอิสรภาพ ถนนประชาธิปไตย ถนนสมเด็จพระเจ้าตากสิน ถนนอรุณอมรินทร์ เป็นต้น ขนาดของท่อ 1.20 เมตร ส่วนตามซอยต่าง ๆ จะมีขนาดท่อ 0.30 เมตร หรือ 0.60 เมตร ถึง 1.00 เมตร ระบายลงสู่ท่อริมถนนใหญ่หรือลงสู่คลองซึ่งไหลลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยาอีกทีหนึ่ง ส่วนการระบายน้ำฝนมักไม่ค่อยมีปัญหาเนื่องจากมีคูคลองมากแต่ก็มีปัญหาบ้าง เมื่อเวลาฝนตกหนัก และน้ำทะเลหนุน ระดับน้ำในแม่น้ำและระดับพื้นดินอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ความแตกต่างของระดับน้ำมีน้อย การไหลของน้ำในคูคลองจึงไม่ทันต่อการระบายน้ำฝนปริมาณมาก ทำให้น้ำในคลองเอ่อสูงและท่วมพื้นที่ได้แก่ประการหนึ่ง การพัฒนาการใช้ที่ดินซึ่งเปลี่ยนแปลงจากสภาพที่เป็นสวนเกษตรเป็นที่อยู่อาศัย หรืออาคารพาณิชย์มีผลต่อพื้นดินซึ่งดูดซับน้ำร่องน้ำคูคลองซึ่งเคยเป็นที่รองรับน้ำก็ลดน้อยลงไปทำให้ปริมาณน้ำที่ไหลบนพื้นดินมากขึ้น จนก่อให้เกิด

การศึกษาเพื่อการวางแผนการจัดการมูลฝอยในกรุงเทพมหานคร (ฝั่งธนบุรี)

แสดง: เส้นทางเรือโดยสารในคลองฝั่งธนบุรี ปีพ.ศ. 2535

- สัญลักษณ์**
- ลำคุดมโกย (ท่าช้าง)-จิมพลี
 - ลำท่าเตียน - บางน้อย
 - ลำท่าช้าง - บางเชือกหนัง
 - ลำท่ามหาราช - บางระมาด
 - ลำท่าช้าง - บางใหญ่

ที่มา: กรมเจ้าท่า

แผนที่ 3.11

เกิดน้ำท่วมได้ทันทีโดยเฉพาะตามซอยต่าง ๆ ที่สร้างถนนหรืออาคารขวางการไหลของน้ำและสิ่งที่เป็นปัจจัยร่วมที่ก่อให้เกิดปัญหาน้ำท่วมซึ่งก็คือ การอุดตันของมูลฝอยที่ประชาชนทิ้งโดยขาดความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม

4. การบริการเก็บขนขยะ กรุงเทพมหานคร ยังไม่สามารถให้การเก็บขนได้ทั่วทั้งพื้นที่โดยพบว่ามี การตกค้างของมูลฝอยอยู่ในแต่ละพื้นที่ เช่น พื้นที่ว่างเปล่า ถนน ตรอก ซอย และแม่น้ำ ลำคลอง เป็นปัญหาให้ได้พบเห็นเสมอ ๆ ซึ่งจะได้ทำการศึกษาโดยละเอียดอีกครั้งในบทที่ 4 (การจัดการมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร)

5. การประปา

6. การไฟฟ้า

7. โทรศัพท

ทั้ง 3 ข้อ ดูรายละเอียดได้ในภาคผนวก

ข. การให้บริการด้านสาธารณูปการ

1. สถานศึกษา

กรุงเทพมหานครมีสถานศึกษาทุกระดับทั้งในภาครัฐและเอกชนจากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. 2533 พบว่าจำนวนสถานศึกษาทั้งหมดในกรุงเทพมหานคร 1,743 แห่ง ฝั่งกรุงเทพ ฯ มี 1,267 แห่ง หรือคิดเป็นร้อยละ 72.39 ส่วนฝั่งธนบุรี 476 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 27.31 (ตารางที่ 3.17 และ 3.18)

2. สาธารณสุข

ก) ศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร มีศูนย์บริการสาธารณสุขและสาขา 60 แห่ง ตั้งอยู่ในพื้นที่ฝั่งธนบุรี 17 แห่ง

ข) โรงพยาบาลและโพลีคลินิค กรุงเทพมหานคร มีสถานพยาบาลที่มีเตียง

ตารางที่ 3.17 แสดงจำนวนโรงเรียน นักเรียน และครู
ฝั่งธนบุรีจำแนกเป็นรายเขต ปี พ.ศ. 2533

เขต	โรงเรียน (แห่ง)	นักเรียน	ครู
ธนบุรี	64	39608	1947
คลองสาน	36	12490	624
บางกอกน้อย	54	28541	1579
บางพลัด	48	34195	1711
บางกอกใหญ่	30	22716	1173
บางขุนเทียน	42	23327	1155
จอมทอง	31	23586	1255
ภาษีเจริญ	70	47825	2442
ราษฎร์บูรณะ	39	30125	1500
ตลิ่งชัน	40	18964	1129
หนองแขม	22	16007	803
รวม	476	297384	15318
กทม.	1743	997529	51005

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตารางที่ 3.18 แสดงจำนวนสถานศึกษา สังกัด สำนักงานการศึกษา
ฝั่งธนบุรีจำแนกเป็นรายเขต ปี พ.ศ. 2535

เขต	โรงเรียน (แห่ง)	นักเรียน	ครู
ธนบุรี	17	8991	507
คลองสาน	7	4496	228
บางกอกน้อย	15	6477	389
บางพลัด	10	5775	302
บางกอกใหญ่	6	3138	176
บางขุนเทียน	24	10953	583
จอมทอง	11	9869	496
ภาษีเจริญ	22	15348	798
ราษฎร์บูรณะ	13	11052	560
ตลิ่งชัน	22	7358	454
หนองแขม	9	7476	368
รวม	156	90933	4861
กทม.	427	243,043	12,996

ที่มา : สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

ทุกประเภทรวม 142 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นสถานพยาบาลของเอกชน มีงษ์ชนบุรี มีสถานพยาบาลของรัฐที่สำคัญได้แก่ โรงพยาบาลศิริราช โรงพยาบาลตากสิน โรงพยาบาลสมเด็จพระปิณฑเกล้า (ทหารเรือ) โรงพยาบาลหลวงพ่อดำศักดิ์ ฯ สถานพยาบาลของเอกชน เช่น โรงพยาบาลธนบุรี โรงพยาบาลเจ้าพระยา โรงพยาบาลศรีวิชัย โรงพยาบาลเกษมราษฎร์ เป็นต้น (ตารางที่ 3.19)

ค) คลินิก พบว่าเปิดให้บริการอยู่ทั่ว ๆ ไปตามถนนสายสำคัญ ๆ และในพื้นที่ชุมชนที่มีประชาชนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น

พบว่ามีการบริหารจัดการมูลฝอยของตนเองได้แก่ โรงพยาบาลศิริราช ส่วนโรงพยาบาลอื่น ๆ ที่เปิดให้บริการต่อประชาชนของงษ์ชนบุรีนั้นก็ให้กรุงเทพมหานคร เป็นผู้รับผิดชอบดูแลการให้บริการด้านการจัดการมูลฝอย

3. ด้านความปลอดภัย

ก) สถานีตำรวจ กรุงเทพมหานครมีสถานีตำรวจตั้งอยู่ในพื้นที่งษ์พระนคร 42 แห่ง และงษ์ชนบุรี 23 แห่ง (แผนที่ 3.13 และตารางที่ 3.20)

ข) สถานีตำรวจดับเพลิง กรุงเทพมหานครมีสถานีตำรวจดับเพลิง 34 แห่ง อยู่งษ์พระนคร 25 แห่ง และงษ์ชนบุรี 9 แห่ง

4. ศาสนสถาน

กรุงเทพมหานครมีศาสนสถานที่สำคัญ 3 ประเภท คือ วัด มัสยิด และโบสถ์คริสต์ โดยมีวัดมากที่สุดถึง 331 แห่ง มัสยิด 142 แห่ง และโบสถ์คริสต์ 30 แห่ง นอกจากนั้นยังมีศาลเจ้าของชาวจีนอยู่ทั่วไป ทางงษ์ชนบุรีมีวัดมากกว่าทางงษ์พระนคร แต่มีมัสยิดและโบสถ์คริสต์น้อยกว่า ซึ่งแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตของคนไทยดั้งเดิมที่ตั้งถิ่นฐานมานาน บริเวณศาสนสถานต่าง ๆ เหล่านี้เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนและส่วนใหญ่จะอยู่ในทำเลที่ตั้งที่สามารถเข้าถึงได้สะดวก ดังนั้นศาสนสถานจึงควรที่จะมีบทบาทเป็นผู้นำพัฒนาชุมชนโดยเฉพาะในการจัดการมูลฝอย (ตารางที่ 3.21 และแผนที่ 3.14)

5. สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ (ตารางที่ 3.22)

งษ์ชนบุรีมีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ประกอบด้วย สวนสาธารณะ สวนหย่อม สนามเด็กเล่น และศูนย์เยาวชน

ตารางที่ 3.19 จำนวนโรงพยาบาล จำนวนเตียง และศูนย์บริการสาธารณสุข

ประเภท เขต	โรงพยาบาล	จำนวนเตียง	ศูนย์บริการ สาธารณสุข	ศูนย์อนามัย
1. ชนบุรี	3	749	3	0
2. คลองสาน	3	984	1	0
3. บางกอกน้อย	6	2521	1	0
4. บางพลัด	1*	26	0	0
5. บางกอกใหญ่	0	0	1	0
6. บางขุนเทียน	4	94	1	0
5. จอมทอง	1	100	1	0
8. ภาษีเจริญ	6	363	6	2
9. ราษฎร์บูรณะ	3	174	5	0
10. คลิ่งชัน	1	50	5	0
11. หนองแขม	2	66	1	0
รวม	30	5127	26	2

ที่มา: กองผังเมือง สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

: ฝ่ายแผนงานและสถิติ สำนักงานเลขานุการ สำนักอนามัย

* โพลีคลินิก ที่มีเตียงคนไข้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.20 แสดงสถานิตำรวจ ปี พ.ศ. 2535

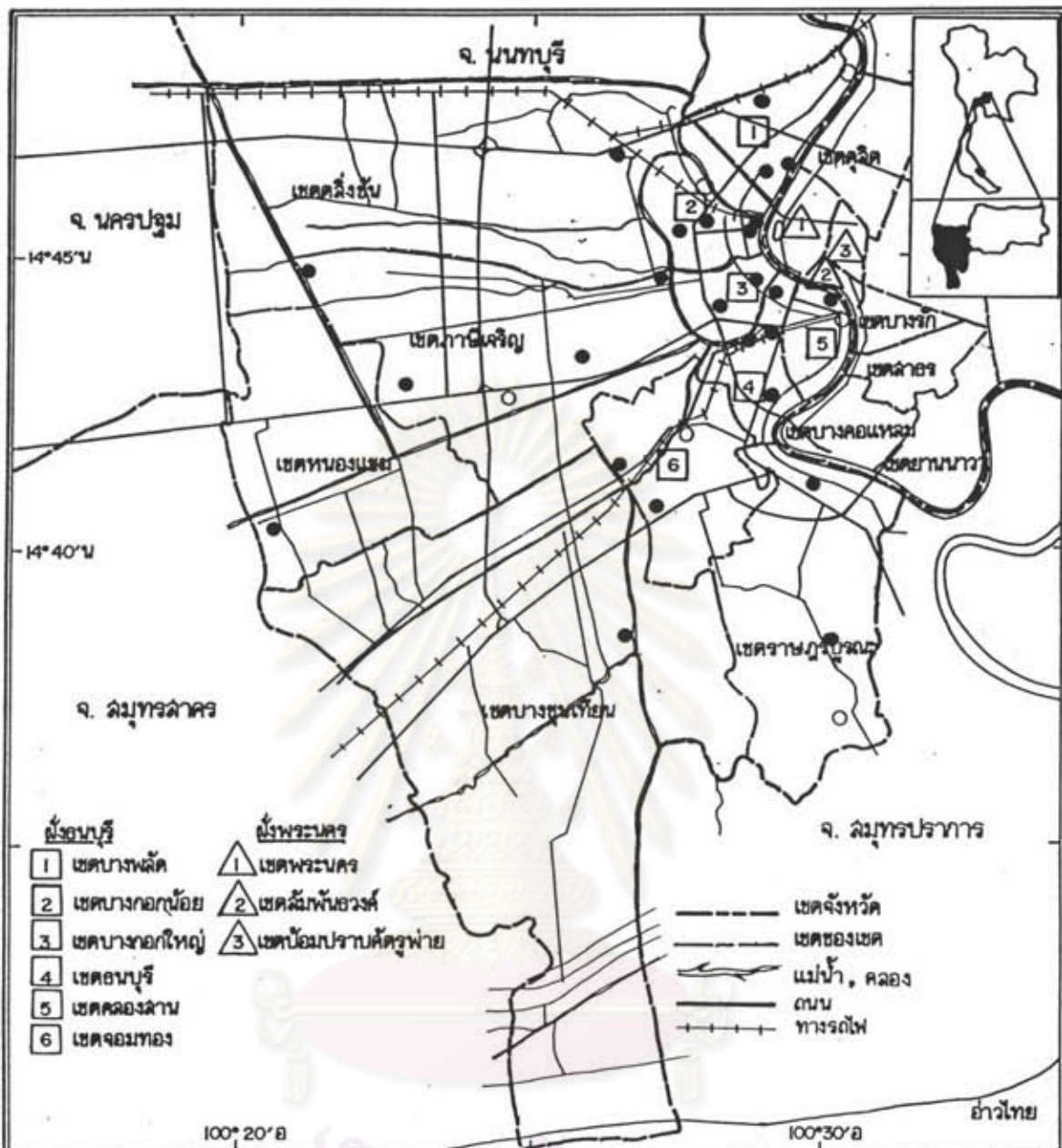
ประเภท เขต	สถานิตำรวจนครบาล	สถานิตำรวจค้ำเพลิง
ธนบุรี	4	2
คลองสาน	4	1
บางกอกน้อย	4	1
บางพลัด	4	1
บางกอกใหญ่	2	
บางขุนเทียน	1	
จอมทอง	2	1
ภาษีเจริญ	4	1
ราษฎร์บูรณะ	2	1
ตลิ่งชัน	1	
หนองแขม	2	
รวม	30	8
กทม.	65	34

ที่มา: กองคังเมือง

ตารางที่ 3.21 แสดงจำนวนศาสนสถาน ปี พ.ศ. 2535

ประเภท เขต	วัด	มัสยิด	โบสถ์คริสต์
ธนบุรี	25	3	1
คลองสาน	8	3	
บางกอกน้อย	31	2	1
บางพลัด	23	2	
บางกอกใหญ่	13	3	
บางขุนเทียน	16		
จอมทอง	18	1	
ภาษีเจริญ	30		2
ราษฎร์บูรณะ	10	8	
ตลิ่งชัน	31		2
หนองแขม	9		1
รวม	214	22	7
กทม.	331	142	30

ที่มา: จากการสำรวจ

การศึกษาเพื่อการวางแผนการจัดการมูลฝอยในกรุงเทพมหานคร (ผังธนบุรี)

แสดง: ที่ตั้งสถานีตำรวจ ปี พ.ศ. 2535

สัญลักษณ์

- สถานีตำรวจ
- สถานีตำรวจดับเพลิง

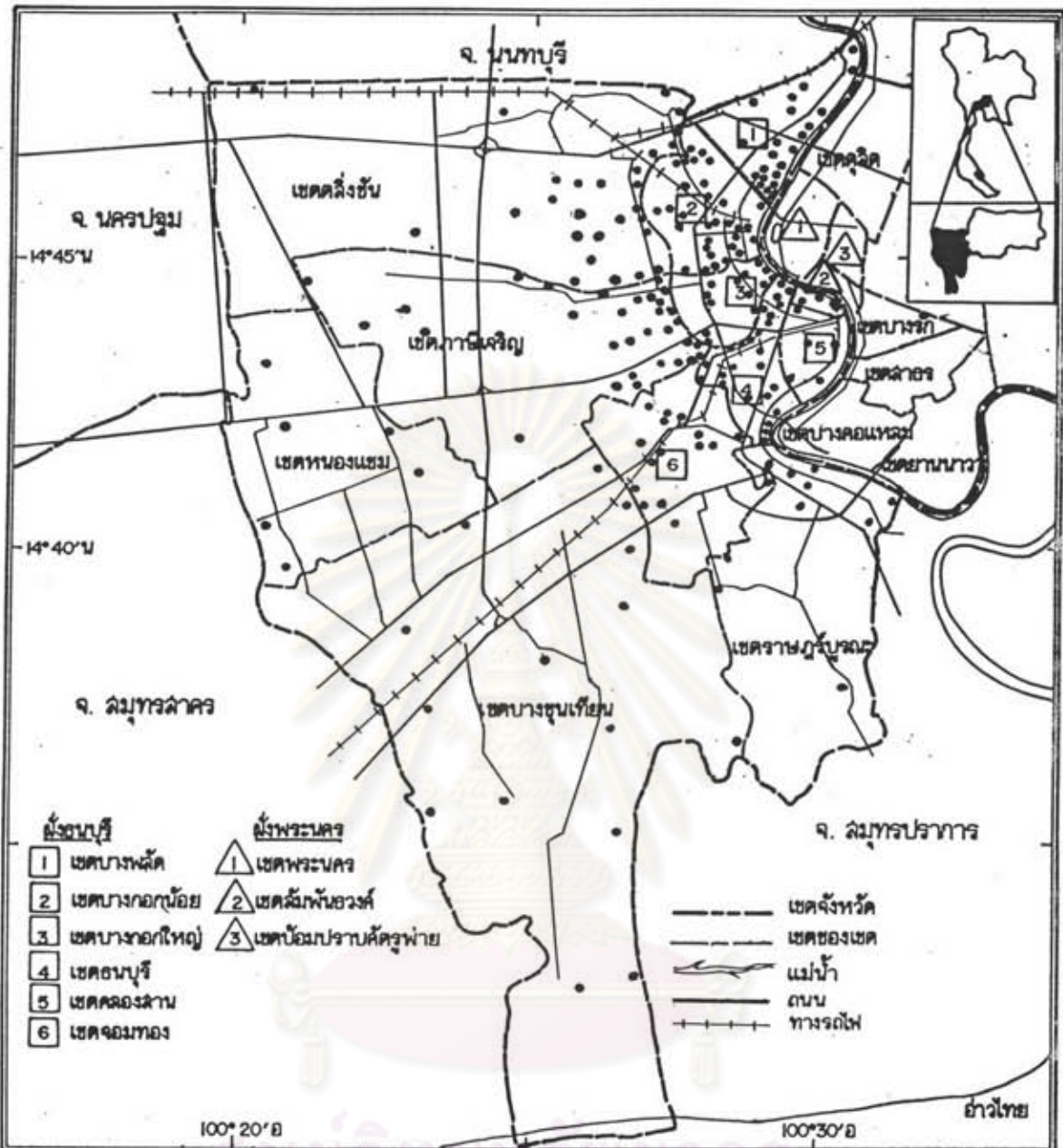
ทิศเหนือ

มาตราส่วน 1:200,000

2 0 2 4 กม.

ที่มาร: กองผังเมือง สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

แผนที่ 3.12

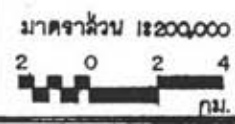

การศึกษาเพื่อการวางแผนการจัดการมูลฝอยในกรุงเทพมหานคร (ฝั่งธนบุรี)

แสดง: ที่ตั้งศาลากลาง ปี พ.ศ. 2535

สัญลักษณ์

• วัด

ที่มา: กองผังเมือง สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

แผนที่ 3.13

ตารางที่ 3.22 แสดงสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สวนสาธารณะ สวนหย่อม
สนามเด็กเล่น และ ศูนย์เยาวชน

เขต	ประเภท	สวนสาธารณะ	สวนหย่อม	สนามเด็กเล่น	ศูนย์เยาวชน
ธนบุรี			5	2	1
คลองสาน			3		
บางกอกน้อย			1	2	2
บางพลัด					
บางกอกใหญ่			1	1	1
บางขุนเทียน					1
จอมทอง					
ภาษีเจริญ					
ราษฎร์บูรณะ		1			1
ตลิ่งชัน				1	1
หนองแขม					1
รวม		1	10	6	8
กทม.		8	85	23	26

ที่มา : กองนันทนาการ สำนักสวัสดิการสังคม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นอกจากนั้นยังประกอบด้วยสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของเอกชนที่ทำในรูปธุรกิจ ได้แก่ สนามเทนนิสบางอ้อ สนามแบดมินตันเสถียรสุด สนามกีฬา สโมสรบางอ้อ สระว่ายน้ำและสถานบริการร่างกายที่ทอง เป็นต้น

สรุปการบริการด้านสังคม

จากการศึกษาเรื่องบริการทางสังคมของฝั่งธนบุรีได้แก่ บริการด้านสาธารณสุขปโภค และสาธารณสุขการ พบว่าระบบการคมนาคมที่สำคัญ ได้แก่ ถนน รองลงมาได้แก่ แม่น้ำ ลำคลอง และทางรถไฟ ปัญหาหลักและสำคัญมากที่สุดคือ การจราจร สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ โดยเฉพาะมูลฝอย

การให้บริการด้านประปา ยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด เช่น ด้านตะวันตกของพื้นที่ฝั่งธนบุรี ในบริเวณเขตคลองชั้น เขตหนองแขม เขตบางขุนเทียน เป็นต้น การให้บริการด้านไฟฟ้า สามารถให้บริการครอบคลุมทุกพื้นที่เช่นเดียวกับโทรศัพท์ เพียงแต่ว่าโทรศัพท์นั้นมีบริการไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน การระบายน้ำในฝั่งธนบุรีในอดีตไม่ค่อยจะมีปัญหานัก แต่ในปัจจุบันกรุงเทพมหานครได้จัดสร้างท่อระบายน้ำตามสองข้างถนน - ซอยมากขึ้น ก็ยังประสบปัญหาน้ำท่วมขังบางพื้นที่ สาเหตุเนื่องมาจากการรुक้าลำคลองสาธารณะและความคั่งเขินของลำคลองจึงส่งผลให้การระบายน้ำมีอุปสรรคมากในช่วงฤดูฝน การให้บริการด้านการจัดเก็บมูลฝอยจะกล่าวถึงในบทที่ 4 อีกครั้ง

สำหรับการให้บริการด้านสาธารณสุขการ ฝั่งธนบุรีให้การบริการการศึกษาภาคบังคับครอบคลุมทุกพื้นที่ ด้านบริการสาธารณสุขมีโรงพยาบาลที่ให้บริการต่อประชาชนในพื้นที่หลายโรงพยาบาล ทั้งของภาครัฐและเอกชน ด้านความปลอดภัยมีสถานีตำรวจที่ตั้งอยู่จำนวน 24 แห่ง และสถานีตำรวจดับเพลิงอีก 9 แห่ง แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อประชากรในพื้นที่ การให้บริการทางด้านไปรษณีย์โทรเลขนับได้ว่ายังไม่เพียงพอทุกพื้นที่ ศาสนสถาน ฝั่งธนบุรีมีวัดกระจายอยู่ทั่วไปถึง 209 วัด สำหรับสถานที่พักผ่อนหย่อนใจก็นับได้ว่าไม่เพียงพอสำหรับบริการให้กับประชากรอย่างใดก็ตามที่โล่งว่างภายในวัดหรือโรงเรียนก็จัดว่าเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของชุมชน

สรุปปัญหาทางสาธารณสุขปโภคและสาธารณสุขการ ได้แก่ โครงข่ายระบบถนน การขาดแคลนรถโดยสารประจำทาง ปัญหามูลฝอย ปัญหาการระบายน้ำ ปัญหาการบริการประปาและโทรศัพท์ รวมทั้งความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและปัญหาการขาดแคลนที่พักผ่อนหย่อนใจ

ประชากร

การศึกษาประชากร ใช้ข้อมูลจากแผนกสถิติ และเลือกตั้ง กองปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีข้อมูลติดต่อกันทุกปี ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2523 เป็นต้นมา

ก. ขนาดและการกระจายตัวของประชากร

ประชากรของกรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2535 มีทั้งหมด 1,724,435 คน กระจายอยู่ตามเขตต่าง ๆ ดังตารางที่ 3.23 และแผนที่ 3.15 พบว่าประชากรร้อยละ 69 อาศัยอยู่ฝั่งพระนคร และร้อยละ 31 อาศัยอยู่ฝั่งธนบุรี

เมื่อพิจารณาเป็นรายเขตพบว่า ในปี พ.ศ. 2535 เขตที่มีจำนวนประชากรมากที่สุด ได้แก่ เขตภาษีเจริญ รองลงมาได้แก่ เขตธนบุรี เขตบางกอน้อย เขตจอมทอง เขตราชบุรีบูรณะ เขตบางพลัด ส่วนเขตที่มีจำนวนประชากรน้อยที่สุด ได้แก่ เขตหนองแขม เขตบางกอกใหญ่ เขตคลองสาน และเขตคลองสาน

สำหรับการกระจายตัวของประชากรในฝั่งธนบุรี ประชากรจะกระจายตัวอย่างมากตามถนนสายสำคัญรวมทั้งซอยแยกต่าง ๆ ซึ่งสามารถวัดการกระจายตัวของประชากรได้โดยการแสดงออกมาในรูปของความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับพื้นที่ มีวิธีการวัด 2 วิธี คือ การใช้เส้น Lorenz Curve และดัชนีการรวมตัวของประชากร (Concentration Index) ดังนี้ (ดูตารางที่ 3.24-3.28 และแผนภูมิ 3.5 ประกอบ)

1. การพิจารณาเส้นโค้ง Lorenz Curve มีหลักอยู่ว่า

- ถ้าเส้นโค้งเข้าใกล้เส้นแสดงการกระจายตัวสม่ำเสมอ แสดงว่ามีการกระจายตัวของประชากรในพื้นที่มาก
- ถ้าเส้นโค้งห่างจากเส้นแสดงการกระจายตัวสม่ำเสมอ แสดงว่ามีการรวมตัวของประชากรในพื้นที่มาก

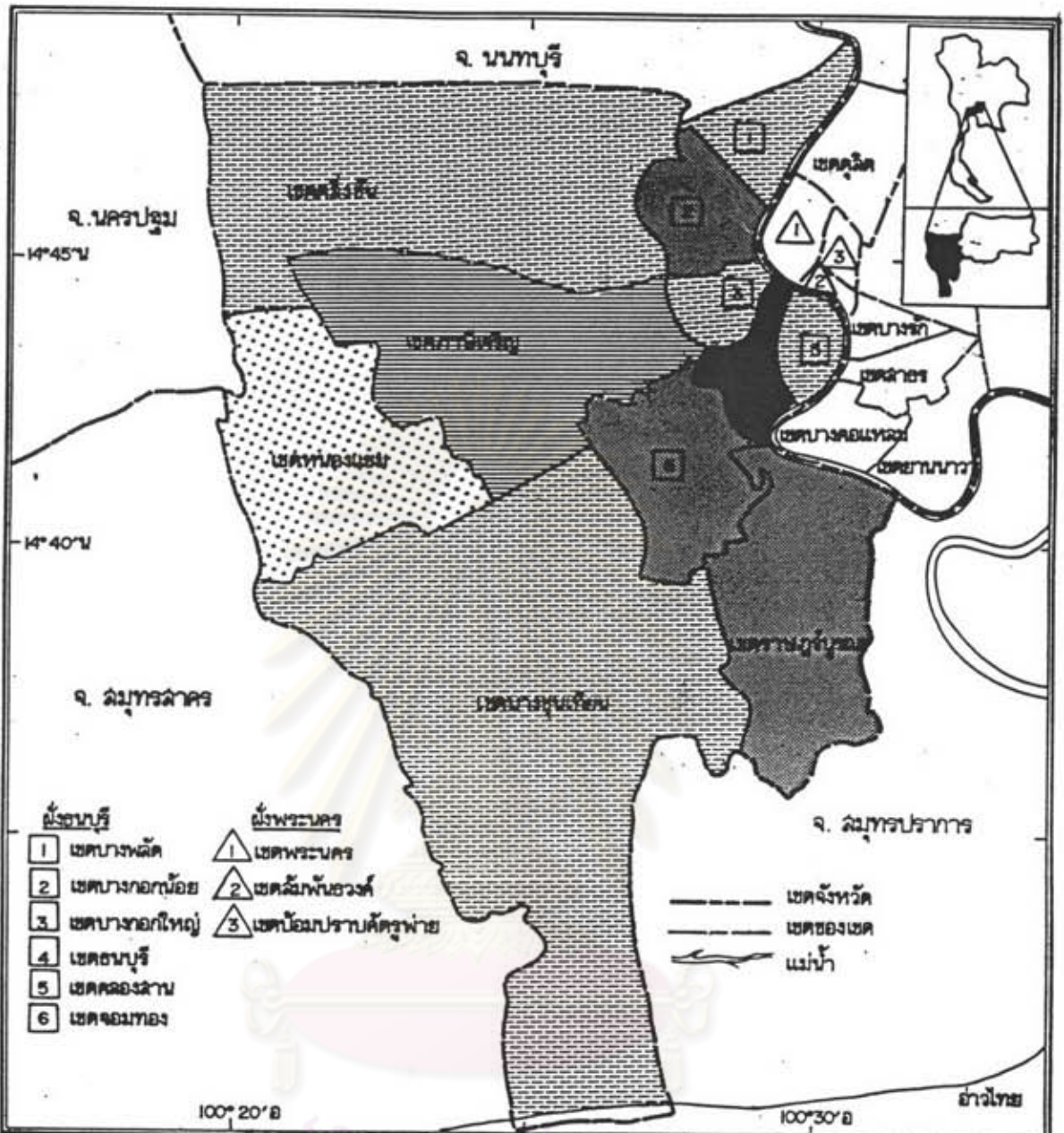
จากการศึกษาพบว่า ระหว่างปี พ.ศ. 2523-2535 ฝั่งธนบุรี ช่วงปี พ.ศ. 2523 มีการรวมตัวในเขตบางกอน้อยและเขตธนบุรี หลังจากปี พ.ศ. 2523 ประชากรเริ่มมีการกระจายตัวมากขึ้น เนื่องจากการจำหน่ายซื้อเด็กที่คลอดในโรงพยาบาลออกหมด จึงทำให้ลักษณะการกระจายตัวของประชากรมีมากขึ้นตามไปด้วย (แผนภูมิที่ 3.5) และการจัดแบ่งเขตการปกครองใหม่ของเขตบางกอน้อยและเขตบางขุนเทียน

ตารางที่ 3.23 แสดงจำนวนประชากรในกรุงเทพมหานคร (ฝั่งธนบุรี) ด้านแยกเป็นรายเขต ระหว่างปี พ.ศ. 2523-2535

เขต	ปี พ.ศ. / พื้นที่(ตร.กม.)	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534	2535
ธนบุรี	8.626	262097	267398	268662	267767	267616	273542	274176	274949	269975	264471	262384	259345	227980
คลองสาม	6.051	140249	139625	139310	139736	139444	142590	143719	146781	145901	147407	122409	121780	136118
บางกอกน้อย	11.944	382621	385286	388325	283296	285265	291035	294938	297324	298390	163228	143355	160168	176281
บางพลัด	11.36	-	-	-	-	-	-	-	-	-	163554	161309	143567	138208
บางกอกใหญ่	6.18	101198	102719	103365	104024	104716	107486	106732	108171	107548	109036	103885	102600	102975
บางขุนเทียน	155.432	204434	213440	223388	232532	240835	254597	265453	286165	300858	129490	124346	130546	126932
จอมทอง	25.724	-	-	-	-	-	-	-	-	-	189383	171043	174976	166380
ภาษีเจริญ	53.947	183385	190108	196138	207409	211125	219606	228202	236572	243195	257120	255345	261432	262991
ราษฎร์บูรณะ	42.874	113769	118099	122614	127726	131550	140245	148166	154177	157124	164724	165818	169036	165001
ตลิ่งชัน	79.698	67746	70201	72068	78995	81349	85559	90135	98552	104538	113131	119649	126205	124937
หนองแขม	48.283	42386	45166	47487	50248	52946	57303	60426	65822	70491	77618	80834	86439	96632
รวม	450.119	1497885	1532042	1561357	1491733	1514846	1571963	1611947	1668513	1698020	1779162	1710377	1736094	1724435

ที่มา : กองการทะเบียน สำนักงานปลัดกรุงเทพมหานคร

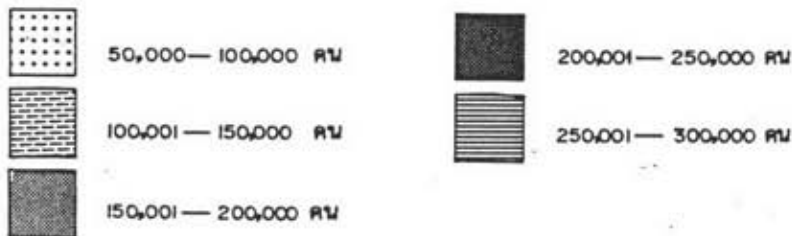
หมายเหตุ : แบ่งเขตการปกครองใหม่ (เขตบางกอกน้อย เป็นเขตบางกอกน้อย กับ เขตบางพลัด เขตบางขุนเทียน เป็นเขตบางขุนเทียน กับ เขตจอมทอง) ปี พ.ศ. 2532

การศึกษาเพื่อการวางแผนการจัดการมูลฝอยในกรุงเทพมหานคร (ฝั่งธนบุรี)

แสดง: จำนวนประชากร รายเขต ฝั่งธนบุรี พ.ศ. 2535

สัญลักษณ์

ที่มา: สำนักงานกลางทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ทิศเหนือ

มาตราส่วน 1:200,000

แผนที่ 3.14

2. การพิจารณาจากดัชนีการรวมรวม (Concentration Index) ซึ่งผลลัพธ์ จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 - 1 โดยใช้สูตร

$$\text{ค่าการรวมตัวของประชากร (C.I.)} = \frac{\text{อัตราร้อยละสะสมของพื้นที่} - \text{อัตราร้อยละสะสมของประชากร}}{\text{อัตราร้อยละสะสมของพื้นที่}}$$

- ค่าผลลัพธ์ เข้าใกล้ 0 แสดงว่ามีการกระจายตัวของประชากรในพื้นที่มาก
 - ค่าผลลัพธ์ เข้าใกล้ 1 แสดงว่ามีการรวมตัวของประชากรในพื้นที่มาก
- จากการศึกษาพบว่า

- ค่าดัชนีการกระจายตัวของประชากรในปี พ.ศ. 2523 = 0.28
- ค่าดัชนีการกระจายตัวของประชากรในปี พ.ศ. 2526 = 0.23
- ค่าดัชนีการกระจายตัวของประชากรในปี พ.ศ. 2529 = 0.22
- ค่าดัชนีการกระจายตัวของประชากรในปี พ.ศ. 2532 = 0.27
- ค่าดัชนีการกระจายตัวของประชากรในปี พ.ศ. 2535 = 0.26

แสดงว่าในพื้นที่ฝั่งธนบุรีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 - 2535 มีการกระจายของประชากรมาก โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2529 มีการกระจายของประชากรมาก สาเหตุมาจากจำนวนประชากรลดลงโดยได้มีการจัดทำบัญชีทะเบียนบ้านใหม่ เขตบางกอกน้อยอันเป็นที่ตั้งของโรงพยาบาลศิริราช ซึ่งประชาชนได้มาคลอดบุตรเป็นจำนวนมาก เมื่อได้ทำบัญชีทะเบียนบ้านใหม่ เด็กที่คลอดในโรงพยาบาลได้ถูกคัดชื่อออกจากโรงพยาบาล จึงส่งผลให้ประชากรโดยรวมลดลง ในปี พ.ศ. 2529 ประชากรได้กระจายไปอยู่ยังเขตที่มีประชากรเบาบาง เช่น เขตบางขุนเทียน เขตราชบุรีบูรณะและเขตภาษีเจริญ เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจซึ่งมีการกระจายโรงงานอุตสาหกรรมมายังพื้นที่เขตทั้ง 3 เขต ส่วนปี พ.ศ. 2532 - 2535 มีการเปลี่ยนแปลงเขตการปกครองใหม่ จึงส่งผลให้ค่า C.I. มีค่าการกระจายตัวของประชากรมาก

ข. ความหนาแน่นของประชากร

กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2535 มีความหนาแน่นของประชากรโดยเฉลี่ย 3,564 คน/ตารางกิโลเมตร ฝั่งพระนครมีความหนาแน่นต่ำกว่าฝั่งธนบุรีเล็กน้อย เขตที่มีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุดในฝั่งธนบุรี คือ เขตธนบุรี เขตคลองสาน เขตบางกอกใหญ่ เขตบางกอกน้อย เขตบางพลัด ส่วนเขตที่มีความหนาแน่นน้อยที่สุด ได้แก่ เขตบางขุนเทียน เขตคลองสาน เขตหนองแขม เขตราชบุรีบูรณะ ความลำดับจากน้อยมามาก เมื่อพิจารณาความหนาแน่น

ตารางที่ 3.24 การกระจายตัวของประชากร พ.ศ.2523

เขต	พื้นที่		ร้อยละสะสม ของพื้นที่	ประชากร		ร้อยละสะสม ของประชากร	ค่า C.I.
	ตร.กม.	ร้อยละ		คน	ร้อยละ		
หนองแขม	48.283	10.73	10.73	42386	2.83	2.83	สูตร $C.I. = \frac{C.P.พื้นที่ - C.P.ประชากร}{C.P.พื้นที่}$ $= \frac{489.36 - 351.8}{489.36}$ $= 0.28$
คลังชั้น	79.698	17.71	28.43	67746	4.52	7.35	
บางกอกใหญ่	6.18	1.37	29.81	101198	6.76	14.11	
ราษฎร์บูรณะ	42.874	9.53	39.33	113769	7.60	21.70	
คลองสาน	6.051	1.34	40.68	140249	9.36	31.07	
ภาษีเจริญ	53.947	11.99	52.66	183385	12.24	43.31	
บางขุนเทียน	181.156	40.25	92.91	204434	13.65	56.96	
ธนบุรี	8.626	1.92	94.82	262097	17.50	74.46	
บางกอกน้อย	23.304	5.18	100.00	382621	25.54	100.00	
รวม	450.119	100.00	489.36	1497885	100.00	351.79	

ตารางที่ 3.25 การกระจายตัวของประชากร พ.ศ.2526

เขต	พื้นที่		ร้อยละสะสม ของพื้นที่	ประชากร		ร้อยละสะสม ของประชากร	ค่า C.I.
	คร.กม.	ร้อยละ		คน	ร้อยละ		
หนองแขม	48.283	10.73	10.73	50248	3.37	3.37	สูตร $C.I. = \frac{C.P.พื้นที่ - C.P.ประชากร}{C.P.พื้นที่}$ $= \frac{489.36 - 376.97}{489.36}$ $= 0.23$
ตลิ่งชัน	79.698	17.71	28.43	78995	5.30	8.66	
บางกอกใหญ่	6.18	1.37	29.81	104024	6.97	15.64	
ราษฎร์บูรณะ	42.874	9.53	39.33	127726	8.56	24.20	
คลองสาน	6.051	1.34	40.68	139736	9.37	33.57	
ภาษีเจริญ	53.947	11.99	52.66	207409	13.90	47.47	
บางขุนเทียน	456.17	40.25	92.91	232532	15.59	63.06	
ธนบุรี	8.626	1.92	94.82	267767	17.95	81.01	
บางกอกน้อย	204.46	5.18	100.00	283296	18.99	100.00	
รวม	906.289	100.00	489.36	1491733	100.00	376.97	

ตารางที่ 3.26 การกระจายตัวของประชากร พ.ศ.2529

เขต	พื้นที่		ร้อยละสะสม ของพื้นที่	ประชากร		ร้อยละสะสม ของประชากร	ค่า C.I.
	คร.กม.	ร้อยละ		คน	ร้อยละ		
หนองแขม	48.283	10.73	10.73	60426	3.75	3.75	สูตร $C.I. = \frac{C.P.พื้นที่ - C.P.ประชากร}{C.P.พื้นที่}$ $= \frac{489.36 - 382.9}{489.36}$ $= 0.22$
คลังชั้น	79.698	17.71	28.43	90135	5.59	9.34	
บางกอกใหญ่	6.18	1.37	29.81	106732	6.62	15.96	
คลองสาน	6.051	1.34	39.33	143719	8.92	34.07	
ราชบุรีบูรณะ	42.874	9.53	40.68	148166	9.19	25.15	
ภาษีเจริญ	53.947	11.99	52.66	228202	14.16	48.23	
บางขุนเทียน	181.156	40.25	92.91	265453	16.47	64.69	
ธนบุรี	8.626	1.92	94.82	274176	17.01	81.70	
บางกอกน้อย	23.304	5.18	100.00	294938	18.30	100.00	
รวม	450.119	100.00	489.36	1611947	100.00	382.90	

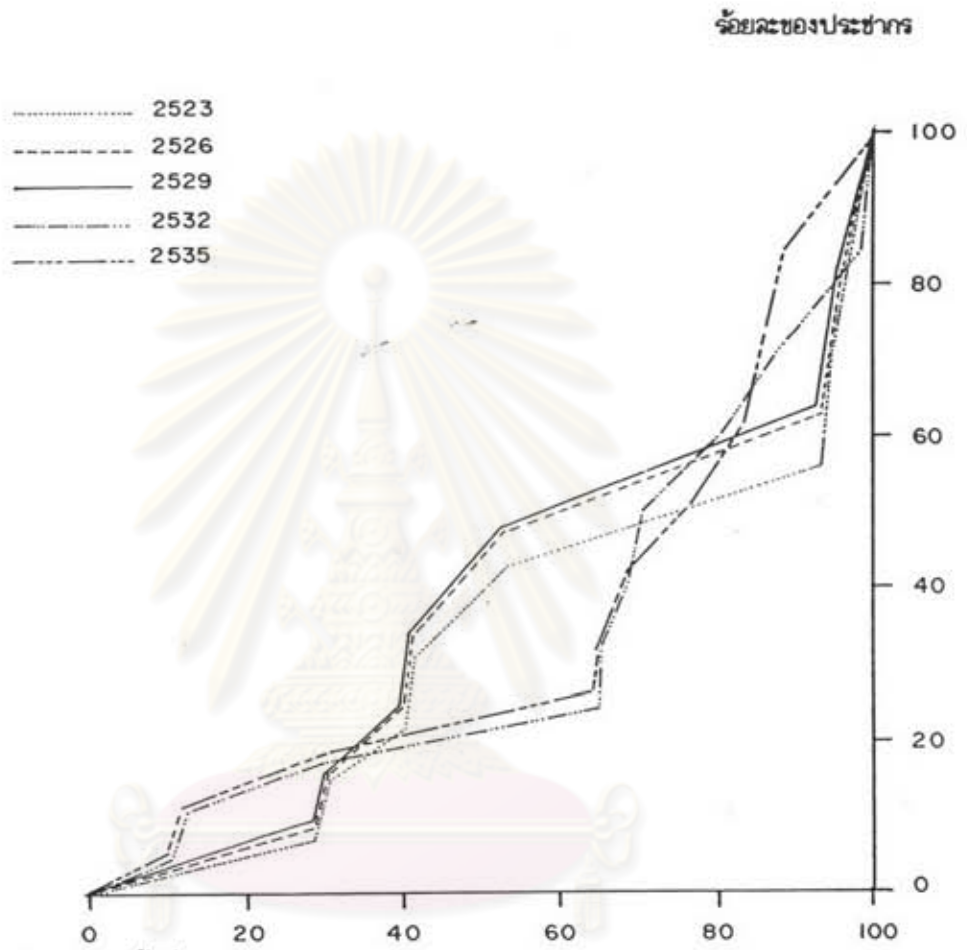
ตารางที่ 3.27 การกระจายตัวของประชากร พ.ศ.2532

เขต	พื้นที่		ร้อยละสะสม ของพื้นที่	ประชากร		ร้อยละสะสม ของประชากร	ค่า C.I.
	ตร.กม.	ร้อยละ		คน	ร้อยละ		
หนองแขม	48.283	10.73	10.73	77618	4.36	4.36	สูตร $C.I. = \frac{C.P.พื้นที่ - C.P.ประชากร}{C.P.พื้นที่}$ $= \frac{686.41 - 496.47}{686.41}$ $= 0.2767$
บางกอกใหญ่	6.18	1.37	12.10	109036	6.13	10.49	
คลังชั้น	79.698	17.71	29.81	113131	6.36	16.85	
บางขุนเทียน	155.432	34.53	64.34	129490	7.28	24.13	
คลองสาน	6.051	1.34	65.68	147407	8.29	32.41	
บางกอกน้อย	11.944	2.65	68.33	163228	9.17	41.59	
บางพลัด	11.36	2.52	70.86	163554	9.19	50.78	
ราษฎร์บูรณะ	42.874	9.53	80.38	164724	9.26	60.04	
จอมทอง	25.724	5.71	86.10	189383	10.64	70.68	
ภาษีเจริญ	53.947	11.99	98.08	257120	14.45	85.14	
ธนบุรี	8.626	1.92	100.00	264471	14.86	100.00	
รวม	450.119	100.00	686.41	1779162	100.00	496.47	

แบ่งเขตการปกครองใหม่ โดยแยกเขตบางกอกน้อยเป็น เขตบางกอกน้อย กับ เขตบางพลัด และ เขตบางขุนเทียน เป็น เขตบางขุนเทียน กับ เขตจอมทอง

ตารางที่ 3.28 การกระจายตัวของประชากร พ.ศ.2535

เขต	พื้นที่		ร้อยละสะสม ของพื้นที่	ประชากร		ร้อยละสะสม ของประชากร	ค่า C.I.
	ตร.กม.	ร้อยละ		คน	ร้อยละ		
หนองแขม	48.283	10.73	10.73	96632	5.60	5.60	สูตร $C.I. = \frac{C.P.พื้นที่ - C.P.ประชากร}{C.P.พื้นที่}$ $= \frac{686.41 - 507.59}{686.41}$ $= 0.26$
บางกอกใหญ่	6.18	1.37	12.10	102975	5.97	11.58	
คลังชั้น	79.698	17.71	29.81	124937	7.25	18.82	
บางขุนเทียน	155.432	34.53	64.34	126932	7.36	26.18	
คลองสาน	6.051	1.34	65.68	136118	7.89	34.07	
บางพลัด	11.36	2.52	68.21	138208	8.01	42.09	
ราษฎร์บูรณะ	42.874	9.53	77.73	165001	9.57	51.66	
จอมทอง	25.724	5.71	83.45	166380	9.65	61.31	
บางกอกน้อย	11.944	2.65	86.10	176281	10.22	71.53	
ธนบุรี	8.626	1.92	88.01	227980	13.22	84.75	
ภาษีเจริญ	53.947	11.99	100.00	262991	15.25	100.00	
รวม	450.119	100.00	686.14	1724435	100.00	507.59	

ร้อยละของพื้นที่
 แผนภูมิที่ 3.5 LORENZ CURVE แสดงการกระจายตัวของประชากร ผังธนบุรี
 พ.ศ. 2523 , 2526 , 2529 , 2532 , 2535

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. 2523 - 2532 พบว่าความหนาแน่นประชากรเพิ่มขึ้น ช่วงปี พ.ศ. 2532 - 2533 และปี พ.ศ. 2534 - 2535 ความหนาแน่นของประชากรลดลง (ตารางที่ 3.29 และ แผนที่ 3.16)

เมื่อมองภาพรวมพบว่า เขตที่มีความหนาแน่นประชากรอยู่ในบริเวณเขตพื้นที่ดั้งเดิมที่มีความเจริญมาจากอดีต คือ เขตธนบุรี เขตคลองสาน เขตบางกอกใหญ่ เขตบางกอกน้อย ส่วนเขตรอบนอกจะค่อนข้างเบาบางกว่า เช่น เขตบางขุนเทียน เขตคลองสาน เป็นต้น

ค. การเปลี่ยนแปลงประชากร

ฝั่งธนบุรีมีการเปลี่ยนแปลงประชากรลดลง 2 ช่วงเวลา คือ ช่วงปี พ.ศ.2523-2526 จำนวน -6,152 คน หรือร้อยละ -0.41 และช่วงปี พ.ศ.2532-2535 จำนวน-54,727 คน หรือร้อยละ -3.08 ช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงประชากรเพิ่มขึ้นได้แก่ช่วงปี พ.ศ.2526-2529 จำนวน 120,214 คน หรือร้อยละ 8.06 และช่วงปีพ.ศ.2529-2532 จำนวน 167,215 คน หรือร้อยละ 10.37

เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของประชากรประกอบด้วย 4 ปัจจัยสำคัญ ดังนี้คือ

1. การเกิด
2. การตาย
3. การย้ายเข้า
4. การย้ายออก

โดยการเปลี่ยนแปลงประชากรรายเขต ในช่วงปี พ.ศ.2523-2526 นั้นเกิดจากสำนักงานเขตต่าง ๆ โดยเฉพาะ เขตบางกอกน้อย ซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงพยาบาลศิริราช ได้ปรับปรุงทะเบียนบ้านใหม่ โดยได้มีการตัดชื่อเด็กที่มาคลอดที่โรงพยาบาลออกจากบัญชีทะเบียนบ้านของโรงพยาบาลจึงส่งผลจำนวนประชากรของเขตบางกอกน้อยลดน้อยเป็นจำนวนมากและส่งผลกระทบต่อภาพรวมของพื้นที่ฝั่งธนบุรีด้วยเช่นกันและในช่วงปี พ.ศ.2532-2535 ก็เป็นอีกช่วงเวลาที่จำนวนประชากรได้ลดลงซึ่งมาจากสาเหตุของการอพยพย้ายถิ่นออกสู่สาเหตุจากสภาพทางเศรษฐกิจที่มีการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาคได้มีโรงงานอุตสาหกรรมใหม่ ๆ ในเขตปริมณฑลและสภาพสิ่งแวดล้อมที่เริ่มเข้าต่อประชาชนของกรุงเทพมหานคร จึงได้มีการย้ายถิ่นออกสู่ปริมณฑลและท้องถิ่นที่มีสภาพที่ดีกว่าดังที่พบเห็นอยู่ในปัจจุบัน

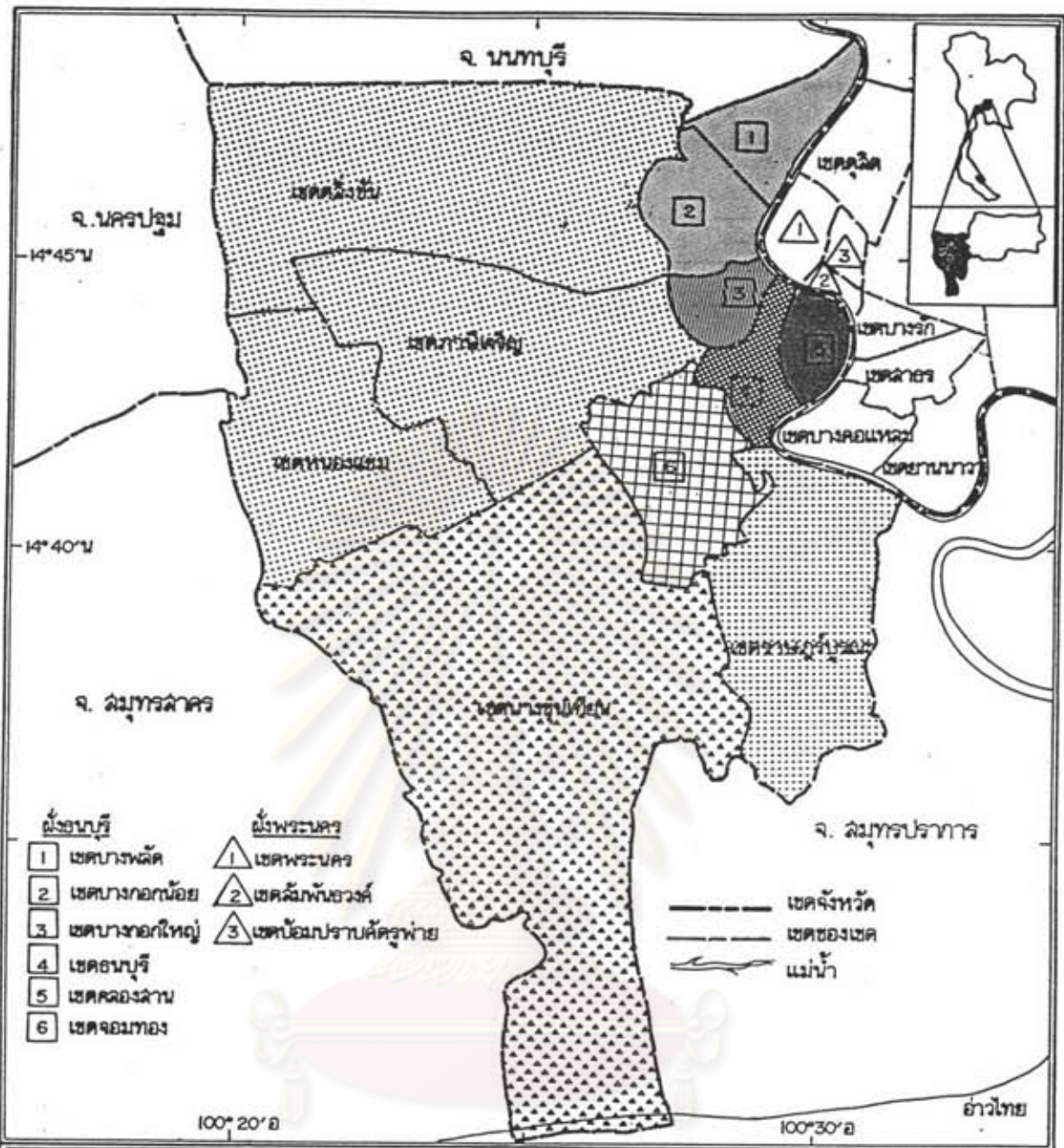
ตารางที่ 3.29 แสดงความหนาแน่นของประชากรของกรุงเทพมหานคร (ฝั่งธนบุรี) จำแนกเป็นรายเขต ปี พ.ศ.2523-2535

(คน/ตารางกิโลเมตร)

เขต	ปี พ.ศ.	พื้นที่(ตร.กม.)	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534	2535
ธนบุรี		8.626	30385	30999	31146	31042	31024	31711	31785	31874	31298	30660	30418	30065	26429
คลองสาน		6.051	23178	23075	23023	23093	23045	23565	23751	24257	24112	24361	20230	20126	22495
บางกอกน้อย		11.944	16419	16533	16663	12157	12241	12489	12656	12758	12804	13666	12002	13410	14759
บางพลัด		11.36	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14397	14200	12638	12166
บางกอกใหญ่		6.18	16375	16621	16726	16832	16944	17393	17271	17503	17403	17643	16810	16602	10063
บางขุนเทียน		155.432	1315	1373	1437	1496	1549	1638	1708	1841	1936	833	800	840	817
จอมทอง		25.724	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7362	6649	6802	6468
ภาษีเจริญ		53.947	3399	3524	3636	3845	3914	4071	4230	4385	4508	4766	4733	4846	4875
ราษฎร์บูรณะ		42.874	2654	2755	2860	2979	3068	3271	3456	3596	3665	3842	3868	3943	3849
คลองตัน		79.698	850	881	904	991	1021	1074	1131	1237	1312	1419	1501	1584	1568
หนองแขม		48.283	878	935	984	1041	1097	1187	1251	1363	1460	1608	1674	1790	2001
รวม		450.119	3328	3404	3469	3314	3365	3492	3581	3707	3772	3953	3800	3857	3831

ที่มา: กองปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

หมายเหตุ : แบ่งเขตการปกครองใหม่ (เขตบางกอกน้อย เป็นเขตบางกอกน้อย กับ เขตบางพลัด เขตบางขุนเทียน เป็นเขตบางขุนเทียน กับ เขตจอมทอง) ปี พ.ศ.2532

การศึกษาเพื่อการวางแผนการจัดกำรมูลฝอยในกรุงเทพมหานคร (ฝั่งธนบุรี)

แล้ดง: ความหนาแน่นประชากรในกรุงเทพมหานคร (ฝั่งธนบุรี) จำแนกรายเขต ปี พ.ศ. 2535

สัญลักษณ์

	0- 1,000 คน / กม. ²		15,001-20,000 คน / กม. ²
	1,001- 5,000 "		20,001-25,000 "
	5,001- 10,000 "		25,001-30,000 "
	10,001- 15,000 "		

ทิศเหนือ
มาตราส่วน 1:200,000
2 0 2 4 กม.

ที่มา: สำนักงานกลางทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

แผนที่ 3.16

ตารางที่ 3.30 แสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงของประชากรในกรุงเทพมหานคร (ฝั่งธนบุรี) จำแนกเป็นรายเขต ระหว่างปี พ.ศ. 2523-2535

เขต	ปี พ.ศ. 2523-2524	2524-2525	2525-2526	2526-2527	2527-2528	2528-2529	2529-2530	2530-2531	2531-2532	2532-2533	2533-2534	2534-2535	Growth Rate 2523-2535
ธนบุรี	2.02	0.47	-0.33	-0.06	2.21	0.23	0.28	-1.81	-2.04	-0.79	-1.16	-12.09	-13.02
คลองสาน	-0.44	-0.23	0.31	-0.21	2.26	0.79	2.13	-0.60	1.03	-16.96	-0.51	11.77	-2.95
บางกอกน้อย	0.70	0.79	-27.05	0.70	2.02	1.34	0.81	0.36	-45.30	-12.17	11.73	10.06	-53.93
บางพลัด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-1.37	-11.00	-3.73	-
บางกอกใหญ่	1.50	0.63	0.64	0.67	2.65	-0.70	1.35	-0.58	1.38	-4.72	-1.24	0.37	1.76
บางขุนเทียน	4.41	4.66	4.09	3.57	5.71	4.26	7.80	5.13	-56.96	-3.97	4.99	-2.77	-37.91
จอมทอง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-9.68	2.30	-4.91	-
ภาษีเจริญ	3.67	3.17	5.75	1.79	4.02	3.91	3.67	2.80	5.73	-0.69	2.38	0.60	43.41
ราษฎร์บูรณะ	3.81	3.82	4.17	2.99	6.61	5.65	4.06	1.91	4.84	0.66	1.94	-2.39	45.03
คันฉิ่ง	3.62	2.66	9.61	2.98	5.18	5.35	9.34	6.07	8.22	5.76	5.48	-1.00	84.42
หนองแขม	6.56	5.14	5.81	5.37	8.23	5.45	8.93	7.09	10.11	4.14	6.93	11.79	127.98
รวม	2.28	1.91	-4.46	1.55	3.77	2.54	3.51	1.77	4.78	-3.87	1.50	-0.67	15.12

ที่มา : จากการคำนวณ

หมายเหตุ : แบ่งเขตการปกครองใหม่ (เขตบางกอกน้อย เป็นเขตบางกอกน้อย กับ เขตบางพลัด เขตบางขุนเทียน เป็นเขตบางขุนเทียน กับ เขตจอมทอง) ปี พ.ศ. 2532

ตารางที่ 3.31 จำนวนคนเกิด ในกรุงเทพมหานคร (ผังชนบุรี) จำแนกเป็นรายเขต ปี พ.ศ. 2523-2534

ปี พ.ศ. เขต	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534
1. ชนบุรี	6253	5954	5908	6029	6614	5484	6487	-	6799	7919	6757	8268
2. คลองสาน	4804	5052	5077	5828	5670	5342	5368	-	5404	4401	4655	7817
3. บางกอกน้อย	23212	21431	20589	19723	18859	16926	17770	-	20464	15166	14025	18026
4. บางพลัด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	46	202
5. บางกอกใหญ่	38	20	13	14	9	4	2	-	6	11	9	4
6. บางขุนเทียน	348	278	210	152	174	102	97	-	89	92	38	87
5. จอมทอง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8. ภาษีเจริญ	616	573	502	426	389	342	467	-	647	553	822	898
9. ราษฎร์บูรณะ	313	241	208	201	185	160	206	-	184	143	186	225
10. คลิ่งก้น	249	283	213	175	145	87	63	-	57	32	21	25
11. หนองแขม	134	117	85	39	34	86	22	-	55	54	90	95
	35970	33949	32805	32587	32079	28533	30482	-	33705	28371	26725	35497

ที่มา : กองปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

หมายเหตุ : แบ่งเขตการปกครองใหม่ (เขตบางกอกน้อย เป็นเขตบางกอกน้อย กับ เขตบางพลัด
เขตบางขุนเทียน เป็นเขตบางขุนเทียน กับ เขตจอมทอง) ปี พ.ศ. 2532

ตารางที่ 3.32 จำนวนคนตาย ในกรุงเทพมหานคร (ผังชนบท) จำแนกเป็นรายเขต ปี พ.ศ. 2523-2534

ปี พ.ศ. เขต	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534
1. ชนบท	1804	1643	807	642	547	1224	1205	-	1043	767	823	1043
2. คลองสาม	651	634	648	698	544	766	638	-	745	527	535	574
3. บางกอกน้อย	1076	1058	1025	1134	1115	827	1346	-	1706	386	-	303
4. บางพลัด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18	512	842
5. บางกอกใหญ่	398	360	361	390	366	437	346	-	480	261	429	474
6. บางขุนเทียน	499	501	549	549	593	1029	815	-	1185	453	-	279
5. จอมทอง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	560	583
8. ภาษีเจริญ	815	689	740	732	800	791	871	-	1037	634	1142	1093
9. ราษฎร์บูรณะ	460	435	455	445	485	535	585	-	632	381	619	752
10. คลิ่งชัน	348	346	353	329	348	322	333	-	422	295	394	444
11. หนองแขม	181	179	185	215	225	219	194	-	299	181	289	386
รวม	6032	5845	5123	5144	5033	6150	6333	-	7549	3903	5303	6773

ที่มา : กองปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

หมายเหตุ : แบ่งเขตการปกครองใหม่ (เขตบางกอกน้อย เป็นเขตบางกอกน้อย กับ เขตบางพลัด เขตบางขุนเทียน เป็นเขตบางขุนเทียน กับ เขตจอมทอง) ปี พ.ศ.2532

ตารางที่ 3.33 จำนวนคนย้ายเข้า ในกรุงเทพมหานคร (ผังชนบุรี) จำแนกเป็นรายเขต ปี พ.ศ. 2523-2534

ปี พ.ศ. เขต	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534
1. ชนบุรี	15175	16331	15499	14364	16245	18999	15063	-	18720	19833	16174	14522
2. คลองสาน	14685	13517	13239	12828	11712	9931	8906	-	17292	27382	12227	8014
3. บางกอกน้อย	31864	30669	29098	31959	26171	22935	22902	-	31823	67393	10676	8381
4. บางพลัด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	464	14095	12114
5. บางกอกใหญ่	13295	12263	10338	9993	8968	8498	8099	-	10952	14993	7920	7092
6. บางขุนเทียน	18613	19946	22190	21783	21345	22621	20309	-	38256	40260	14211	12808
5. จอมทอง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	597	14570	14279
8. ภาษีเจริญ	20152	20241	18949	25735	16947	17807	19101	-	27524	36408	28210	25097
9. ราชบุรีพระ	14749	13122	12932	14446	14833	13894	14681	-	16346	23248	16490	15035
10. คลิ่งชัน	7057	7317	6643	14566	6621	7099	7824	-	13468	15814	12457	13177
11. หนองแขม	3903	4859	4271	4960	5371	6695	5134	-	10625	13470	14252	11839
รวม	139492	138265	133159	150634	128213	128479	122019	-	184806	259862	161282	142358

ที่มา : กองปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

หมายเหตุ : แบ่งเขตการปกครองใหม่ (เขตบางกอกน้อย เป็นเขตบางกอกน้อย กับ เขตบางพลัด เขตบางขุนเทียน เป็นเขตบางขุนเทียน กับ เขตจอมทอง) ปี พ.ศ. 2532

ตารางที่ 3.34

จำนวนคนย้ายออก ในกรุงเทพมหานคร (ผังชนบท) จำแนกเป็นรายเขต ปี พ.ศ. 2523-2534

ปี พ.ศ. เขต	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534
1. ชนบท	14467	15341	19356	20646	22463	18233	20124	-	29609	32294	27242	24738
2. คลองสาม	19532	18559	17983	17532	17130	11793	12856	-	22850	29686	19850	15761
3. บางกอกน้อย	50196	48377	45623	155577	41946	33897	36124	-	49756	52907	28722	27484
4. บางพลัด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1382	8373	10863
5. บางกอกใหญ่	11788	10402	9344	8958	7919	5899	8879	-	11804	13236	9053	7847
6. บางขุนเทียน	11110	10717	12681	14158	12623	8099	8779	-	22431	21440	7431	6396
5. จอมทอง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	934	8102	9521
8. ภาษีเจริญ	12850	13402	1903	12242	12820	8990	10313	-	20427	22257	20658	18620
9. ราษฎร์บูรณะ	9279	8598	8170	9090	10709	5401	6674	-	13057	15471	12207	11312
10. คลิ่งชัน	4481	4799	4096	8025	4064	2764	2980	-	7140	6970	6768	6220
11. หนองแขม	1778	2017	1850	2023	2149	2296	1874	-	5651	6165	6663	5839
รวม	135481	132212	121006	206959	131823	97372	108603	-	182005	202742	155069	144601

ที่มา : กองปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

หมายเหตุ : แบ่งเขตการปกครองใหม่ (เขตบางกอกน้อย เป็นเขตบางกอกน้อย กับ เขตบางพลัด เขตบางขุนเทียน เป็นเขตบางขุนเทียน กับ เขตจอมทอง) ปี พ.ศ. 2532

สรุปลักษณะทางด้านประชากร

จากการศึกษาข้อมูลด้านประชากรฝั่งธนบุรี พบว่าฝั่งธนบุรีมีแนวโน้มการขยายตัวของประชากรสูงมากเนื่องจากมีพื้นที่ว่างสามารถรองรับการขยายตัวของเมืองจากฝั่งตะวันออก (พระนคร) และเมื่อมีการพัฒนาโครงสร้างระบบการคมนาคมให้สะดวกมากขึ้น ประชากรจะเคลื่อนย้ายมายังพื้นที่ฝั่งธนบุรีมากยิ่งขึ้นด้วย เขตที่มีประชากรสูงสุดได้แก่ เขตภาษีเจริญ ส่วนเขตที่มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่นมากที่สุดได้แก่ เขตธนบุรี รองลงมาได้แก่ เขตคลองสาน ซึ่งเป็นชุมชนดั้งเดิมและเป็นเขตที่อยู่ใกล้ชิดกับพื้นที่ฝั่งพระนคร มีการเดินทางที่สะดวกรวดเร็ว

ส่วนการเปลี่ยนแปลงของประชากรในรอบ 10 ปี เขตคลังชั้น เขตหนองแขม เขตราชบุรีบูรณะ เขตภาษีเจริญ มีประชากรเพิ่มขึ้นทุกปี โดยมีปัจจัยการย้ายถิ่นของประชากรที่อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่มากที่สุดโดยเฉพาะในเขตคลังชั้น และเขตหนองแขม ซึ่งได้รับอิทธิพลจากการเข้ามาตั้งถิ่นฐานเนื่องจากทั้งสองเขตนี้มีสภาพการจราจรที่สะดวก และพื้นที่ว่างไว้รองรับมาก

สรุปสภาพทั่วไปของฝั่งธนบุรี

ฝั่งธนบุรี เป็นพื้นที่หนึ่งของกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำดินตะกอนทับถม สภาพของดินดีเหมาะแก่การทำสวน แต่เนื่องจากมีเส้นทางคมนาคมที่เชื่อมติดต่อกับพื้นที่ฝั่งพระนครได้สะดวกโดยผ่านสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาและถนนสายสำคัญ ๆ อีกหลายสายทำให้การขยายตัวของชุมชนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ รุกล้ำพื้นที่เกษตรกรรมมากขึ้น ลักษณะการใช้ที่ดินของฝั่งธนบุรีก็มีทุกประเภท ประชากรอยู่อาศัยกันค่อนข้างที่จะกระจุกตัวมีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของประชากรค่อนข้างสูง การเพิ่มขึ้นของประชากรเป็นผลมาจากการย้ายถิ่นฐานมากกว่าการเพิ่มขึ้นโดยธรรมชาติ ความหนาแน่นของประชากรจะอยู่บริเวณด้านตะวันออกของพื้นที่ (ติดแม่น้ำเจ้าพระยา) เนื่องจากเป็นแหล่งที่ตั้งถิ่นฐานเดิม รวมทั้งการคมนาคมขนส่งภายในพื้นที่ก็นับได้ว่ามีความสะดวกพอสมควรสามารถเข้าถึงได้หลายทาง เช่น ถนน ทางรถไฟ แม่น้ำ ลำคลองโดยมีถนนสายหลัก สายรองอยู่หลายสาย การให้บริการด้านสังคมก็ยังมีเพียงการบริการด้านไฟฟ้าที่ให้บริการครอบคลุมทุกพื้นที่ เช่นเดียวกับการศึกษาภาคบังคับที่สามารถให้บริการได้ครบทุกพื้นที่ เช่นกัน การให้บริการด้านน้ำประปาและโทรศัพท์นับว่ายังขาดแคลนอีกมาก ส่วนเรื่องการระบายน้ำของแต่ละเขตจะมีปัญหาบ้างในช่วงน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาขึ้นสูง สถานพยาบาลและสถานีตำรวจยังไม่พอเพียงต่อประชากรในพื้นที่และที่สำคัญอีกคือ ส่วนสาธารณสุข ซึ่งฝั่งธนบุรีมีเพียง 1 แห่ง การเดินทางเข้าถึงก็ไม่สะดวกเท่าที่ควรและปัญหาที่สำคัญที่ต้องนำมาศึกษาถึงในครั้งนี่คือ การจัดการมูลฝอยที่นับวันจะส่งผลกระทบต่อ

มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะนำมากล่าวในบทต่อไป

แนวโน้มการพัฒนาเมือง ผังชนบุรีในอนาคต

ก. การใช้ประโยชน์ที่ดินตามผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร

การใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคตของกรุงเทพมหานครได้ถูกกำหนดไว้โดยผังเมืองรวมที่ประกาศใช้โดยกฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 116 ปี พ.ศ. 2535 (แผนที่ 3.17) โดยกำหนดกิจกรรมในพื้นที่ไว้หลายประเภท ดังนี้

1. ที่ดินเพื่ออยู่อาศัย ได้กำหนดออกเป็น 3 ประเภท

ก) ที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อยได้กำหนดให้บางส่วนของพื้นที่เขตบางขุนเทียน เขตจอมทอง เขตภาษีเจริญ เขตราชบุรีบูรณะ เขตคลองสาน และเขตหนองแขม เป็นที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย มีพื้นที่รวม ประมาณ 53,176.875 ไร่

ข) ที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง ได้กำหนดให้บางส่วนของ เขตธนบุรี เขตบางกอกน้อย เขตบางพลัด เขตบางขุนเทียน เขตจอมทอง เขตภาษีเจริญ เขตราชบุรีบูรณะ และเขตหนองแขม เป็นพื้นที่ที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง มีพื้นที่รวมประมาณ 28,253.125 ไร่

ค) ที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก ได้กำหนดให้พื้นที่บางส่วนของ เขตธนบุรี เขตคลองสาน เขตบางกอกน้อย เขตบางพลัด เขตบางกอกใหญ่ เขตจอมทอง เขตภาษีเจริญ และเขตราชบุรีบูรณะ เป็นพื้นที่ที่อยู่อาศัยหนาแน่นมากมีพื้นที่รวมประมาณ 25,745.625 ไร่ ดังตารางที่ 3.35

จากลักษณะดังกล่าวได้มีหลาย ๆ หน่วยงาน ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่อยู่อาศัย ดังนี้

1) สำนักผังเมือง

- ที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย เฉลี่ย 10 คน/ไร่
- ที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง เฉลี่ย 20 คน/ไร่
- ที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก เฉลี่ย 50 คน/ไร่

2) การเคหะแห่งชาติ สำหรับเขตเมือง 50-150 คน/ไร่

3) สหประชาชาติ ไม่เกิน 50 คน/ไร่

4) สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์ 55 คน/ไร่

การศึกษาเพื่อการวางแผนการจัดการ มูลฝอยในกรุงเทพมหานคร(ฝั่งธนบุรี)

แสดง : การใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภทท้าย
กฎกระทรวง ฉบับที่ 16 พ.ศ. 2535
(ประกาศเมื่อ 6 กรกฎาคม 2535)

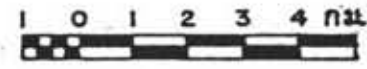
สัญลักษณ์

- ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย
- ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง
- ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก
- ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม
- ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า
- ที่ดินประเภทคลังสินค้า
- ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมเฉพาะกิจ
- ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม
- ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษา
คุณภาพสิ่งแวดล้อม
- ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา
- ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม
- ที่ดินประเภทอนุรักษ์เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์
วัฒนธรรมไทย
- ที่ดินประเภทสถาบันศาสนา
- ที่ดินประเภทสถาบันราชการ สาธารณูปโภค
และสาธารณูปการ

ที่มา : สำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

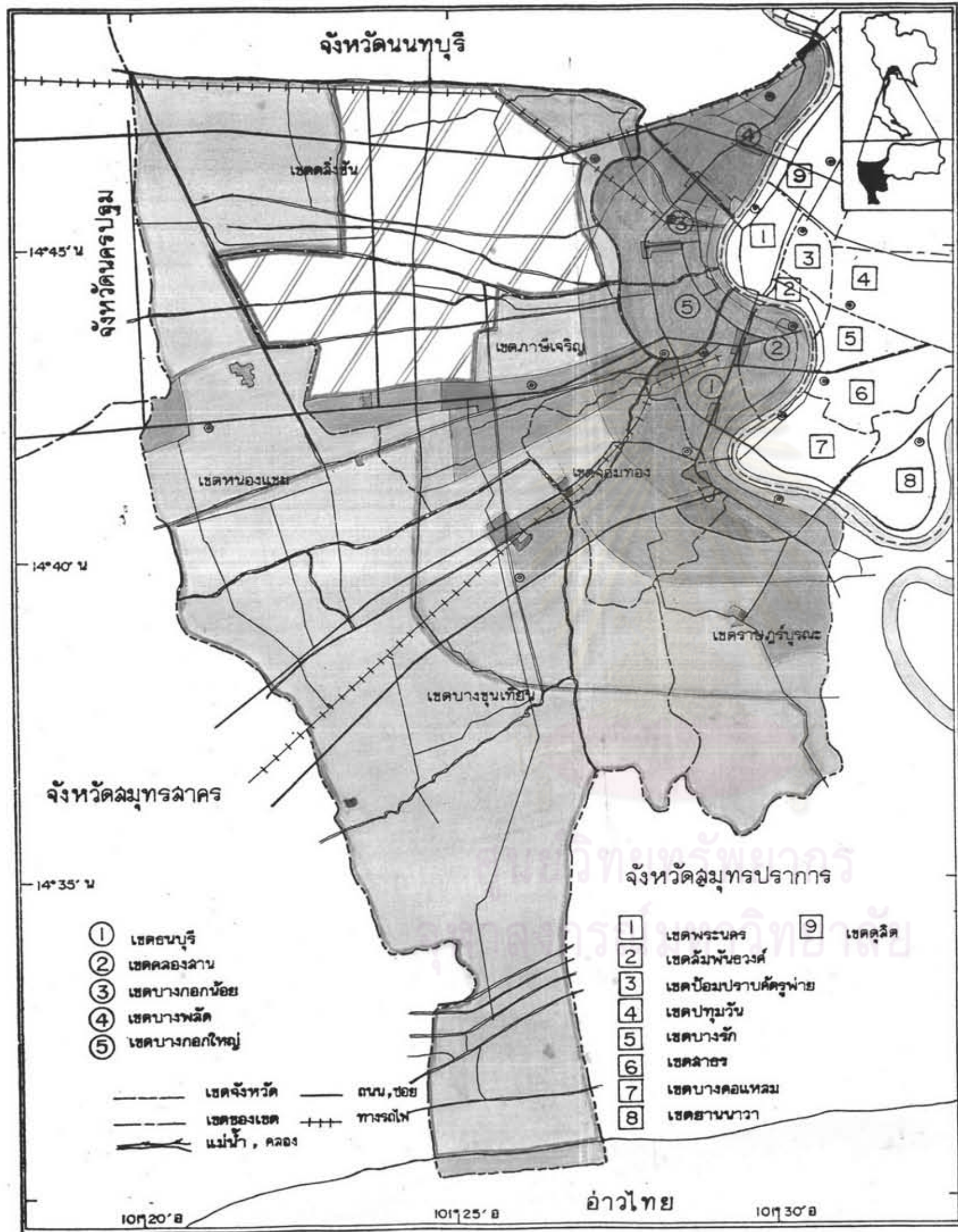
มาตราส่วน 1 : 140,000

ผังเมือง
15

แผ่นที่

3.17

ตารางที่ 3.35 สรุปการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร (ฝั่งธนบุรี)

ประเภทการใช้ที่ดิน	การใช้ที่ดิน ปี พ.ศ.2535 (ไร่)	การกำหนดการใช้ประโยชน์ ที่ดินปี พ.ศ.2544 (ไร่)	เกณฑ์ที่ใช้ในการคาดประมาณ
1. ที่อยู่อาศัย	45302.180	106995.625	10, 20, 50 คน/ไร่ (สำนักผังเมือง)
2. พาณิชยกรรม	3233.710	3267.500	157 คน/ไร่ (สำนักผังเมือง)
3. อุตสาหกรรมและ คลังสินค้า	6422.400	1980.625	212 คน/ไร่ (เขตชั้นกลางฝั่งธนบุรี)
4. การศึกษา	1820.840	*159.375	การเคหะแห่งชาติ
5. สถาบันราชการ และสาธารณูปโภค	1754.790	647.500	คงที่
6. ศาสนสถาน	2003.870	คงที่	คงที่
7. สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	305.790	2577.500	1.8 ไร่/1000คน (สำนักผังเมือง)
8. ถนน ตรอก ซอย	6898.960	**6200.625	435 คน/ไร่ (เขตชั้นกลางฝั่งธนบุรี)
9. เกษตรกรรมและที่ว่าง	191827.880	158896.120	ไม่มี

ที่มา : กองผังเมือง, JICA, ภาพถ่ายทางอากาศ ปี พ.ศ.2534 , การสำรวจภาคสนาม, และสำนักผังเมือง

* รวมอยู่ในการใช้ที่ดินประเภทอื่น ๆ

** ไม่ได้รวมพื้นที่ ตรอก, ซอย

5) การใช้ที่ดินตามทฤษฎี Neighborhood เฉลี่ย 15 คน/ไร่ จากเกณฑ์มาตรฐานการใช้ที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัยได้เลือกใช้เกณฑ์มาตรฐานของสำนักผังเมืองเพื่อคาดประมาณการจำนวนประชากรในอนาคตของพื้นที่ผังชนบุรี

2. ที่ดินเพื่อการพาณิชย์กรรม ได้กำหนดให้พื้นที่บางส่วนของ เขตชนบุรี เขตคลองสาน เขตบางกอกน้อย เขตบางพลัด เขตบางขุนเทียน เขตภาษีเจริญ เขตราชบุรีบูรณะและเขตคลังชั้น มีพื้นที่รวมประมาณ 3,267.5 ไร่ จากลักษณะดังกล่าวได้มีหน่วยงาน 2 หน่วยงานที่ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานของความหนาแน่นประชากรของพื้นที่พาณิชย์กรรม ดังนี้

ก) สำนักผังเมือง เฉลี่ย 157 คน/ไร่

ข) กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2526 เฉลี่ย 204 คน/ไร่

จากเกณฑ์มาตรฐานการใช้ที่ดินเพื่อพาณิชย์กรรม ได้เลือกใช้เกณฑ์มาตรฐานของสำนักผังเมือง เพื่อใช้ประกอบการคาดประมาณการจำนวนประชากรในอนาคต

3. ที่ดินเพื่ออุตสาหกรรมและคลังสินค้า ได้กำหนดให้พื้นที่บางส่วนของเขตชนบุรี เขตบางขุนเทียน เขตจอมทองและเขตราชบุรีบูรณะ โดยสำนักผังเมือง ปี พ.ศ. 2526 ได้กำหนดเกณฑ์การวัดไว้ดังนี้

ก) เฉลี่ย 24 เขตของกรุงเทพมหานคร 246.8 คน/ไร่

ข) เฉลี่ยเขตชั้นกลางของผังชนบุรี 212.79 คน/ไร่

ค) เฉลี่ยเขตชั้นกลางของกรุงเทพมหานคร 187.28 คน/ไร่

การคาดประมาณการจำนวนประชากรของผังชนบุรี จึงใช้เกณฑ์การวัดค่าเฉลี่ยเขตชั้นกลางของผังชนบุรี

4. ที่ดินเพื่อสถาบันการศึกษา กระจายอยู่ทั่ว ๆ ไปของทุก ๆ เขต การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินเพื่อสถาบันการศึกษามีน้อยมาก การคาดประมาณการได้ใช้เกณฑ์มาตรฐานที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม ของการเคหะแห่งชาติได้กำหนดไว้ดังนี้

ก) โรงเรียนอนุบาล มีนักเรียนร้อยละ 6 ของประชากรทั้งหมดใช้พื้นที่ 1 ไร่ ค่อนักเรียนอนุบาล 120 คน

ข) โรงเรียนประถม มีนักเรียนร้อยละ 14 ของประชากรทั้งหมดใช้พื้นที่ไม่ต่ำกว่า 2.5 ไร่ และเพิ่ม 0.5 ไร่ ค่อนักเรียนทุก 100 คน

ค) โรงเรียนมัธยมต้น มีนักเรียนร้อยละ 7.5 ของประชากรทั้งหมด ใช้พื้นที่ไม่ต่ำกว่า 5 ไร่ และเพิ่ม 0.5 ไร่ค่อนักเรียน ทุก 100 คน

ง) โรงเรียนมัธยมปลาย มีนักเรียนร้อยละ 2.5 ของประชากรทั้งหมดใช้พื้นที่ไม่ต่ำกว่า 5 ไร่ และเพิ่ม 0.5 ไร่ต่อนักเรียนทุก 100 คน

5. ที่ดินเพื่อสถาบันราชการและสาธารณูปโภค ตามผังเมืองรวมได้กำหนดให้มีพื้นที่ประมาณ 647.50 ไร่ ประกอบด้วย โรงพยาบาล สถานีรถไฟ ศาลแพ่ง ศาลอาญาธนบุรีและโรงงานกำจัดมูลฝอยที่หนองแขม

6. ส่วนสาธารณะ ได้กำหนดให้มีในพื้นที่บางส่วนของ เขตราชบุรีบูรณะ เขตบางขุนเทียน และได้มีหน่วยงานที่ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานพื้นที่ส่วนสาธารณะ ดังนี้

ก) การเคหะแห่งชาติ 10 ตารางเมตรต่อครอบครัวหรือ 800 คน/ไร่

ข) สำนักผังเมือง เกณฑ์ขั้นต่ำ 1.8 ไร่ต่อประชากร 1,000 คน

จากเกณฑ์มาตรฐานข้างต้นได้นำเกณฑ์มาตรฐานของสำนักผังเมืองในการคาดประมาณการจำนวนประชากรและมูลฝอยที่เกิดขึ้นในอนาคตของพื้นที่ฝั่งธนบุรี จากตารางที่สามารถที่จะคาดประมาณการจำนวนประชากรของฝั่งธนบุรีได้เช่นเดียวกัน โดยการคาดประมาณการจากการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตามผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2544 จะมีจำนวนประชากรประมาณ 2,271,471 คน และสามารถคาดประมาณการจำนวนขยะมูลฝอยที่คาดว่าจะเกิดขึ้นได้เช่นเดียวกันว่าน่าจะมีจำนวนขยะมูลฝอยประมาณ 2907.48 ตัน/วัน ซึ่งจะต้องก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาอีกมากมายที่จะต้องคิดหาทางแก้ไข

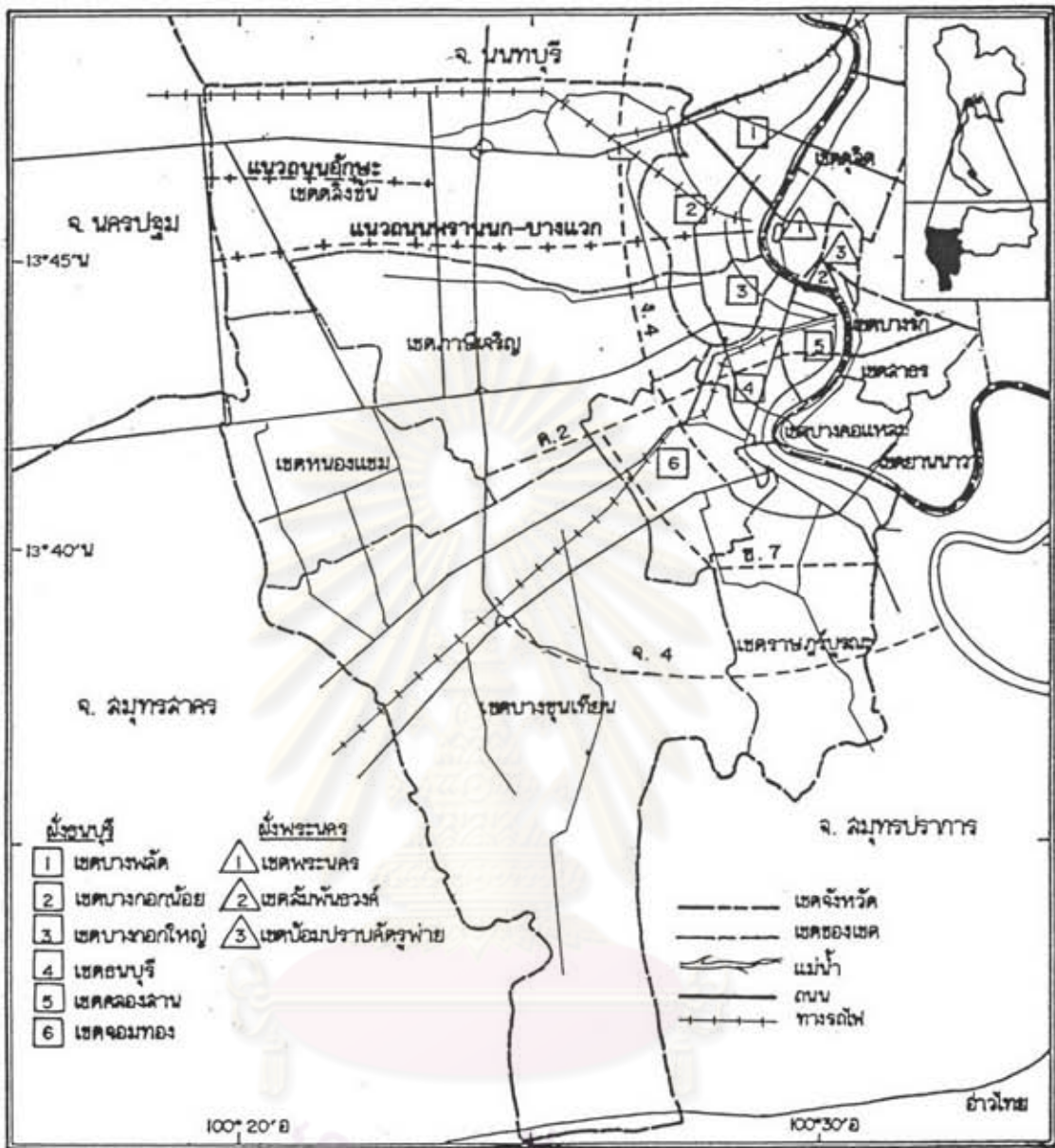
ข. ระบบการคมนาคมขนส่งที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในพื้นที่

การประกาศให้กรุงเทพมหานคร ใช้ผังเมืองรวม เมื่อปี พ.ศ. 2535 นั้นตามผังโครงการคมนาคมขนส่ง ได้กำหนดให้มีการจัดทำถนนโครงการในพื้นที่ฝั่งธนบุรีจำนวน 4 สาย ดังนี้ (แผนที่ 3.18) โครงการของกรุงเทพมหานครและโครงการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่

1. ถนนโครงการสาย ข.7 อยู่ในความรับผิดชอบของกรุงเทพมหานคร ขนาดความกว้างของเขตทาง 40 เมตร ความยาวประมาณ 11.50 กม. ผ่านพื้นที่เขตภาษีเจริญ เขตจอมทองและเขตราชบุรีบูรณะ (เริ่มจากถนนสาย ค.2 ไปบรรจบถนนสุขสวัสดิ์)

2. ถนนโครงการสาย ค.2 อยู่ในความรับผิดชอบของกรมโยธาธิการ กระทรวงมหาดไทย ขนาดความกว้างเขตทาง 50 เมตร ความยาวประมาณ 10 กม. ผ่านพื้นที่ เขตธนบุรี เขตจอมทองและเขตภาษีเจริญ (เริ่มโครงการจากถนนกรุงธนบุรีไปบรรจบถนนวงแหวน)

3. ถนนโครงการสาย ง.4 (ถนนคู่ขนานกับถนนจรัญสนิทวงศ์) อยู่ในความรับผิดชอบ

การศึกษาเพื่อการวางแผนการจัดการมูลฝอยในกรุงเทพมหานคร (ฝั่งธนบุรี)

แสดง: ถนนโครงการ ของกรุงเทพมหานคร และผังเมืองรวม

สัญลักษณ์

- +---+---+ ถนนโครงการของสำนักงานโยธา กรุงเทพมหานคร
- ถนนโครงการตามผังเมืองรวม

ที่มา: สำนักงานโยธา, กองผังเมือง กรุงเทพมหานคร

แผนที่ 3.18

ผิวด้านของกรมโยธาธิการ กระทรวงมหาดไทย เป็นแนวนอนโครงการที่มีขนาดความกว้างของ
เขตทาง 60 เมตร ความยาวประมาณ 10 กม. ผ่านพื้นที่ เขตคลังสินค้าและเขตภาษีเจริญ ไป
บรรจบถนนโครงการสาย ค.2

4. ถนนโครงการสาย จ.4 อยู่ในความรับผิดชอบ ของกรมทางหลวงแผ่นดิน
กระทรวงคมนาคม ขนาดความกว้างเขตทาง 80 เมตร ความยาวประมาณ 12.2 กม. ผ่าน
พื้นที่เขตบางขุนเทียนและเขตราษฎร์บูรณะ (เริ่มโครงการจากถนนพระรามที่ 2 ไปบรรจบถนน
สุขสวัสดิ์)

5. ถนนโครงการสายอักษะ อยู่ในความรับผิดชอบของ สำนักการโยธา
กรุงเทพมหานคร ขนาดความกว้างของเขตทาง 40 เมตร ความยาวประมาณ 7.5 กม. ในพื้นที่
เขตคลังสินค้า (เริ่มโครงการจากถนนพุทธมณฑลสาย 2 ไปบรรจบถนนพุทธมณฑลสาย 4)

6. ถนนโครงการสายสามแยกพรานนก (สามแยกไฟฟ้า) ไปบรรจบถนนวงแหวน
อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักการโยธา กรุงเทพมหานคร ในพื้นที่เขตบางกอกน้อยและเขตคลังสินค้า

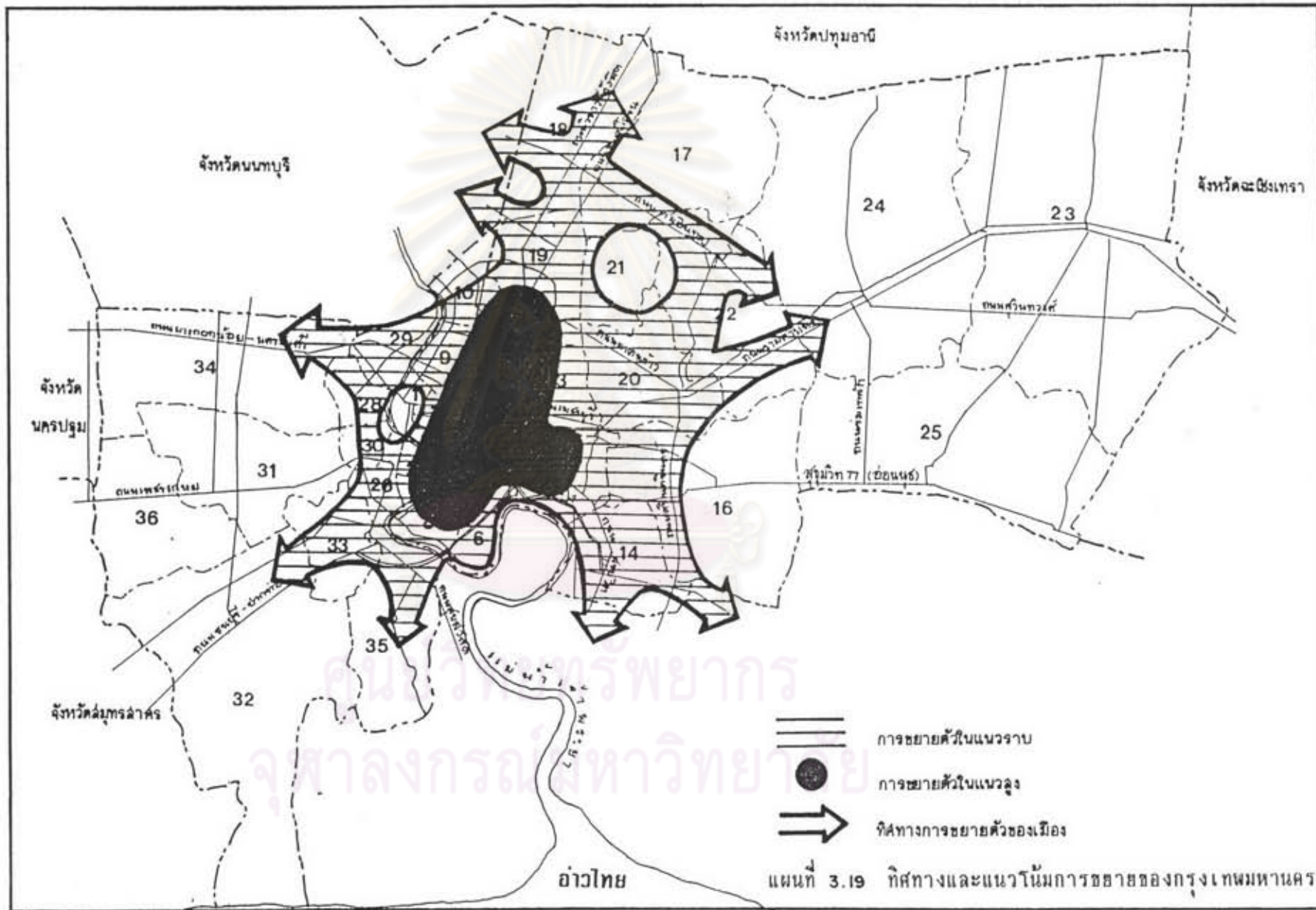
7. โครงการจ้างเหมาเอกชนขนถ่ายมูลฝอยจาก โรงงานกำจัดมูลฝอยหนองแขม
นำไปฝังกลบอย่างถูกสุขลักษณะ

8. โครงการคลองสวย สะอาด ปราศจากมลพิษ เป็นโครงการที่สำนักรักษา
ความสะอาด ได้จัดทำขึ้นเพื่อให้สภาพแวดล้อมดีขึ้น

9. โครงการนำร่องคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้ง เป็นโครงการที่สำนักรักษาความสะอาด
ได้ริเริ่มจัดทำโดยนำแนวความคิดโครงการนี้ไปทดลองปฏิบัติใน สำนักรักษาความสะอาด ที่ศาลา
ว่าการกรุงเทพมหานคร 2 (ดินแดง) และโรงเรือนในสังกัดของกรุงเทพมหานคร รวมทั้งการนำ
วัสดุที่เหลือใช้นำมาทำให้เกิดประโยชน์เพิ่มขึ้น (Re-Cycle) ดังจะพบเห็นของเหลือใช้ที่นำมาคัด
แปลงจัดทำเป็นสิ่งของต่าง ๆ มาวางขายพร้อมทั้งการสาธิตการจัดทำให้ชมภายในงานแสดง
นิทรรศการต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร

ค. ทิศทางและแนวโน้มการขยายตัวของกรุงเทพมหานคร (ฝั่งธนบุรี)

จากการพิจารณาโครงข่ายสาธารณูปโภคหลักและโครงการพัฒนาคมนาคมขนส่งของ
รัฐบาลกลางและกรุงเทพมหานคร โครงการส่วนใหญ่ยังเน้นความสำคัญของ เขตเมืองชั้นในดังนั้นจึง
คาดว่าทิศทางการขยายตัวของกรุงเทพมหานครยังคงจำกัดอยู่แต่เพียงตามแนวหลักที่มีอยู่เดิม
(แผนที่ 3.19) และเนื่องจากโครงการต่าง ๆ ให้ความสำคัญเขตเมืองชั้นในทำให้พื้นที่เขตดังกล่าวมี
การขยายตัวของเมืองมีแนวโน้มที่จะขึ้นไปในทางสูงสาเหตุเนื่องจากราคาที่ดินที่สูงมากในเขตเมือง
และการพัฒนาด้านเทคโนโลยี การก่อสร้างเช่นพื้นที่บริเวณแม่น้ำเจ้าพระยาในเขตคลองสาน และ

เขตชนบุรี ในขณะที่เขตรอบนอกเป็นการขยายตัวทางแนวทางราบหรือสูงปานกลาง เป็นลักษณะรูปแบบการขยายตัวตามแนวโครงข่ายสาธารณูปโภค (Ribbon Development) ซึ่งก็มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ดังนี้

ข้อดี

1. ประหยัดการลงทุนด้านคมนาคมเพราะขยายตามแนวถนนที่มีอยู่แล้ว
2. ทำให้มีการพึ่งพาอาศัยกันระหว่างที่พักอาศัยกับพาณิชย์ยกรรมเนื่องจากการใช้ที่ดินที่ใกล้เคียงกัน

ข้อเสีย

1. การใช้ที่ดินไม่คุ้มค่า พื้นที่ริมถนนด้านในความเจริญเข้าไปไม่ถึงเกิดพื้นที่ตาบอดยากแก่การพัฒนา
2. เกิดปัญหาการจราจร ไม่มีสภาพคล่องเนื่องจากมีจำนวนยานพาหนะมากทั้งสองฝั่งถนน
3. เกิดปัญหาความแตกต่างเรื่องราคาที่ดินอย่างมากระหว่างพื้นที่ริมถนนกับบริเวณด้านใน

ง. การคาดประมาณการจำนวนประชากร

การศึกษาด้านจำนวนประชากรของกรุงเทพมหานคร มีผู้เชี่ยวชาญหลาย ๆ กลุ่มคณะ ได้ศึกษาและคาดประมาณการไว้หลาย ๆ แนวทางเช่นกัน ผลจากการศึกษาของแต่ละหน่วยงานมีค่าที่แตกต่างกันไม่มากนัก สืบเหตุจากข้อมูลที่น่ามาเป็นปรัฐานในการคำนวณไม่เท่ากัน ดังจะได้นำมาแสดงให้ทราบ 3 กลุ่ม คือ

1. สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย (T.D.R.I.)

ตารางที่ 3.36 การคาดประมาณการประชากร ฟังชนบุรี จำแนกเป็นรายเขต

ปี พ.ศ. เขต	2535	2539	2540	2543	2545	2548	2550
1. ชนบุรี	277218	276756	277163	277976	280229	283609	285049
2. คลองสาน	153519	155546	156159	157997	159829	162569	163955
3. บางกอกน้อย	172867	176941	177967	181045	183556	187332	189352
4. บางพลัด	161157	162693	163236	164864	166641	169306	170607
5. บางกอกใหญ่	112161	113179	113537	114610	115827	117654	118564
6. บางขุนเทียน	143809	162589	166712	179080	185761	195783	202448
5. จอมทอง	209799	228827	233124	246016	253248	264096	271002
8. ภาษีเจริญ	275532	292944	296861	308612	315707	326350	332833
9. ราชบุรีบูรณะ	181410	196734	200146	210385	216227	224989	230524
10. คลิ่งชัน	124009	138598	141855	151628	156954	164943	170204
11. หนองแขม	88954	101845	104751	113469	118133	125136	129863
รวม	1800435	2006652	2031511	2105682	2152112	2221751	2264401

ที่มา : สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย พ.ศ.2534

2. JAPAN INTERNATIONAL COOPERATION AGENCY (JICA) ได้ทำการ
ศึกษาไว้ในรายการ การจัดการมูลฝอยในกรุงเทพมหานคร เมื่อปี พ.ศ. 2533 ดังนี้

ตารางที่ 3.37 การคาดประมาณการประชากร
ฝั่งธนบุรี จำแนกเป็นรายเขต

ปี พ.ศ. เขต	2535	2539	2543
1. ธนบุรี	270600	271400	272200
2. คลองสาน	148000	150500	152900
3. บางกอกน้อย	155600	158800	162005
4. บางพลัด	147800	151000	153800
5. บางกอกใหญ่	108700	110300	111500
6. บางขุนเทียน	128900	143400	158800
7. จอมทอง	191800	204600	217400
8. ภาษีเจริญ	256100	273300	290500
9. ราษฎร์บูรณะ	168000	182900	198300
10. คลิ่งชัน	114500	128600	143800
11. หนองแขม	78700	90700	104100
รวม	1768700	1865500	1965300

ที่มา : JICA. 2534

ไว้ในเอกสารประกอบการประชุมวิชาการ เรื่อง กรุงเทพมหานคร 2545 ดังนี้

ตารางที่ 3.38 การคาดประมาณการประชากร มิ่งชนบุรี จำแนกเป็นรายเขต

เขต \ ปี พ.ศ.	2535	2539	2543	2545
1. ชนบุรี	298782	305298	306977	305207
2. คลองสาน	108251	106408	102651	98025
3. บางกอกน้อย*	453883	468602	476636	476905
4. บางพลัด	-	-	-	-
5. บางกอกใหญ่	107272	106337	103251	100576
6. บางขุนเทียน*	265765	303680	340819	357930
7. จอมทอง	-	-	-	-
8. ภาษีเจริญ	263939	291936	318157	329481
9. ราษฎร์บูรณะ	179831	204095	327888	238723
10. คลิ่งชัน	97419	107744	117433	121603
11. หนองแขม	70340	80738	91170	95938
รวม	1606482	1974838	2184982	2124386

ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการเรื่อง

กรุงเทพ ฯ 2545 , 2526 หน้า 1.14

* แบ่งเขตการปกครองใหม่

จากการศึกษาครั้งนี้ ทำให้สามารถคาดประมาณจำนวนประชากรของฝั่งธนบุรี ในปี พ.ศ. 2539 และ 2543 ได้ประมาณ 1,865,500 - 2,006,652 คน และ 1,965,300 - 2,105,682 คน ตามลำดับ โดยเขตภาษีเจริญ มีประชากรมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เขตธนบุรี เขตจอมทอง เขตราชบุรีบูรณะ ส่วนเขตที่มีประชากรน้อยที่สุด ได้แก่ เขตหนองแขม

ตารางที่ 3.39 การคาดประมาณจำนวนประชากร ในปี พ.ศ. 2543

เขต	**ฝั่งเมืองรวม	T.D.R. I.	JICA	คร. สร้อยและคณะ
<u>เขตชั้นใน</u>				
ธนบุรี	266,202	283,609	272,200	306,977
คลองสาน	162,016	162,569	152,900	102,651
บางกอกใหญ่	132,703	117,654	111,500	103,251
<u>เขตชั้นกลาง</u>				
บางกอกน้อย	193,076	187,332	162,005	*476,636
บางพลัด	174,187	169,306	153,800	-
ภาษีเจริญ	338,785	326,350	290,500	318,157
ราชบุรีบูรณะ	231,086	224,989	198,300	327,888
<u>เขตชั้นนอก</u>				
บางขุนเทียน	226,541	195,783	158,800	*340,819
จอมทอง	277,515	264,096	217,400	-
ตลิ่งชัน	159,430	164,943	143,800	117,433
หนองแขม	129,930	125,136	104,100	91,170
รวม	2,363,471	2,221,751	1,965,300	2,184,982

ที่มา : การแบ่งพื้นที่ของฝั่งเมือง

* ข้อมูลคาดประมาณก่อนที่จะมีการแบ่งเขตการปกครองใหม่

** สำนักฝั่งเมือง

จ. การคาดประมาณจำนวนอาคาร

การขยายตัวของชุมชนฝั่งธนบุรี ได้กระจายไปตามแนวถนนสายหลัก เกิดชุมชนใหม่ ๆ ขึ้นเป็นจำนวนมากในรูปลักษณะของหมู่บ้านจัดสรร ดังที่ได้พบเห็นในปัจจุบัน รวมทั้งอาคารพาณิชย์ที่เกิดขึ้นตามแนวสองฟากถนนสายสำคัญ ๆ เพื่อเป็นแหล่งรองรับและการประกอบธุรกิจการค้าต่อชุมชนในย่านนั้น ๆ และย่านใกล้เคียง จำนวนของอาคารมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรของพื้นที่ฝั่งธนบุรี ซึ่งมีความต้องการในด้านที่พักอาศัยมากขึ้น ดังตารางที่ 3.40 และแผนภูมิที่ 3.6 ที่แสดงให้เห็นถึงจำนวนการให้อนุญาตก่อสร้างอาคาร เพื่อเป็นส่วนประกอบในการคำนวณการคาดประมาณจำนวนอาคารที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

ตารางที่ 3.40 แสดงจำนวนหลังอาคารที่ได้รับอนุญาตให้ปลูกสร้าง
เรียงลำดับตามจำนวนหลัง รายเขต ปี 2535

เขต	จำนวนหลัง				
	รวม	1-4 ชั้น	5-10 ชั้น	11-20 ชั้น	> 20 ชั้น
ราชบุรีบูรณะ	87	-	9	73	-
บางขุนเทียน	55	34	20	-	-
หนองแขม	54	28	24	-	-
ภาษีเจริญ	37	12	21	4	11
บางพลัด	29	4	15	1	-
จอมทอง	25	-	23	1	5
คลองสาน	22	-	12	2	-
ตลิ่งชัน	17	14	1	2	-
บางกอกน้อย*	12	3	7	-	-
ธนบุรี	9	1	6	2	1
บางกอกใหญ่*	1	-	-	1	-
ฝั่งธนบุรี	348	96	138	86	17
กรุงเทพมหานคร	1,379	263	687	260	169

ตารางที่ 3.41 แสดงจำนวนพื้นที่อาคารที่ได้รับอนุญาตให้ปลูกสร้างจำนวนตามประเภทอาคาร ในเขตผังธนบุรี ปี 2535

พื้นที่ : ตารางเมตร

เขต	รวม		พาณิชย์		พักอาศัย		สำนักงาน		สาธารณะ		อุปโภค-บริโภค		อุตสาหกรรม		สถานบริการน้ำมันและก๊าซ		อื่น ๆ	
	ราย	พื้นที่	ราย	พื้นที่	ราย	พื้นที่	ราย	พื้นที่	ราย	พื้นที่	ราย	พื้นที่	ราย	พื้นที่	ราย	พื้นที่	ราย	พื้นที่
เขตธนบุรี	10	45,999.91	-	-	9	45,727.91	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	272.00
เขตคลองสาน	15	355,944.65	1	1,266.00	9	143,763.90	3	129,915.25	-	-	2	80,999.50	-	-	-	-	-	-
เขตบางกอกน้อย	5	279,462.00	-	-	3	272,448.00	1	6,000.00	1	1,013.00	-	-	-	-	-	-	-	-
เขตบางพลัด	32	735,556.33	4	435,704.05	13	126,346.47	6	122,430.80	1	1,522.00	2	43,034.61	2	5,956.00	2	344.40	2	218.00
เขตบางกอกใหญ่	2	8,975.60	-	-	1	8,906.00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	69.60
เขตภาษีเจริญ	36	448,642.83	5	321,923.58	9	71,244.75	7	40,523.50	8	13,348.00	1	297.00	-	-	1	298.00	5	1,008.00
เขตบางขุนเทียน	47	202,798.78	4	21,404.00	8	53,702.07	6	53,032.25	4	8,885.82	2	2,136.35	15	53,137.50	2	5,202.00	6	1,008.00
เขตจอมทอง	12	111,940.59	1	59,824.52	6	27,298.07	3	12,759.00	1	11,028.00	-	-	-	-	-	-	1	131.00
เขตคลองสาน	23	78,591.22	2	1,740.00	1	1,856.00	2	18,441.50	7	51,957.97	-	-	-	-	4	2,147	7	2,448.75
เขตราชบุรีวุด	20	1,203,657.74	3	929,423.99	8	259,775.82	2	10,812.28	-	-	-	-	-	-	1	459.00	6	3,186.65
เขตหนองแขม	20	178,397.67	-	-	8	103,046.00	2	2,423.00	2	6,424.00	2	3,478.10	4	62,761.57	-	-	2	265.00
ผังธนบุรี	222	3,645,676.53	20	1,771,286.14	75	1,114,115.99	32	396,337.58	24	95,078.79	9	129,945.56	21	121,855.07	10	8,450.40	31	8,607.00
กรุงเทพมหานคร	1,083	16,521,644.67	126	6,836,817.59	497	4,817,566.51	204	3,361,420.67	69	573,731.41	17	165,226.70	52	680,734.07	33	29,454.49	85	56,693.23

ที่มา : สำนักนโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร

หมายเหตุ : หมายถึง พื้นที่ศึกษา

พาณิชย์ หมายถึง อาคารพาณิชย์,พาณิชย์-พักอาศัย,พาณิชย์-สำนักงาน,พาณิชย์-อาศัย-สำนักงาน

พักอาศัย อาคารพักอาศัย

สำนักงาน อาคารพักอาศัย-สำนักงาน,สำนักงาน

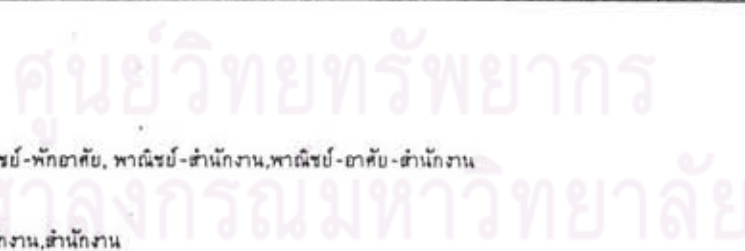
สาธารณะ อาคารเรียน,พยาบาล,ศาสนา,กีฬา,สมาคม

อุปโภค-บริโภค อาคารภัตตาคาร-ร้านอาหาร,โรงแรม,ตลาดสด,โรงแรมหอพัก

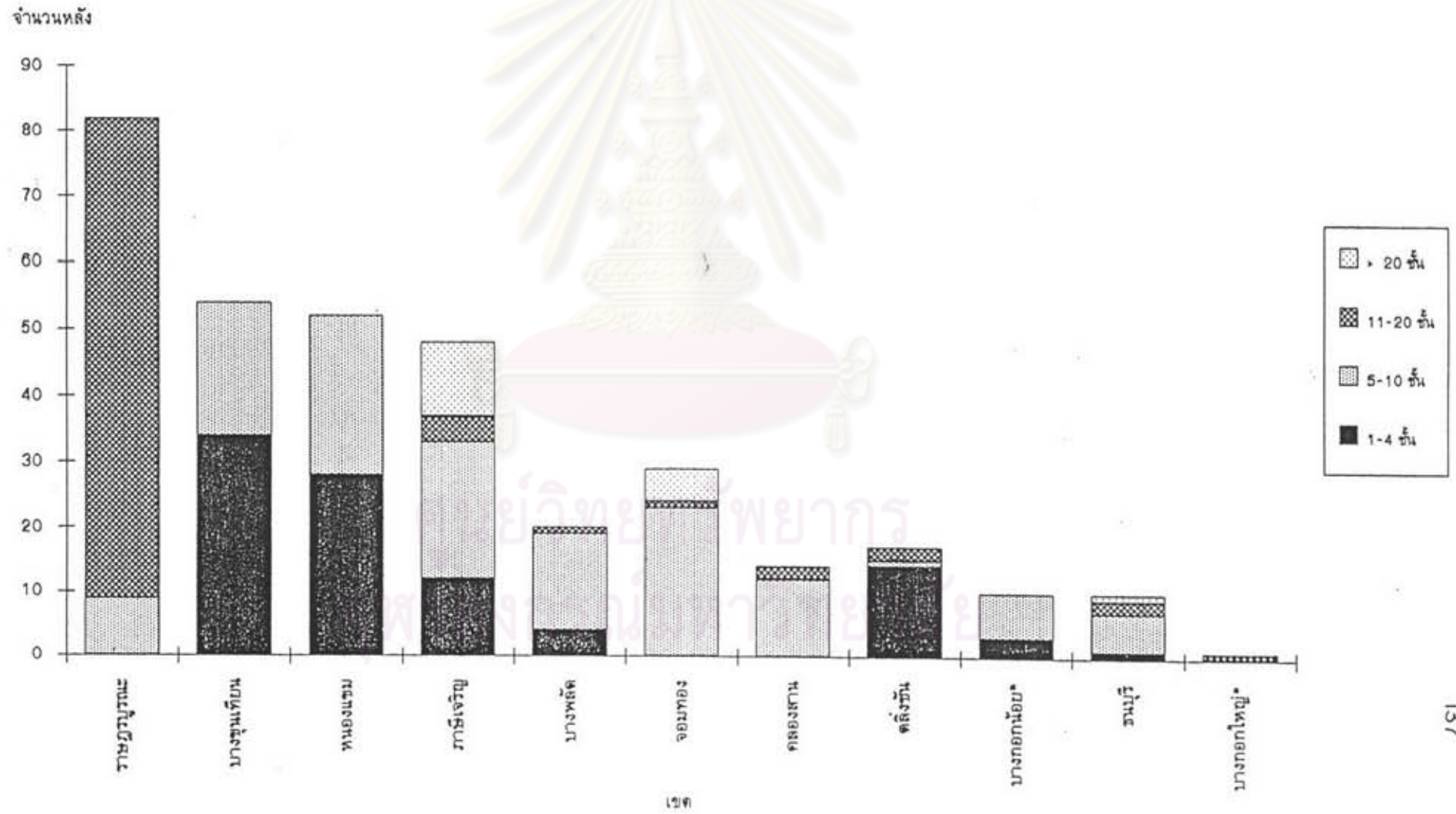
อุตสาหกรรม อาคารโรงงาน,คลังสินค้า

สถานบริการน้ำมัน-ก๊าซ อาคารสถานบริการน้ำมันก๊าซ

อื่นๆ ป้ายโฆษณา,สะพาน,สถานจอดรถ,ท่าเทียบเรือ

แผนภูมิที่ 3.6 แสดงจำนวนอาคารที่ได้รับอนุญาตให้ปลูกสร้าง รายเขตในฝั่งธนบุรี ปี 2535

จากข้อมูลสามารถที่จะคาดประมาณจำนวนอาคารในอนาคตได้โดยใช้ค่าเฉลี่ยจำนวนคน
 ต่อบ้านและข้อมูลการให้อนุญาตปลูกสร้างอาคารนำมาใช้ในการคำนวณ โดยค่าเฉลี่ยของจำนวน
 คนต่อบ้านของพื้นที่ฝั่งธนบุรีมีค่าโดยประมาณ 3.88 คนต่อหลัง และในการคำนวณในครั้งนี้จะใช้
 ค่าเฉลี่ยของแต่ละเขตมาพิจารณาถึงแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของจำนวนอาคาร ดังตาราง

ตารางที่ 3.42 การคาดประมาณจำนวนบ้านของฝั่งธนบุรี

เขต	ปี พ.ศ. 2539	ปี พ.ศ. 2543
<u>เขตชั้นใน</u>		
ธนบุรี	59,640	60,292
คลองสาน	28,823	29,218
บางกอกใหญ่	26,052	26,052
<u>เขตชั้นกลาง</u>		
บางกอกน้อย	40,502	43,093
บางพลัด	45,848	45,366
ภาษีเจริญ	80,808	88,042
ราชบุรีบูรณะ	54,049	69,553
<u>เขตชั้นนอก</u>		
บางขุนเทียน	47,536	54,575
จอมทอง	53,123	57,169
คลองตัน	38,223	39,351
หนองแขม	35,468	36,828
รวม	510,071	549,743

ที่มา : จาการคำนวณ